DUBROVNIK

Franjo Skakalašić

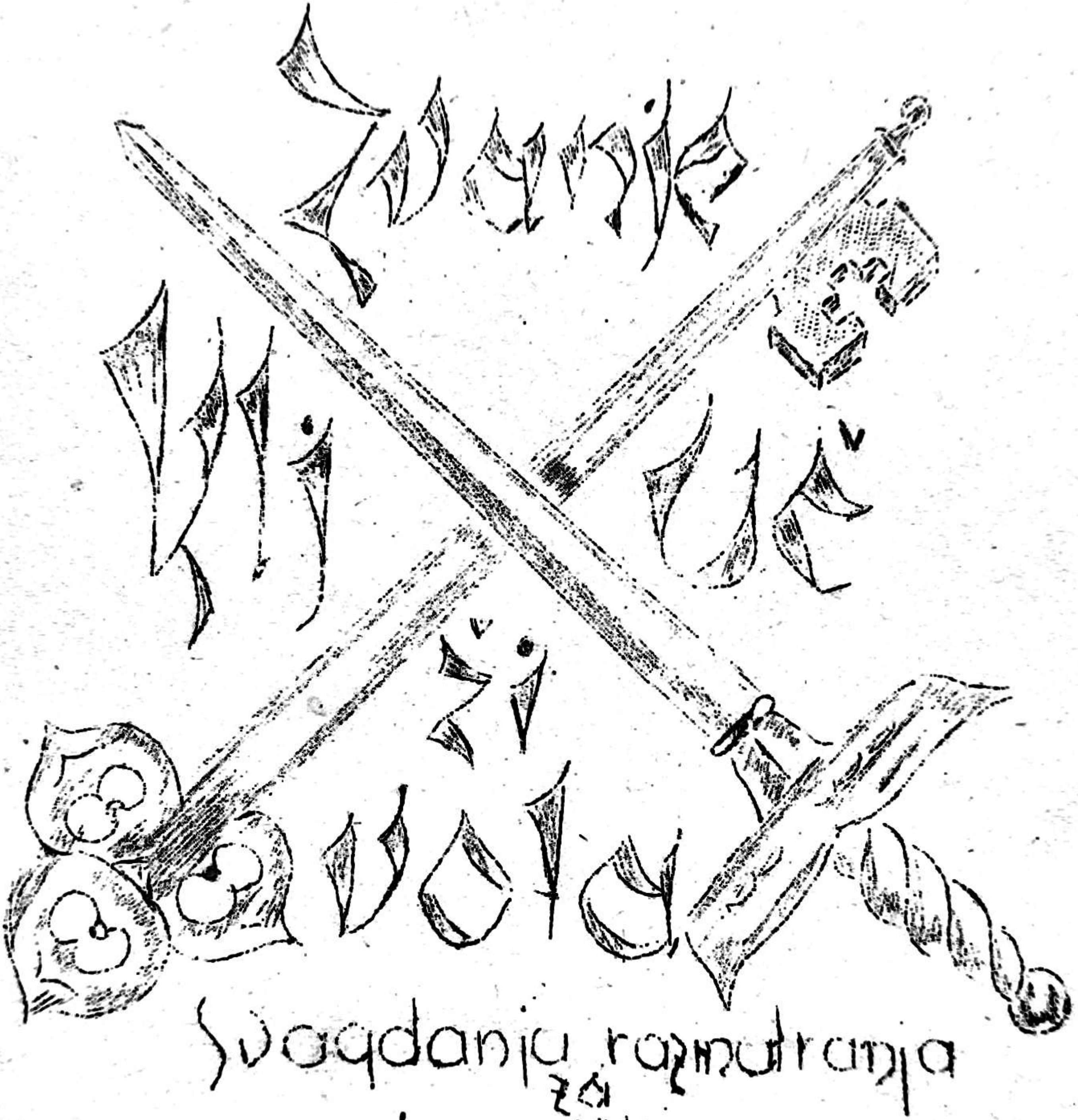

Zvanje ključ života

Svagdanja razmatranja
za
sjemeništarce

I svezak

ZADAR 1961.

Nihil obstat.
Zagreb, 4. sijećnja 1961.
Nikola Pavičić, SDB.
cenzor.

Imprimi potest.
Ljubljana, 10. I. 1961.
broj 3/61.
Avguštin Jakob, SDB.
inšpektor.

Imprimatur.
Zadar, 16. veljače 1961.
broj 297/61.
+ Mate,
nadbiskup.

Dragi sjemeništarci!

Ukazala se je potreba, da i sjemeništarci Malog sjemeništa imaju jedan Priručnik za razmatranje. Oni su se, doduše, služili Priručnicima za bogoslove. Ipak oni žele razmatranja, koja odgovaraju njihovim mladenačkim potrebama. Tako je nastalo ovo skromno djelce.

Prema rečenici: "Non docebo vos ignota, ut sciatis; sed nota, ut faciatis!" = Neću vas učiti nepoznate stvari, da bi postali učeni; nego već poznate zato da bi ih vršili!" sastavljena su ova razmatranja, održana sjemeništarcima Malog sjemeništa.

Neka ovo djelce bude na veću slavu Božju i spas Vaših mladih duša!

Zadar, blagdan Bezgrešne, 1960.

Franjo Skuhala, SDB
duhovnik

Literatura:

Lemoyen Giovanni: "Memorie Biografiche di S. Giovanni Bosco," razni svesci.
Anton Koch, S.J."Homiletisches Handbuch", razni svesci.
Franc P.Mihelčič,SDB: "Nova et vetera".
Franc P.Mihelčič: "Timeo Jesum transeuntem".
O.P. Vlašić: "Naši uzori."
Dr.Mihael Opeka: "Raztreseno klasje."
Dr.Wagner Vjekoslav:"Put,Istina i Život."
Dr.Tihomir Toth: "Karakter."
Dr.Tihomir Toth: "Proljetne oluje."
P.Adolf von Doss:S.I.:"Die Perle der Tugenden."
Dr.Kniewald Dragutin: "Katolički đak."
O.P. Vlašić: "Iz života."
Hardy Schilgen: "Um die Reinheit der Jugend."
Dr.Rudolf Vimer: "Isus Krist."
Fratel Remo di Gesú: "Virtú in esempi."
Torkar: "Življenje svetnikov."
Revija: "Riječ Božja" razni svesci
O.P.Vlašić: "Naši zaštitnici."
J. Kostanjevec,SDB.: "Velesila."
Dr.Rudolf Wimmer: "Život sv. Pavla."
Matija Kulunčić D.I.: "Život i nauka Isusa Krista."
I.Guibert = I. Felicinović: "Proljeće života."

Uputa k razmatranju.

Prije razmatranja izmoli: "Dođi Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i oganj ljubavi svoje u njima užezi."

Pošalji Duha svojega i postat će,
i obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se; Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj da u tom istom Duhu što je pravo mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Stanimo pred lice Božje, molimo Ga za oproštenje svojih grijeha i za milost da dobro obavimo ovo razmatranje. /Stanka: predstavi, da se nalaziš među učenicima Isusovim, koji slušaju Gospodina. Pridruži im se, moli Isusa za oproštenje svojih grijeha i ujedno za milost, da bi ovo razmatranje dobro obavio/.

Sada uzmi knjigu i polako pročitaj ono, o čemu ćeš taj dan razmatrati. Kad si pročitao, razmišljaj o onom, što te se najviše dojmilo i primjenjuj na sebe. Razmatranje neka traje barem pet minuta. Ako se nešto baš tebe tiče, o tom razmišljaj i duže. Zatim stvori potrebnu odluku, da ćeš se popraviti.

Stvorimo dobru odluku i promislimo, kako bismo je izveli./Sada stvori jednu dobru odluku u vezi s obavljenim razma=

tranjem za onaj dan i promisli, kako ćeš je preko dana provoditi u djelo/.

Razmatranje završi ovom molitvom Majci Božjoj:

Presveta i bezgrešna Djevica i Pomoćnice! Mi ti se potpuno posvećujemo. Obećajemo ti, da ćemo uvijek raditi na veću slavu Božju i spas duša. Molimo te, svrni milostiv svoj pogled na Crkvu, na njezinog uzvišenog poglavara, na svećenike i misionare, na naše rođake i dobročinitelje, na uboge grešnike, na umiruće i na duše u čistilištu. Nauči nas, o premila Majko, kako da sljedimo Tvoje kreposti, naročito anđeosku čednost, duboku poniznost i žarku ljubav. Daj, o Marijo, da Tvojim jakim zagovorom pobjedimo neprijatelje svoje duše u životu i na smrti te se sastanemo s Tobom na nebesima. Amen.

Marijo, Pomoćnice kršćana, moli za nas!

Preko dana nastoj se po katkad sjetiti stvorene odluke te je obnovi i nastoj izvršiti.

RUJAN

1. rujna.

ŽIVOT JE KNJIGA

Život je svakoga čovjeka kao ispisana knjiga. Nije za sve jednakog formata. Nisu ni iste debljine. Ali to nije važno. Glavno je sadržaj. Po njemu knjiga dobiva svoju pravu vrijednost. Nije važno ni to, koliko knjiga ima poglavlja. Glavno je, da je interesantna, zanimljiva. Na to se najviše gleda; po tome raste cijena knjige osobito romana.

I vaš je život, dragi sjemeništarci, pisana knjiga. Pisci ste vi sami. Vi pišete. Svaka je godina novo poglavlje u knjizi vašega života. U tim je poglavljima dosad ispisana vaša mladost: porodica vaša, selo ili mjesto boravka, rođenje, krštenje najnežnije godine, godine osnovne škole, prva sv. pričest, sv. krizma, drugovi, prijatelji i slično.

Ali današnjim danom započinjete pisati novo poglavlje, kojemu biste mogli dati naslov: Mladenačko doba. Rad u školi i sjemeništu mu je glavni sadržaj. Prestupili ste prag ove velike kuće. Ušli ste u Kuću Božju. Srce vam je u grudima zaigralo uz pomisao: U kuću Gospodnju sam došao. Jest, došao si u ovo sjemenište, koje će za tebe biti tvoj "Betlehem" t.j. Kuća kruha, duhovnog kruha. Iz te kuće ćeš izaći kao Sacerdos Christi, svećenik Kristov.

Vi ste, dragi sjemeništarci, odabrana pšenica, zlatno sjeme, o kojem gospodar vodi posebnu brigu. On znade, da nova žetva ovisi o kvaliteti sjemena. Što bolje sjeme za sjetvu, to sigurniji i bolji urod. Zato gospodar sprema to izabrano sjeme u posebnu prostoriju. Vi ste to odabrano sjeme. A ovo će sjemenište za vas biti ona posebna prostorija, u kojoj će vas poglavari čuvati, da budete zdrava pšenica, iz koje će proklijati sveti svećenici Gospodnji. Vi ste zjenica oka vašega biskupa, njegova nada i radost svojega naroda.

Svijet vas je mamio, laskao vam, obečavao vam krasnu karijeru, nuđao vam časti,uživanja, Ali vi ste odgurnuli od sebe sva varava obećanja. Pred očima ste svojim vidjeli Isusa s križem na ramenu, kako vas milo poziva: "Dođi! Idi za mnom!" Čuli ste Njegov tihi glas: "Idi u moj vinograd. Ja te primam za poslanika u svojoj sjetvi i žetvi."

Aleksandar Veliki osvojio je gotovo cijelu Aziju. Među drugim gradovima i moćni grad Sidon. Vladara grada Sidona zbaci s vlasti i odluči postaviti drugoga vladara. U tom mu dođe odaslanstvo Sidonaca i zamoli ga da im učini vladarom nekoga Abdolina, čovjeka težaka i

siromaha, ali dobra i pametna, porijeklom plemića. Aleksandar pristane. Abdolin je u svome zamazanom i istrošenom odijelu baš radio u vrtu kada dođoše poslanici da mu ponude prijesto. On nije mogao vjerovati toj čudroj vijesti. Ali ga poslanici odvedu Aleksandru. Taj mu preda žezlo i krunu. A usto veliku vlast i bogastvo. Velika radost obuze dušu Abdulina kada je od običnoga, neznatnog težaka postao močan i bogat vladar. Na to nikada niti pomisliti nije mogao.

U tom događaju, dragi sjemeništarci, možete spoznati povijest vaše sreće. Po ljubavi Božjoj i dobroti Njegovoj došli ste u sjemenište, da jednom primite i krunu svećeništva. Pomislite samo da na 17 hiljada vjernika dolazi jedan svećenik. Ne Aleksandar Veliki, nego sam Bog najmoćniji i najveći Gospodar pozvao vas je na tako uzvišenu čast. Te milosti nije Bog dao tisućama drugih, možda vrijednijih od vas. "Što ću uzvratiti Gospodinu za sve što mi je dao?" moramo sa Psalmistom priznati.

Kralj Alfons Mudri od Kastilije običavao je govoriti: "Neprestance hvalim Bogu svojemu ne zato, što sam kralj, nego zato, što sam kršćanin. O, kako je velika naša čast, kako je uzvišen naš poziv!"

I mi, zahvalimo dobromu Bogu na tolikoj milosti, što nas je privilegirao. Ali sjetimo se ujedno i dužnosti, koje proizlaze iz te časti i milosti! Mladost je spremna da se bori, trpi i strada, da se žrtvuje i do heroizma. Najveledušnije žrtve pripadaju cvijetu mladosti. I Vi ste u cvijetu života svoga. Evo vam načina, kako ćete se dragom Bogu odužiti za nezasluženi dar svojega zvanja: putem žrtve, odricanja, samozataje, svladavanja. Na taj način pripravite se za svoj budući svećenički apostolat.

Stavite se odmah danas, na pragu nove školske godine pod zaštitu Kraljice svećenika, Djevice Bezgrešne. Njoj se molite da svojom majčinskom rukom vodi vaše još nesigurne korake na putu u svetište. S tom nakanom napišite na čelu novog poglavlja u knjizi svoga života: tj. Ave Maria! U ime Marijino!

Promisli: s kakvim si raspoloženjem došao u sjemenište? Hoćeš li nastojati, da postaneš prikladno sredstvo u rukama Providnosti Božje i danas=sutra, zaista, svećenik po Srcu Božjem?

Moli Mariju za pomoć!

+

+ +

2. rujna.

POVRATAK U SJEMENIŠTE

Jedan od vas, koji me sada ovdje slušate, u svome je pismu napisao i ove riječi: "Kod kuće je dobro i lijepo. Ali ipak pomalo i dosadno, daleko od braće sjemeništaraca, a napose braće zbornika!"

Istina, svatko voli na kraju školske godine otići kući svojoj, svojim dragim roditeljima. Ali je opet istina, da svakome prije ili kasnije dosadi i kod svojih najdražih. Kao da osjeća, da nije pozvan da bude kod kuće, nego da opet mora tamo, kuda ga dragi Bog zove! Da ide za svojim svetim zvanjem, koje je po milosti Božjoj odabrao.

Tako ste evo s Božjom pomoći opet došli u svoj novi dom, u ovo naše sjemenište. Dobro došli! Vi "stari" sjemeništarci, koji ste se preko praznika sjećali jedan drugoga i u molitvi, i u razgovorima, i u pismima. Dobro došli! I vi novi sjemeništarci koji ste nekim svetim strahom prestupili prag ove velike kuće Božje. Dobro došli!

Neka vam ne bude žao, što ste se vratili, ili po prvi put došli u sjemenište! Ovo će sjemenište biti za vas kao "bunker", da, "bunker Božji", koji će čuvati vas i vaše duše daleko od pokvarenog svijeta.Baš kako mi je to na=

pisao jedan od vas u svome pismu: "Zaista je točno, da je sjemenište toplo gnijezdo, a mi ptiči, koji smo pošli u pokvareni svijet!" Da, toplo gnijezdo će vam biti ovo sjemenište, a vi kao sretni ptiči pod krilima Majke Božje Bezgrešne! Vratili ste se iz ovog pokvarenog svijeta. Vi ste se sami osvjedočili, da je istina, kako je ovaj svijet pokvaren. Stoga ćete sada sami bolje znati cjeniti dobrotu, što ste u ovom "bunkeru", gdje će vas čuvati osim Bezgrešne i vaši dragi poglavari.

Jedan mi je opet u svome pismu napisao:"Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus!" Sa psalmistom je zapjevao:"Razveselio sam se, kad mi rekoše: Ići ćemo u kuću Gospodnju!" Da, dobro je pogodio! U kuću Gospodnju ste došli!

Jest! Ovo će sjemenište za vas biti "kuća Gospodnja." U njoj ćete se radosno spremati, da jednom postanete svećenici Gospodnji. Za vas će ova kuća biti škola, u kojoj ćete se pripravljati za Kristove levite. Bit će ovo za vas škola svetosti u kojoj ćete dobivati upute, kako da postanete ne samo svećenici, nego sveti svećenici. Kako je to ozbiljno shvatio taj naš bivši sjemeništarac, sada već bogoslov, koji mi je pisao:"Molite se za mene, da budem svet svećenik!"

Sjemenište će dakle biti za vas škola svetosti! Stoga vam preporučam, da svaki dan molite ovdje u kapelici pred svetohraništem ovu kratku molitvicu: "Dignare, Domine, die isto sine peccato nos custodire!" Obečajte da ćete živjeti bez grijeha, jer je samo grijeh zapreka na putu k svetosti!"Dostoj se Gospodine, kroz ovaj dan očuvati nas od grijeha!" Naše sjemenište bit će za vas novi očinski, obiteljski dom. Da, svi vi bit ćete samo jedna velika obitelj i to Božja obitelj. U toj obitelji dragi će nam Isus biti vrhovnim poglavarom. Ostali će poglavari biti samo Isusovi namjesnici, zamjenici Božji. Oni će vam zapovijedati u ime Božje. Kada budete njih slušali, mislite da slušate samoga Boga!Jer je sam Isus rekao: "Ko vas sluša, mene sluša!" Ako bi vam kada bilo teško slušati, sjetite se tada te svete istine, pa će vam poslušnost biti lakša.

Imajte na pameti i to, da su Vaši poglavari vama ne samo namjesnici Božji, nego i zamjenici Vaših roditelja. Poglavari moraju odgovarati za Vas pred Vašim roditeljima, koji su Vas njima povjerili. Ako, dakle, njih slušate, ujedno slušate i svoje roditelje.

Mi smo, dakle, jedna samo obitelj. Obitelj Božja! A Vi, dragi sjemeništarci, Vi budite među sobom prava braća. Iako ste se sakupili sa svih različitih strana naše drage domovine, ipak, vi ste jedan drugome braća! Stoga nastojte da se ljubite kao prava braća. Ljubite se ne samo riječima, nego još više djelom, dobrim primjerom. Molite jedan za drugoga; potičite jedan drugoga na vršenje sjemenišnih pravila. Ako bi kada došla i koja nesuglasica, kako to zna doći i među najboljom braćom, neka prema sv. evanđelju sunce ne zađe, a da se niste pomirili sa braćom svojom! Tako će onda za našu obitelj Božju vrijediti ona lijepa pohvala sv. Pavla apostola:"Ecce, quam bonum et quam jucundum habitare fratres in unum!"

Konačno, ovo će sjemenište za Vas biti i Božje svetište. Da, prava kuća Božja! Kako ste sretni, što ćete biti s dragim Bogom pod istim krovom! Pod krovom Božjim! Veselite se, što ste zaista došli u dom Gospodnji, u svetište Božje. Bog sam je zaista ovdje u ovoj kući, ovdje u ovoj kapelici, u Svetištu, u svetohraništu. U svojoj prevelikoj ljubavi prema tebi pozvao te je na svoj kraljevski dvor, da Mu ovdje izbliza služiš. Kao što je slavni Bossuet rekao o engleskoj kraljici:" Kudagod se okrenem, vidim da je okružena od kraljevske pratnje", tako mogu kazati o Vama, da ste i Vi Isusova pratnja, Njegovi paževi na kraljevskom dvoru Njegovu. Preko dana dolazite Mu rado ovdje u posjete, da Ga pozdravite, da Ga molite za

sebe, za poglavare, za roditelje, a i za svoga o. duhovnika.

Kod kuće ste ostavili svoju dragu majku! Ali, budite mirni! Ni ovdje niste bez Majke! Bezgrešna je naša zajednička Majka! Ona Vas je pozvala pod svoj materinski plašt. Znajte cijeniti tu veliku ljubav. Uzvraćajte ljubav za ljubav! Ona Vas ljubi! Vi ljubite Mariju! Nastojte biti uzorni sjemeništarci i najbolji, odlični đaci. Pogotovu marno radite oko vlastitog posvećenja! A sve iz ljubavi prema Majci Mariji!

Kao što mornari na pučini rado gledaju prema jutarnjoj ili večernjoj zvijezdi, tako i Vi, često svraćajte svoje oči u Marijin kip! Preko dana u mislima svojim rado hodočastite pred Njezino prijestolje, da Je molite za potrebite milosti. Danas počinjete svoje deset=mjesečno putovanje kroz novu školsku godinu! Stavite se pod moćnu zaštitu svoje nebeske Majke, da Ona kao vješt kormilar vodi lađicu Vašeg mladog života!

Promisli: koju misao ćeš iz ovog razmatranja danas provesti u djelo? Promisli i odluči i izvedi!

+ + +

3. rujna

Zavodska pravila

Sretno ste se vratili natrag u ovo ugodno i toplo gnijezdo sjemeništa iako ste mnogi za vrijeme praznika bili izloženi velikim i teškim kušnjama. Za neke bili su ovi praznici čak i sudbonosni (kako mi je to pisao jedan sjemeništarac). Drugi su bili u velikoj vatri kušnje. Možda je njihovo zvanje pretrpjelo i tešku štetu. Neki se niti vratili nisu. Ostali su u vrtlogu svijeta. Neka ih čuva Bezgrešna da se ne bi izgubili! Ali vi ste, eto, opet pod zaštitum naše nebeske Pokroviteljice i Majke, da provedete ovdje svojih deset mjeseci sjemenišnog života. Sada ništa drugo nego junački dalje! Majčino Oko bdije nad nama!

Poznato je, da svaka država ima svoj Ustav! To su zakoni koji su obavezni za cijelu državu, za sve gradjane. Nitko nije od njih izuzet. I svaki odgojni zavod ima takav svoj zavodski ustav. To su zavodska pravila. U njima ima sve, što je potrebno, da jedan odgojni zavod može napredovati. Ta su pravila dobra ne samo za zavod, nego i za njegove članove.

Budući da su zavodska pravila sastavili poglavari jasno je da se u njima javlja sveta volja Božja. Stoga moramo svoja zavodska pravila poštivati. Ne samo poštivati, nego i vršiti. U izvršavanju pravila najljepše se vidi, kako ih poštujemo. Vršenje pravila znači krv sjemenišnog života. Ima jedna opasna bolest, zove se leukemija. Kod nje nam se krv pretvara u vodu. Slično je kod pravila jednog odgojnog zavoda. Čim se ona

počnu kršiti, tada više nema stege, ni reda u zavodu. Onda dragi Bog uskrati takvom zavodu svoj blagoslov.

Vršiti moramo ne samo glavna pravila, nego i ona sićušnja i najobičnija, koja nam se pričinjaju tako nevažnima i sitnima. Dužni smo vršiti sva pravila, i velika i ona "malena". Baš su takva pravila od bitne važnosti za napredak duhovnog života. Velika pravila, koja se svuda vide i svima padaju u oči, svakako lakše vršimo. Prema njima imamo ljudskog obzira. Naprotiv prema manjima smo laksniji i popustljiviji te ih stoga mirnijim srcem kršimo. Ipak moramo znati, da su baš malena pravila detalji u izgradnji osobne svetosti. Ona su kao kod mozaika maleni neznatni kamenčići, koji zapravo davaju čitavom mozaiku živopisnost i ljepotu. Konačno ne smijemo zaboraviti da se i u malenim pravilima javlja volja Božja kao u velikima. Slično kao što je cijeli Krist u najmanjoj čestici sv. Hostije.

Promatrajte drvo! Svako drvo ima velike, debele ali i sitne žile. Pokidajte one malene žilice i drvo će se osušiti. Malena pravila u životu svakog zavoda isto su što i one sitne žilice u životu nekog drveta. Od kolike je važnosti održavanje i malih pravila, lijepo je nagla=

sio već dragi naš Spasitelj riječima:"Tko prezire malenkosti, polako će pasti!" Preziranje malenkosti vodi čovjeka u mlakost

Što se dogodilo svetomu Ivanu Bosku možemo mirne duše primijeniti i na sebe. Kad je taj svetac sastavio pravila za svoju Družbu, tada je jedne noći vidio đavol na sjednici. Debatirali su, kako bi spriječili vršenje njegovih pravila. Jedan je od nazočnih odbornika predložio, da don Boskove redovnike navađaju na proždrljivost. Ako budu dobro jeli i pili, onda će njegova Družba propasti. Ali mu Lucifer odgovara:"Šta? Zar ne vidiš, kako su svi suhi kao da uopće ništa ne jedu. Tvoj prijedlog ne valja!" Tada predloži drugi đavao:"Nastojmo, da ih navedemo, da mnogo uče pa će postati oholi radi svoga velikoga znanja." Ali ni ovomu Lucifer ne odo ri, jer da nemaju vremena puno učiti zbog svoje prezaposlenosti sa odgojem mladeži. Tada se javlja treći, koji kaže, nek nastoje đavoli, da budu salezijanci bogati: bogatstvo će upropastiti don Boskovu Družbu. Ali se ni taj prijedlog Luciferu nije sviđao. Konačno se javio još četvrti svojim predlogom: Nastojmo, reče on, da salezijanci ne vrše pravila svoje Družbe! I L cifer sav veseo usklikne:"Optima propositio! Ovo je najbolji prijedlog!" Dobro je znao đavao, da mu je sve uzaludno, dok redovnici vrše svoja pravila. Ali čim ih po

u kršiti, tada će se Družba raspasti.

Isto vrijedi za svaki odgojni zavod, za svako sjemenište. Uzalud sve, ako sjemeništarci ne drže pravila, ako ih krše. Stoga moramo nastojati, da savjesno vršimo sva sjemenišna pravila bez izuzetka: šutnju, disciplinu, poslušnost; da rado učimo, da se rado molimo; u kratko: da smo na svakom mjestu onakvi, kakvi žele da budemo naša sjemenišna pravila.

Ako, dakle, ljubimo svoj vlastiti duhovni napredak i napredak sjemeništa, nastojmo savjesno na svakom mjestu vršiti sjemenišna pravila; jednako ona od velike važnosti kao i ona neznatnija. To će biti od velike koristi za vaš budući svećenički život. Ako budete savjesni već sada kao sjemeništarci, onda ćete biti savjesni i u vršenju svojih svećeničkih dužnosti. Pisac Salustije veli da se kod velikih ljudi, koji su na visokim položajima, i malene pogreške i nesavršenosti puku pričinjaju velikima.

G. 1835. ušao je sveti Ivan Bosko u sjemenište u gradiću Chieri. Kod duhovnih vježbi zamolio je prof. filozofije don Ternavazio neka mu dade upute, kako da postane dobar sjemeništarac, kako da pridobije naklonost poglavara. Don Ternavazio mu je rekao:"Samo jedno: točno vršenje pravila i dužnosti!" Don Bosko je kasnije sam zapisao svoj dnevnik ovo:"Taj savjet uzeo sam kao temelj i dao sam se svom dušom na obdržavanje sjemenišnih pravila. Nisam pravio iznimke: ako je zvono pozivalo na studij, u crkvu, blagovaonu, na odmor, na počinak, šutnju itd, svuda sam nastojao biti savjestan. Ta je točnost svratila pažnju mojih drugova i odobravanje mojih poglavara."

I vi nastojte savjesno držati zavodska pravila pak ćete steći naklonost i ko dragoga Boga, i kod svojih poglavara. Zapamtite riječi sv. Euherija:"Misli, da si živio samo onaj dan, koji si proživio bez kršenja pravila!" Bl. Colombier je kod duhovnih vježbi učinio samo ovu odluku:"Vjernost pravilima!" Završit ću riječima sv. Pavla apostola:"Qui hanc regulam secuti fuerint, pax super illos! Koji budu slijedili ove misli: mir Gospodnji nad njima!"

Promisli: koje si pravilo dosad najslabije vršio? Stvori potrebnu odluku!

+ + +

4. rujna

DUH SJEMENIŠTA

Prvo, na što se u jednom sjemeništu najviše gleda, jest duh koji u njemu vlada. Ako se zna, ili ako se sazna da u nekom sjemeništu vlada dobar duh među sjemeništarcima, onda je to za ono sjemenište najljepša i ujedno najbolja preporuka i reklama. Najljepša pohvala! U ono sjemenište onda biskupi rado šalju na odgoj svoje

svećeničke kandidate.

Ali koji je taj duh, što jednom sjemeništu daje renome, dobar glas? Koji je to duh, koji bi morao u sjemeništu vladati? U prvom je redu to duh pobožnosti. Iz sjemeništa u kojem vlada duh pobožnosti, izaći će sjemeništarci, koji će jednom biti dobri bogoslovi i dobri svećenici. Ako dakle i ti, sinko, koji slušaš ove riječi, želiš zaista postati dobar svećenik Kristov onda nastoj da postaneš pobožan sjemeništarac. Sada se polažu temelji tvojega budućeg svećeničkog života. Kasnije će samo dograđivati zgradu svoje svećeničke pobožnosti na temeljima što si ih položio već ovdje u sjemeništu.

Od presudne je važnosti, da si pobožan. Ima ljudi, i mladića, sjemeništaraca koji su već po prirodi svojoj skloni na pobožnost. To je dar, što im ga je dao dragi Bog ili na njemu moraju zahvaliti dobroj i pobožnoj majci. Ako pak toga dara Stvoritelj nije položio u tvoju narav, ili ga nisi primio od svojih roditelja, tada ga nastoj pridobiti svojim marom i to sada u sjemeništu. Ovdje je za to zadnje vrijeme.

U čemu je duh pobožnosti? Tko je pobožan? Riječ "po-božan" dolazi od riječi po Bogu. Pobožan je, dakle, onaj, tko svoje misli, želje, riječi i djela, čitav svoj život usmjerava po Bogu, po volji Božjoj. Pobožan je Bogu sasvim predan, odan i vjeran; sve prima iz ruku Božjih što god mu se dogodi. Ugodno kao i neugodno. Pobožan čovjek nastoji biti sjedinjen sa svojim Bogom i rado misli na Njega preko dana. Rado se moli Bogu, Majci Božjij, svecima, i ugodnicima Božjim. Pobožan je onaj, koji se čuva ne samo smrtnog već i hotimičnoga malog grijeha; koji, dakle, nastoji uvijek živjeti u posvećujućoj milosti Božjoj, tj. u stalnom prijateljstvu s Bogom. On živi unutarnjim životom, tj. životom duše s Bogom.

Zaista, pobožan sjemeništarac rado ide u crkvu na molitvu: njega upravo vuče neka neodoljiva sila u kapelicu da posjeti Isusa, da se pomoli Majci Božjoj. On osjeća neku potrebu za molitvom. Kod molitve, napr. kod sv. Mise, razmatranja, kod sv. krunice, jutarnje i večernje molitve on se ne dosađuje. Njemu nijedna pobožna vježba ne traje predugo i nije dosadna.

Tko hoće biti pobožan, nastoji moliti sabrano ili se barem protiv rastresenosti bori. On se u svoju molitvu udubi, uroni u Boga. Svoje pobožnosti ne obavlja mehanički kao stroj, nego s nekim veseljem i srcem.

Pobožan sjemeništarac pristupa k sv. Ispovijedi pun skrušenosti i poniznosti svijestan svoje bijede i mizerije. Svetoj Pričesti pristupa sa živom vjerom da će u sv. Hostiji primiti samoga živoga Boga, svoga dragog Spasitelja; on se za taj najsvetiji čin brižljivo pripravi i pomno zahvali.

Tko je pobožan sjetit će se svog Boga i preko dana kod svojih običnih i staleških dužnosti i poslova, kod učenja, na šetnji, na dvorištu, u blagovaonici, u spavaonici itd. Njegov je život neprestana molitva, uspon na Sinaj, konverzacija s Bogom poput Mojsija.

Pobožnost je jedna od najljepših oznaka dobroga sjemeništarca. To je ujedno jedan od bitnih znakova za svećeničko zvanje. Svećenik naime mora biti duboko pobožan. Ako koji sjemeništarac nije pobožan, ne moli se rado i dosađuje se kod pobožnih vježbi, može se čak sumnjati u njegovo zvanje, jer nema toga tako važnog uvjeta za svećenika.

Pobožan sjemeništarac će biti i pobožan svećenik. A pobožan svećenik više djeluja na narod i na svoje vjernike nego li jedan spretan, vješt, darovit i učen svećenik koji nije pobožan. To dokazuje sv. župnik arški. Pobožnost nai=

me je nadoknađivala manjak njegovih ostalih sposobnosti.

Bilo je svećenika koji su imali krasnih umskih sposobnosti. Učenih glava s doktorskim titulama. Ipak su se iznevjerili sv. zvanju. Previše su bili "opijeni" svojim znanjem. A kod toga falio im je temelj, duh pobožnosti. Jedan od njih je priznao: "Moja je pobožnost bila falsifikat."On je do duše još vršio svoje pobožne vježbe,ali sve samo pro forma,ad oculos,radi vanjštine i ljudskog obzira.Manjkalo mu je duha pobožnosti.

Pobožnost ne smije biti fabrikat, tj.namještena i prisiljena.Ona mora biti naravna,prirodna,bez prisiljene vanjštine.Ako,dakle,još nemaš duha pobožnosti, onda nastoj, da ga pridobiješ. Savjesno vrši sve propisane pobožne vježbe ne radi toga, što te drugovi promatraju, nego radi toga jer te Bog vidi. Pogotovo rado vrši svoje privatne pobožne vježbe. Ne samo one "službene", propisane od kućnog reda.

Koliko materijala za današnje razmatranje! Promisli: kako je u pogledu pobožnosti kod tebe? Da li si već pobožan? Da li se dosađuješ kod pobožnih vježbi u kapelici? Odgovori iskreno! Stvori potrebnu odluku!

+ + +

5. rujna

KLJUČ ŽIVOTA

Sveta nas vjera uči, da smo od Boga i da se moramo k Bogu vratiti. Ali kojim putem moramo hodati u svom životu da stignemo k Bogu? Znaj, da je najsigurniji onaj put što ti ga je dragi Bog odredio. Ali tebe zanima znati koji ti je put Stvoritelj odredio?!

Stara baka znala nam je pričati kako se kod kolijevke rođenog djeteta sastanu lijepe vile, takozvane "suđenice". One se međusobno razgovaraju o budućnosti djeteta. Što su one razgovarale o nama? Razgovarale one bilo što, nije važno. Ali je od velike važnosti da znadeš, da je Bog sam stavio u našu narav težnju da svaki od nas dođe na svoje mjesto, gdje će biti zadovoljan i sretan. Ta nutarnja čežnja doći k svome cilju zove se zvanje ili poziv.

Sveti nam evanđelist Luka pripovijeda u svetom evanđelju, kako su se susjedi međusobno pitali, kad se rodio sveti Ivan Krstitelj: "Što će biti od ovoga djeteta?" /Lk 1,66/. I naši su se roditelji često puta pitali: Što će biti od mojega sina? Koje će zvanje izabrati? Jest! To je prevažno pitanje: za koje zvanje će se odlučiti? Ali još sudbonosniji je izbor zvanja! Ako čovjek nađe pravo zvanje, našao je ključ, kojim će otvoriti vrata u ovaj zemaljski, a i u vječni život. Bit će sretan i zadovoljan. Ako je pak zvanje promašio, ako nije dobro izabrao svoje zvanje, bit će mu tako, kao da je lijevu cipelu obukao na desnu nogu ili obratno. Bit će nesretan i nezadovoljan. Teško se to kasnije ispravlja jer zvanje se ne može mijenjati kao rublje.

U prvom redu moraš znati, da zvanje dolazi od dragoga Boga. On najbolje sve u svijetu uravnava. On se brine da uvijek ima u svakom staležu novih radnika. Bog sam, dakle, zove pojedince u pojedino zvanje. On najbolje znade, u kojem zvanju ćeš najlakše spasiti svoju dušu.

Kada, dakle, biraš svoje buduće zvanje, moraš se puno moliti dragom Bogu da upoznaš Njegovu volju. Moli se Duhu Svetomu, da te prosvijetli. U Starom Zavjetu čitamo, kako je dragi Bog htio nešto saopčiti svećeniku Heliju. Izabrao je u tu svrhu jednog dječaka koji je bio u službi kod njega. Zvao se Samuel. Tri puta je Samuel čuo u noći glas:"Samuel, Samuel!" Misleći, da ga zove Heli, on bi se digao te odmah pošao k Heliju:"Evo me, zašto si me zvao?" Ali bi mu Heli svaki put rekao da ga nije zvao i neka ide spavati. Ali kad je Samuel po treći put čuo glas koji ga je zvao i opet otišao k Heliju, tada svećenik upozna da Samuela zove Gospodin. Zato reče Samuelu:"Idi i spavaj, pa ako te još jednom pozove, reci:"Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!" I kad ga je Gospodin opet zvao, tada Samuel tako učini i reče:+Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!" I zaista, Gospodin je javio Samuelu sve, što je nakanio učiniti. /1 Kralj 2,22/.

Tako se i ti moli za svoje zvanje: Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša! Javi mi svoju volju, svoju svetu volju! Ja ću Te slušati!" Ili moli kao sveti Pavao, dok je još bio Savao i progonio Crkvu Isusovu pred gradom Damaskom. Tada mu se javio Isus, a Savao Ga upita:"Gospodine, što hoćeš da činim?" /Dj.ap.9,6/. Tako i ti kaži u toploj molitvi Gospodinu:"Gospodine, što hoćeš da činim? Koji stalež hoćeš da odaberem?" Moli poput kralja Davida:"Vodi me na stazu vječnosti!" /Ps 138,24/.

Da je kod biranja zvanja potrebno moliti se Bogu, to nam preporuča Sveto pismo samo:"Pobožan se rano obraća Gospodinu, Stvoritelju svome i meće pred Svevišnjega molbe svoje. Ako se dopadne Gospodu, Bogu velikomu, napuni ga duhom razboritosti." /Sir 39,6/. Da, duhom razboritosti! A kada mladić više treba duha razboritosti negoli tada, kada se radi o njegovu životnom putu! Stoga te savjetuje mudri kralj Salomon:"Predaj Gospodu djela svoja, i osnove će tvoje uspjeti!" /Pr 16,3/. Da ćeš "uspjeti", to znači da ćeš razumjeti svetu volju Božju koja će ti se objasniti u žarkoj molitvi.

Osim molitve potrebno je pitati savjet kod iskusnijih ljudi. Tako slobodno smiješ pitati svoga ispovjednika što on misli o tvome zvanju. Posavjetuj se sa svojim roditeljima. Krivicu bi učinio, ako ne bi pitao za savjet njih, koji su ti dali tjelesni život, koji su te odgojili, koji su najviše briga imali s tobom. U tom pogledu dobar je savjet zlata vrijedan. A Sveto pismo kaže:"Zlato i srebro podupiru nogu; ali je bolji od obadvoga toga dobar savjet!" /Sir 40,25/. Često je puta dobar savjet kao ruka pomoćnica onomu koji se utaplja. Zato ti opet Sveto pismo preporuča:"Posavjetuj se s mudrima i razboritima!" /Sir 9,21/. A tko će biti mudriji i iskusniji u životnim prilikama ako ne baš tvoji roditelji. Oni najviše poznaju tvoju narav i tvoje sposobnosti, sklonosti, temperamenat itd. Stoga je sasvim na mjestu riječ Sv. pisma:"Sine consilio nihil facias et post factum non penitebis! Nemoj ništa raditi bez savjetovanja i ne ćeš se kajati!" /Sir 32,19/.

Slavni je Mackensen rekao još kao student svojoj majci:"Ako mislim na svoju budućnost, onda gradim na Bogu i na molitvama nježne majke! Njemu, nebeskom Ocu, preporučujem svoje putove, a tvojim molitvama, draga majko, predajem ih!" Tako

i ti! Kad biraš svoje zvanje, moli najprije sam, a i drugima se preporuči u molitvu.

Promisli: pitanje zvanja ozbiljno je pitanje! Kako si ti došao do svoga zvanja? Jesi li tražio u molitvi savjeta od Boga i od razboritih namjesnika Božjih?

+ + +

6. rujna

BIRANJE ZVANJA.

Biranje zvanja je ozbiljna stvar. O njemu uvelike ovisi i zemaljska i vječna sreća. Kardinal Bertram kaže, da vjera, obitelj i Crkva imaju veliki interes u tom, kako ćeš ti riješiti pitanje svoga zvanja. U svijetu ima puno nereda, nezadovoljstva samo radi toga, jer su neki i neki promašili svoje zvanje. Neki su slučajno "uhvatili" svoje zvanje i zato ima toliko slabih majstora, stolara, cipelara, svećenika, profesora, učitelja, činovnika i slično. Oni po svoj prilici nijesu izabrali zvanje, u koje ih je dragi Bog zvao. Sveti Ignacije Lojola kaže, da moramo kod izbora zvanja imati pred sobom slavu Božju i spas svoje duše. Stoga mora biti sve usmjereno k tome, da će sve biti sredstvo k tome cilju. Koliko ih ima u paklu samo radi toga, jer su na svijetu bili to, što Bog nije htio; a opet mnogo ih ima u nebu, koji bi inače bili u paklu, da nisu prihvatili zvanje, koje im je Bog ponudio. U kršćanskom shvaćanju zvanje je oltar na kojem neka se čovjek žrtvuje za spasenje svoje, svoga bližnjega i za čast Božju, kaže Sailer.

Ali koje zvanje da izaberem? Najprije znaj, da su sva zvanja dobra i čestita ako je dobar i čestit onaj, koji bira. Kardinal Faulhaber kaže: "Na vagi Božjoj sva zvanja imaju istu vrijednost!" Svako zvanje ima svoje poteškoće i svoje dobre strane. Stoga biraj zvanje za koje misliš da te Bog zove.

A kako dragi Bog zove? Možda očekuješ da će ti poslati anđela, koji će ti kazati volju Božju? Bog bi mogao i na taj način da te dovede i na put tvoga zvanja. Često puta, zaista, nekoga Bog direktno zove. Tako je pozvao Arona Mojsijeva brata, za prvoga velikoga svećenika; tako je pozvao Isus svoje apostole sve redom. Tako je pozvao i sv. Pavla i Matiju. Ali to je izvanredan put. Takozvana "gratia Paulina" je rijetka. Obično i redovito Bog zove indirektno: po nadahnuću, po propovijedi, po knjizi,po prijatelju. Bog daje neko veselje, sklonost, nagnuće za pojedino zvanje. Brentano kaže: "Zvanje je to što vuče." Nekom se svidja jedno, drugomu drugo zvanje. Jednoga privlači to, drugoga ono. Nekomu je poticaj za zvanje koji događaj, drugomu opet nešto drugo. Bog je pravi majstor u djeljenju zvanja.

Važno je da znaš, da te Bog samo nuka, nadahnjuje, privlači. Ali odluka je tvoja, izbor je tvoj. Ti se moraš odlučiti. Bog nikoga ne primorava i ne sili. Ti se smiješ i posavjetovati sa iskusnijim ljudima. Ali nijesi dužan ravnati se prema njihovim savjetima. Izbor je slobodan i mora biti slobodan. Nitko nema pravo da te sili u koje zvanje.

G. 1736. umro je princ Eugen Savojski. Prema želji svoga oca, on je trebao biti svećenik. A on, uza svu duboku pobožnost, nije htio ni da čuje o tom. On je imao veselje za vojnika. Vojnička vještina bila mu je najmiliji studij. U devetnaestoj godini svoga života, on je molio francusku komandu da ga primi. Ali su ga odbili. Tada je mladi princ otišao u Beč kralju Leopoldu I. On ga je primio. Princ Eugen je lijepo napredovao i postao čak carevim generalom i maršalom. Uzalud je pokušao Ludvik XIV genijalnog vojskovođu pridobiti za sebe. Princ je ostao vjeran Leopoldu, koji ga je primio. Istaknuo se slavni pobjednik u borbi protiv Turaka kod Zente, Petrovaradina i Beograda.

Taj je čovjek bio na mjestu. Izabrao je zvanje koje ga je veselilo. On je zaista, dobro pogodio. Da i ti dobro pogodiš u izboru svoga zvanja, moraš poznati dva sigurna znaka po kojima ćeš spoznati svoje zvanje.

Prvi je znak zvanja sposobnost. Nije dovoljno, da ti za neko zvanje osjećaš veselje, privlačivost. To je sporedni znak zvanja. Za svaki poziv traži se sposobnost da možeš vršiti dužnosti koje traži zvanje koje te veseli. Ako tih sposobnosti ne bi imao, to bi bio znak, da te Bog u to zvanje ne zove, pa makar ti imao veselje i volju za to zvanje! Nemaš naime potrebnih kvalifikacija! Te sposobnosti jesu: umske, tjelesne, zdravstvene, ćudoredne, i sposobnosti sa strane značaja.

Lijepo kaže kard. Bertram: "Samo onaj mladić će biti sretan u nekom zvanju, koji je svojoj zadaći dorastao." Ako pak nije dorastao, ako nema potrebnih sposobnosti, ne će biti ni sretan ni zadovoljan.

Björnson je jednoga dana susreo kćer ku njemu poznate obitelji, koja je postala bolničarkom. Pitao ju je: "Jeste li sretni u svojem zvanju?" Veseli "Da" bio je njezin odgovor. Tada pak č. sestra njega upita: "Gospodine profesore, jeste li vi sretni?" Tada je preko njegova lica prošla jedna crna sjena: "Ne, nisam! Što bih dao za to, da sam sretan kao vi!"

Zvanje mora biti izabrano po srcu! Promišljeno, i ne na brzu ruku!

Drugi znak zvanja, pravog zvanja jest

dobra nakana. Sv. je Bernard sebe često znao pitati: "Bernarde, ad quid venisti?" Bernarde, zašto si došao?" I ti promisli, kad se otlučuješ za jedno zvanje: kakvi te razlozi vode, koja je nakana tvojoj odluci za ovo ili ono zvanje? Komu za ljubav si se odlučio?

Kad sam bio još u Prizrenu kao vojni svećenik, razgovarao sam s jednim dobrim liječnikom. Bio je odličan katolik, kapetan prve klase. Intimno smo razgovarali. Zavidio sam mu na njegovu zvanju. Ali mi on reče: "Velečasni! Ja dobro služim, istina je, ali ja nisam sretan u svome zvanju. Ja bih morao biti to što ste vi! Ali za ljubav svoji majci išao sam za liječnika. Ona je htjela da što prije i što više dobijem novaca."

To je jedan znak loše nakane u zvanju. S kojom nakanom si ti došao u sjemenište? Možda za to, jer te drugdje nijesu primili? Ili jer je majka htjela? Ili zato da roditeljima ne bude potrebno toliko za tebe platiti? Ili za to da komodnije živiš? Ili iz drugih sličnih spekulativnih motiva?

Ako bi, dakle, došao iz nečasnih poticaja, to bi bio znak, da nemaš zvanja. Osim ako bi od tih motiva odustao, ako bi slične sebične i neprave nakane pretvorio u pravu nakanu. Tada vrijedi ona sv.

Augustina: "Si non es vocatus, fac ut voceris!" "Ako nisi pozvan, učini da budeš pozvan!" A prava je nakana: da spasiš svoju dušu, da pomažeš spasavati duše drugih, da kao svećenik posvetiš sebe i bližnjega, da kao svećenik Bogu služiš.

I tu dobru nakanu moraš pokazati ovdje u sjemeništu svojim životom: ozbiljnim radom kod učenja, svojim uzornim vladanjem na svakom mjestu, obdržavanjem reda i sjemenišnih pravila, posluhom poglavarima i slično.

Promisli u ovom razmatranju: dali imaš potrebna svojstva za svoje zvanje? S kojom si nakanom došao? Odgovori iskreno na ta ozbiljna pitanja!

+ + +

7. rujna

BL. MARKO KRIŽEVČANIN

U analima katoličke Crkve hrvatski je narod zapisan na časnom mjestu. I u najtežim časovima svoje povijesti branio je ne samo svoju narodnost, nego i svoju djedovsku vjeru. Hrvatskom je narodu katolička vjera uvijek bila svetinja; za nju se borio i mačem, i perom, i životom svojim. Među svoje najveće borce i ugodnike, koji su postigli najveću čast na zemlji, čast oltara, broji Crkva i našeg dragog zemljaka bl. Marka Križevčanina, latinskim pridjevom "Crisinus".

Rodio se g. 1589. u malom provincijalnom gradu Križevcima, kao sin stare plemićke obitelji. Roditelji bili su mu više godina bez djece i stoga su se zavjetovali Majci Božjoj. Uslišani posvetili su joj prvorođenca i dali su ime Marko Stjepan. U djetinje srce znali su uliti veliku i nježnu ljubav prema nebeskoj Majci Mariji. Već u trećoj godini svoga nevinog života mališ bi se sam molio bl. Dj. Mariji. Ta ga je pobožnost očuvala u krsnoj nevinosti. Kad mu je bilo dvanaest godina, roditelji su ga poslali u Beč u srednje škole, koje su vodili Isusovci. Tamo je dječak Marko bio pobožan i marljiv kod učenja. Da bi u duhovnom životu lakše napredovao, upisa se u Marijinu kongregaciju. Nakon svršene srednje škole otišao je u Graz u vojničku školu. Ali se predomislio te odlučio za svećenika. Stoga je g. 1606. prešao na univerzu i učio filozofiju, stanovao je kod Isusovaca, i 26. kolovoza 1607. pristupio u Marijinu kongregaciju sveučilištaraca. Ta dan smatrao je najljepšim u svom životu. Otad je još revnije štovao Majku Božju, pa su mu drugovi dali nadimak: Mariofil! Gospa Marija mu je tako uzvratila svoju ljubav, da je pomogla postati najboljim đakom univerze. G. 1611. položio je doktorat iz filozofije. Bogoslovio je otišao učiti u Rim, gdje je stanovao u zavodu Germanicum. Nakon 4 godine bio je zaređen za svećenika te se vratio natrag u svoj zavičaj i u Križevcima vršio dušobrižničku službu.

Gorljivo se dao na rad oko spasavanja duša. Ime se toga svetog i učenog svećenika pročulo i u Ugarskoj. Tamo ga je pozvao ostrogonski nadbiskup i kardinal Petar Pazmany. Povjerio mu je službu profesora i ravnatelja svojega sjemeništa u Trnavi u Slovačkoj. Već slijedeće godine postao je kanonikom u Ostrogonu. Osim toga bila mu je povjerena uprava benediktinske opatije Šeplak blizu Košica. Ovdje je bilo glavno sjedište ugarskih Kalvinaca. Svojim propovijedima i posjećivanjem obitelji bl. je Marko poučavao vjernike o zabludi Kalvinove krive vjere, hrabrio plašljive i kolebljivce, zalutale nastojao vratiti u krilo Majke Crkve.

U gradu Košicama upoznao se misionar bl. Marko i sklopio nježno prijateljstvo sa dva redovnika D. I.: ocem Grodecki i o. Pongrac. Oni su mu bili drugovi ne samo za života, nego i u muci i na smrti.

U njegovu su naime, doba pustošili sjevernu Ugarsku protestanti i Kalvini.

Nastojali su pridobiti sve za svoje krivovjerje. Došlo je do vjerskog rata. Katolike su progonili i tražili od njih da napuste katoličku Crkvu. G. 1619. udario je knez Bethlen vojskom na grad Košice, te ga poću Đure Rakocija osvojio. Ovaj je dao uhvatiti bl. Marka i njegova dva druga (Pongraca i Grodeckija) te ih držao tri dana zatvorene bez hrane. Dišao je Rakocijev izaslanik i tražio od bl. Marka da postane kalvinski propovjednik, pa će dobiti natrag opatijska dobra. Svu trojicu nagovarao je na otpad od katoličke vjere. Ali mu bl. Marko odrešito odgovori, da ne pozna druge vjere, osim katoličke, koju će do svoga zadnjeg daha, uz pomoć Božju, čvrsto držati. Nema obećanja koja bi ga sklonula da svoju vjeru ostavi. Tada se im zaprijete smrću. Oni se još jedanput jedan drugomu ispovjede. Hrabreći se molili su za svetu ustrajnost u vjeri. Kad je Rakoci saznao za njihovu nepokolebivost, dao ih je ponovo sliti na otpad mučenjem.

Po noći došli su krvnici u stan sa upaljenim bakljama, navalili na svoje žrtve, svukli im odjelo, svezali ruke na leđa, šibali ih, gazili nogama i tukli na sve moguće načine, Kad su ih ovako mučili, nagovarali su ih, da napuste sv. vjeru. Ali svi oni složno izjave, da to nikada ne će učiniti. Stalno su zazivali sveta imena Isusa i Marije. Mučitelji, vidjevši njihovu postojanost, počeli su ih mučiti kao prve kršćane: o.Pongracu odrezali su uši i nos, a svoj trojici svezali uže oko vrata tako jako, da su im oči skoro iskočile. Zatim su ih krvlju oblivene objesili za tram u sobi i pripicali gorućim bakljama tako da je na nekim dijelovima tijela meso posve izgorjelo. Čak su se vidjele i kosti. Onda su ih spustili na pod te bl. Marku i Grodeckiju odsjekli glavu, a o. Pongracu jedan sabljom razkolji glavu. Svu trojicu baciše u zahodsku jamu. Iz tog nečasnog mjesta prenijeli su njihova tijelesa u jedan kut suhoga kanala te ih pokrili kamenjem. Tek nakon četiri mjeseca smjeli su vjernici na molbu pobožne grofice Forgač njihova tjelesa iskopati; umotali su ih u svilene plahte te ih u umjetničkim izrađenim lijesovima položili na vječni počinak u uršolinskoj crkvi u Trnavi, gdje se još i danas nalaze. Mučeni su bili 7. rujna 1619. u gradu Košice.

Svi su bili uvjereni u tome, da su oni pravi mučenici, jer su bili mučeni radi vjere. Vjernici su ih počeli štovati i zazivati u svojim potrebama u pomoć. Bili su uslišani. Papa Pio X god.1905. 15. siječnja proglasio ih je blaženima.

engleskog kraljestva raširila se vesela vijest, da je kraljica Elizabeta II rodila prvu princezu, kojoj su dali ime Ana.

Za čitavu je Englesku bio to dan radosti. Kad je radio javio taj događaj Londonu i svijetu, tada su počele stizati čestitke i telegrami u vladarsku kuću. Bilo je čestitaka sa čitavog svijeta. Katedralnim zvonovima pridružila su se braća diljem imperija. U hramovima Božjim održavalo se zahvalno bogoslužjem. Radost je bila sveopća. Građani su se natjecali kako bi kraljevskom dvoru iskazali svoju odanost.

Ako je već jedno zemeljsko dijete bilo uzrokom tolike radosti, što da kažemo o današnjoj kćerkici svetog Joakima i svete Ane! O maloj Mariji pjeva danas sveta Crkva: "Rođenje tvoje, Djevice Bogorodice, navjestilo je veselje svemu svijetu!" Jer ona nije samo jedna obična princeza, nego buduća Majka Sina Božjega. Kako li su bili veseli Njezini roditelji, koji su ovo dijete isprosili od Boga dugotrajnom molitvom! Da je tada svijet znao, da je to novorođeno dijete ona blažena Djevica, o kojoj je već prorok Izaija prorekao: "Evo, Djevica će zatrudnjeti, i roditi Sina, i bit će Mu ime Emanuel", tj. Bog među nama! (Iz. 7, 14) Svi bi se

svakako radovali, jer je sav rod ljudski očekivao Spasitelja.

I mi se danas radujemo zajedno sa svetom Crkvom, koja je današnji dan odredila za blagdan "rođenja Bl. Dj. Marije!" Crkva doduše slavi posebnom svetkovinom i imendan Marijin! Tako je praksa Crkve, da ne slavi njihov rođendan: slavi dan njihove smrti, jer su tada bili "rođeni za nebo!" Ne slavi Crkva njihov rođendan, jer nisu bili još djeca Božja! Imali su na sebi ljagu istočnoga grijeha.

Ipak Crkva kod trojice ljudi čini iznimku! Svetkuje također njihov rođendan! Rođenje Isusa Krista, Bogo-čovjeka, Sina Božjega, jer na Njemu nije ni moglo biti kakvog grijeha. Slavi rođendan presvete Bogorodice Marije, jer je bila posebnim privilegijem Božjim očuvana od ljage istočnoga grijeha. Slavi i rođendan sv. Ivana Krstitelja, koji je bio očišćen od istočnoga grijeha još prije nego se rodio.

Mala Marija ili "Mala Gospa", što Joj konačno i Njezino ime znači, bila je kraljevskoga roda Davidova. Proslavila je svoj rod više nego sam kralj David. Zato se sasvim opravdano Njezinom rođenju raduje nebo i zemlja. Ona je u povijesti čovječanstva velikog značenja. Ovo novorođenče bilo je odmah kod rođenja milosti puno, od Boga obdareno suncem svih kreposti. Bog je učinio kod Nje veliko čudo, da je pred kip Majke Božje, koji se nalazio u dvorani. Na sve prisutne učinila je njegova velikodušnost najljepši dojam.

I mi možemo Mariji za Njezin blagdan kao čestitku darovati takovu kitu cvijeća. Ne materijalnog, nego duhovnog cvijeća kreposti. Odlučimo, da ćemo pokloniti Mariji danas ljiljan svete čistoće i srce svoje čuvati čistim! Poklonimo Mariji ljubičicu poniznosti sa željom da ćemo primati sva možebitna poniženja preko dana strpljivo. Kao čestitku dajmo Maloj Gospi Mariji ružu svoje odane ljubavi i to pokažimo žrtvicama! Jedan jedno, drugi drugo!

Neki je mladić živio prilično razuzdano. No kraj svega toga nije ni jednog dana propustio nekoje molitve Mariji u čast. Jednoga je dana hodajući šumom ogladnio. Kad mu eto u susret veoma lijepe gospođe, koja mu ponudi slasna jela, ali u zamazanoj posudi! Kad mladić vidi ona jela reče:"Jela su, izgleda, veoma slasna! Ali mi se gade jer su u zamazanoj posudi!" Tada mu Gospođa kaže:"Tako je i tvoja molitva! Ona je doduše dobra! Ali mi se ona gadi, jer ti je srce nečisto!" Nakon tih riječi Gospođa isčezne! Mladić je razumio Marijinu poruku i popravio se!

Možda i ti puno moliš Majku Božju i očekuješ od Nje da te usliši. Ali, promisli, hoće li tvoje molitve Njoj biti dra=

ge, ako ti je srce puno grijeha? Očisti najprije svoju dušu u sv. Ispovijedi!

Promisli: što ćeš danas učiniti iz ljubavi prema Maloj Gospi na Njezin rođendan? Koju žrtvicu?

+ + +

9. rujna

"MLADIĆU! KAŽEM TI: USTANI!"

Dva sata i pol jugo-istočno od Nazareta u Svetoj zemlji Palestini još i danas leži mjestance Naim, na obronku brda Hermon. Tamo se mogu vidjeti i dva mramorna stupa. Priča se da su ovdje bila gradska vrata. Na tim se vratima prije hiljadu devetstotina godina zbilo nešto neobično. Već je mrak padao na zemlju. Na putu po Galileji približio se mjestancu Naimu Čudotvorac iz Nazareta sa svojim učenicima. I baš taj čas išlo Mu je u susret mnoštvo svijeta iz grada. To je bila žalosna povorka, sprovod. U sprovodu nosili su na gradsko groblje mrtva mladića, jedinca udove majke. Siromašna majka je u njemu izgubila štap svoje starosti, sve svoje nade. Išla je nijema, slomljena od boli, za nosilima. Taj je pogled ganuo milosrdnog Spasitelja. Požalio je sirotu majku. Valjda se sjetio one žalosne večeri kad će Njegova draga sirota Majka Njega pratiti grobu. I tada se dogodi prizor kakvih je zemlja malo vi-

djela. Isus pristupi k majci te joj reče: "Nemoj plakati!" A nosiocima zapovijedi, neka stanu. On se približi mrtvom mladiću i na veliko začuđenje svih nazočnih reče: "Mladiću, kažem ti: ustani!" Na Isusove riječi mladić se digne i počne govoriti,a Isus ga preda majci njegovoj.

Dragi sjemeništarci! Ako čovjek ide po blatnoj cesti, skoro nije moguće, a da se ne uprlja, oblati ili barem napraši. Slično je s pokvarenim svijetom. On nije drugo nego blatna cesta. I tom blatnom cestom vi ste hodali preko praznika. Nije ni čudno ako ste se oprašili, uprljali ili možda čak zablatili. Možda ste imali nesreću te ste pali i u koji teški grijeh. O, da,i mladiću u vašim godinama može se dogoditi ta nesreća. Preko praznika bili ste slobodniji te izvrgnuti svakojakim napastima i grešnim prigodama. Imali ste priliku biti u društvu svakojakih prijatelja i drugova: pa se je moglo dogoditi puno toga. Napast znade shrvati i najjačeg borca. Tako lijepo mi je napisao ovog ljeta jedan sjemeništarac:"Još ponekad se povrati val na rasklimani brod od oluje!" Kako je to lijepo priznanje jednog mladića u vašim godinama. Oluje u svijetu često su zaista strašne,pa mogu vaš mladi, još neiskusan brod rasklimati. Stoga je potrebno da taj rasklimani brod odvedete u brodogradilište na popravak.

I tebi danas dragi Isus odmah na početku nove školske godine, odnosno odmah na povratku u sjemenište, kaže: "Mladiću! Kažem ti: ustani!" Ustani u svetoj ispovijedi! Sveti Augustin tako lijepo priznaje iz svoga iskustva u mladenačkim godinama: "Uprljati se možeš sam! Ali očistiti se od grijeha ne možeš sam!" Treba ti Isusova milosrdna ruka! I tu svoju ruku pomoćnicu pruža ti danas Isus u ovoj prvoj duhovnoj obnovi nove školske godine.

Na dvorištu katedrale u Firenci duga je desetljeća ležao šest metara veliki i debeli blok mramora. Zabacio ga je kipar d'Antonio jer mu je bio premalen za njegovo djelo. Nakon toliko desetljeća taj kamen izmoli novi umjetnik i kipar, slavni Michelangelo. Dao ga je donijeti u svoj atelje i nakon tri godine rada isklesao je iz njega prekrasan i orijaški kip kralja Davida. Taj se danas nalazi u gradskom muzeju kao jedno od najljepših djela kipara Michelangela. Nitko ne može niti misliti, da je taj kip nekada bio zabačeni kamen.

Nešto slična događa se na ovom svijetu u duhovnom pogledu. Neizmjerno milosrdni Kipar ljudskih duša, dragi Bog, radi baš ovako. On često puta nađe na cesti ovoga svijeta zabačeni kamen, jednog mladića, zaboravljena od sviju. On ga odabere, da bude prekrasan kip, svećenik, u Crkvi Njegovoj. Zato ga pošalje u svoj umjetnički atelje, u sjemenište, da ga Njegovi kipari, poglavari, obrade i isklešu. Tako je bilo i sa svetim Pavlom. Tko bi uopće mogao i zamisliti da će iz mladoga, oduševljenog, a za mladu Crkvu Kristovu opasnog Savla, nekada postati najveći misionar i apostol naroda, sveti Pavao!? Činilo se, da je on određen za propast, kao onaj mramor u Firenci! A tada je došao Isus, izmolio od Oca nebeskog toga Savla te iz njega stvorio remek djelo svoga milosrđa. Ali je i njemu najprije rekao tamo pred gradom Damaskom, pred gradskim vratima: "Mladiću! Ustani! Idi u grad! Izmiri se sa mnom i učinit ću te izabranom posudom!"

Koliko se je puta već ponovio taj događaj! Možda i s tobom! Nemoj dakle misliti, da si sada "zabačen" te da više nijesi za svećenika, ako si imao preko praznika nesreću te si pao! I sveti je Petar pao, pao odmah nakon primljene prve svete Pričesti! Ali se je pokajao, ustao iz svoga grijeha i Isus mu je oprostio! Ne samo da mu je oprostio! U svome milosrđu odredio ga je za prvaka apostolskoga i svoga zamjenika na zemlji. Bog je uvijek pripravan da i iz zabačenog kamena napravi najljepše svoje djelo. Samo ako se ovaj potpuno preda u ruke Božje, ako zabaci i okaje svoj grijeh te ustane iz blata grijeha. Iz povijesti Crkve poznato nam je, da su mladići kao sv. Jeronim, sv. Augustin i drugi u svojoj mladosti dosta duboko pali. Ali ih je dragi Bog podigao kao zabačeni kamen i odabrao. Postali su veliki sveci jer su se obratili! I njima je Isus rekao: "Mladiću! Kažem ti: Ustani!" Oni su "ustali", obratili se!

Promisli: kako si sproveo svoje praznike? Jesi li se uprljao? Što ćeš učiniti da se digneš?

+ + +

10. rujna

NEMOJ ODGAĐATI...

Kad ste se spremali na praznike, dao vam je o. duhovnik na put ovu misao: "Vratite se cum gaudio, cum salute, cum pace!" Ako je netko za vrijeme praznika grijehom izgubio taj mir, to zdravlje duše, to duhovno veselje, neka nastoji sada u ovoj duhovnoj obnovi opet sve urediti! Nije grijeh najveća nesreća čovjekova! Najveća je nesreća tvrdokorno ustrajati u grijehu, odgađati obraćenje ili očajavati nad svojom nesrećom. Odgađati obraćenje pronalazak je đavla samoga! "Sutra" ta je riječ zapisana samo u paklenskom kalendar

Čitao sam u jednoj knjizi, da su đa li u paklu imali godišnju skupštinu. Sakupili su se da bi pretresli svoje uspjehe zavađanju i sablažnjavanju duša te da bi

stvorili potrebne odluke za buduće svoje ravnanje. Da bi rasprava bila živahnija, određene su bile i nagrade za najuspješnije metode zavađanja, a i kazne za malomarnost i zastarjele metode. Predsjedao je sam Lucifer, koji je dijelio i nagrade, odnosno kazne,prema zasluzi.

Tada počne prvi referent svoj izvještaj. "Moja je metoda, kaže on, početi već mladoga čovjeka navađati na grijeh nečistoće. U slici i u riječi predočavam mu zamamnost i privlačivost toga grijeha. Veoma spretno postavljam mu samo meni poznate zamke...!" – "Prestani!" zaviće Lucifer. "Dajte mu ih 50! To je zastarjela metoda. Ne znate li, da već dijete ima prirođeni osjećaj stida? Zar mislite, da ljudi ne znaju kako su prolazni ovaki uzici i koliko razočaranja nose sa sobom? Tvoj je način rada beskoristan i bezuspješan, jer se svaki takav grešnik poslije razočaranja vrača natrag k Bogu, mnogi su onda za nas izgubljeni!"

"Moja je metoda, odgovara drugi đavao, da govorim ljudima: Boga nema, nema neba ni pakla, nema vječnosti?"... – "Prestani, prestani!" Prekine ga Lucifer "Gdje si samo našao tu zastarjelu metodu? Pedeset po leđima! Zar zaista misliš, da ljudi ne znaju, da Bog postoji? U nebu i o paklu govore već djeca, a strah pred vječnošću toliko nam je već iščupao duša baš na samrti!"...

Tada je dobio riječ treći govornik. "Ja pak govorim čovjeku: "Ti znadeš da Bog postoji! Da postoji i nebo i pakao i vječnost! Ali na sve te stvari imat ćeš još vremena misliti kasnije, u starosti. Za sada još uživaj, poslije ćeš činiti pokoru! U mladosti se iživlja, a za obraćenje bit će još vremena. Na taj način mnoge zavedem i oni odgađaju svoje obraćenje misleći da još imaju vremena. Međutim, smrt ih zatječe u grijehu... i pakao se puni..." — "Bravo! Bravo! To je prava metoda! Tebi ide nagrada!" Pohvali Lucifer mladog referenta. "Postavljam te za predsjednika svih onih đavola koji se bave zavađanjem duša!"

Dragi sjemeništarci! Koliko se je duša, nažalost, već dalo uhvatiti u ovu mrežu, koja je tako lukavo postavljena baš mladim neiskusnim dušama. Gledajmo, da sada u ovoj duhovnoj obnovi dobro pregledamo stanje svoje duše, te da obavimo jednu dobru i iskrenu sv. ispovijed. Nemojmo ništa odgađati za budućnost, koja je tako nesigurna da ti se ne bi dogodilo kao jednom isusovačkom pitomcu, o kojem pripovijeda o. Abel, apostol Beča. Poradi svoje neposlušnosti i nepopravljivosti bio je otpušten iz gimnazije u Kalksburgu.

Probao je i na drugoj gimnaziji, a konačno još na nekoj podoficirskoj školi. Ali su ga svuda otpustili. Otac je strpljivo čekao. Ali je konačno i njegovoj strpljivosti bio kraj. Pisao je sinu jedno oštro pismo. Ali je i sin odgovorio ocu:"Oče, oprosti mi još samo ovaj put! Vidjet ćeš, od 8. prosinca, kad je Marijin blagdan, ja ću postati sasvim drugi, ja ću se popraviti!" I došao je 8. prosinca, Marijin blagdan. Ali je mladić zaboravio na svoje obećanje ocu. Došli su njegovi drugovi i pozvali ga, neka ide s njima u kazalište, gdje se je davala ne baš pristojna predstava. Jasno, on se je odazvao i otišao s njima. Za vrijeme predstave iznenada izbi požar, u kojem je našlo nesretnu smrt preko 50 lica. Među njima i mladić, koji je obećao, da će se popraviti 8. prosinca. Iz garišta izvukli su samo njegovu opaljenu lješinu. A gdje je bila njegova duša?

Nemoj dakle odgađati! Možda će za koga od vas ova školska godina biti zadnja u životu. Ako si preko praznika imao nesreću i pao, sada dobro ispitaj svoju savjest, pobudi iskreno pokajanje, ispovijedi se, stvori dobru odluku, da ćeš se u buduće grijeha čuvati i onda budi miran.

Polagano, oklijevajućim korakom stupao je blijedi sin radničke obitelji uskom stazom prema svojoj rodnoj očinskoj kući. Pet godina je već nije vidio jer je poradi zločina bio u zatvoru. Što je sve doživio od onoga sudbonosnog dana, kad su čuvari zakona došli, okovali ga u verige i odvezli sa sobom! Majka se je od silnih bolova onesvjestila. Otac ga je pogledao pogledom koji nije mogao nikada zaboraviti. Rekao mu je:"Ah, moj sin ubojica! Moj Polde ubojica? Toga neću moći podnijeti." Baš na te očeve riječi mislio je Polde sada, kad se je vraćao poslije izdržanog zatvora kući. Oca nije bilo više među živima jer je za vrijeme njegove odsutnosti preminuo. Ali mu je neki nevidljivi glas šaputao:"Po što ideš kući? Ta ti više ne spadaš među čestite duše tvoje rodne kuće. Rođaci onoga, koga si ubio, oni će te ubiti, objesiti!" Takove je glasove slušao Polde sa strane. Ali su usnice nesretnoga, pokajničkog i dovoljno kažnjenog mladića samilosno šaputale:"Moja majka, moja majka! Majku moram još jednom vidjeti. Toliko je patila radi mene. Sigurno je već osijedila poradi nevaljanog sina." U tim se je mislima iznenada trgnuo! Iza kuće pojavila se pognuta, sijeda žena, koja je išla k bunaru po vodu. "Majko! Majko!" samo je te riječi promucao. Pao je majci u zagrljaj te suzama jecajući molio: "Majko, oprosti mi, što sam ti nažao učinio! Ići ću i nikada se više vratiti neću! Samo te molim: oprosti mi!" Obadva su plakali. Tada je pokajnički sin osjetio nježnu ruku koja ga je privinula k sebi, na srce svoje, i suzama radosnicama mu šaputala:"Polde! Samo kad si opet kod mene! Samo kad si se vratio! Nije bila uzaludna moja molitva! Polde! Sve je zaboravljeno, sve je oprošteno! Nikuda ne idi! Kod mene ćeš ostati i biti ćeš dobar, dobar...."

Nije li to toliko puta ponavljani prizor iz grada Naima? Mrtvi se je sin vratio u naručaj drage majke. I ti si se vratio natrag u zagrljaj svoje drage Majke! Vratio si se k Majci našeg dragog sjemeništa, k Bezgrešnoj! Ako si imao nesreću, da si i Nju preko praznika uvrijedio, baci se u duhu pred Njom na koljena, moli Je za oproštenje! Moli Je, neka te prati k Isusu i neka Ona u tvoje ime moli Isusa da ti oprosti. Obećaj, da ćeš biti dobar, valjan sjemeništarac. I Marija, tvoja nebeska Majka, privinut će i tebe, kao već tolike druge, na svoje grudi, povest će te k ispovijedi, k Isusu, i sve će biti zaboravljeno. A ti nastoj da postaneš dobar, dobar! I počni novu školsku godinu pod okriljem Bezgrešne: cum gaudio, cum salute, cum pace! Duhovnim veseljem, izliječenom dušom i mirom u srcu!

Promisli: kako si proživio praznike? U čemu si griješio? Što moraš sada popraviti u svetoj ispovijedi?

+ + +

11. rujna

ZOV BOŽJI

U životu sv. Franje Asiškog čitamo kako se Svetac nalazio u ruševnoj i siromašnoj crkvi sv. Damjana u Asizu. Klečao je pred raspelom. Tada kao da čuje Isusa koji mu govori: "Franjo! Zar ne vidiš, kako se moja kuća ruši? Idi i popravi je!" I svetac je to doslovce shvatio, otišao i latio se popravka kuće Božje.

Možda si i ti u tišini svoga srca već kadgod čuo tajanstveni glas koji te je zvao. Bio je to zov Božji! Zvao te je da pomogneš "popraviti crkvu Božju". Zvao te je da ideš za službenika oltara. Za svećenika! Novozavjetnog Kristovog svećenika.

Ima tri staleža na svijetu: svjetovni stalež, svećenički stalež i redovnički stalež. Najviše ljudi Bog zove u svjetovni stalež. To su različita svjetovna zvanja. Ima ih sva sila. I sva su lijepa i dobra, samo ako su po srcu izabrana. U svakom se staležu čovjek može spasiti, samo ako živi po glasu savjesti, po staleškim dužnostima i po zapovijedima Božjim.

Svećenički se stalež smatra izabranim staležom. U svetu službu Bog zove još naročito posebnim glasom. Sveto Pismo to izričito potvrđuje: "Nitko sam sebi ne prisvaja časti, nego koji je pozvan od Boga, kao i Aron!" /Hebr 5,4/. Stoga bi bilo svetogrđe, ako bi netko izabrao svećenički stalež, a ne bi osjećao zvanja. Naprotiv, opet bi griješio, tko bi se oglušio na zov Božji, koji bi ga zvao u levitsku službu, a ne bi taj glas slijedio. Kod proroka Izaije čitamo: "Ja, Gospodin, koji sam stvorio i razapeo nebo. Ja sam te pozvao!" /Iz. 42, 5/ Ako, dakle, zove Najviši i Svemogući Bog, treba da Mu se čovjek odazove. Jer isti Bog, koji u dobroti svoji poziva, prijeti se kaznama onima koji Ga ne slušaju: "Zato ovako veli Gospod: Ja ću pustiti svu nesreću, jer sam ih zvao, a oni se ne odazvaše!" /Jr.35, 17/. To pogotovo vrijedi u pogledu svetoga zvanja. Sveti Krizostom kaže: "Bog nikoga ne sili. Iako On zove, ipak pušta ljudima slobodnu odluku." I sv. Augustin piše: "Da" ili "ne" na zov Božji jest stvar naše slobodne volje." Stoga lijepo kaže kard. Faulhaber: "Blaženi koji zov Božji čuju i slijede!" A obratno, ako ne marimo za glas Njegov, ako ga preziremo ili omalovažavamo, tada vrijedi, što nas uči sv. Terezija: "Ako mi Boga ostavimo, kad nas zove, onda Ga ne ćemo naći, kada Ga budemo tražili!" Stoga neka i naša bude molitva sv. Augustina: "Mi slušamo tvoj glas. Čuj i Ti naš glas: Vodi nas tamo, kamo si s nama nakanio. Dovrši, što si započeo i nemoj nas napustiti!"

Treći je glavni stalež na svijetu redovnički. Redovnici su od Boga izabrane duše koje žive u zajednici, u samostanu, po odgojnim zavodima. Zovu se redovnici jer žive po nekim pravilima, u redu. Svrha im je čeznuti za kršćanskom savršenošću. To je najuzvišenija svrha. Stoga su baš redovnici bili uvijek uvelike cijenjeni i u narodu poštivani. Redovnički se stalež smatra za najodličniji stalež.

Redovnici su kontemplativni, ako im je svrha molitveni život, život za druge: to su takozvani monaški redovi, koji se mrtve i čine pokoru, mole se Bogu razmatraju; čak i noću dižu se na molitvu. Takovi su redovi napr. cisterciti, kartuzijanci, trapisti. Oni veliki dio svoga života provode u šutnji.

Drugi su redovi aktivni, koji svoj život žrtvuju za bližnjega ili u bolnicama, kao milosrdna braća, ili u školama, kao školska braća, ili odgajaju mladež kao salezijanci, ili propovijedaju kao isusovci, lazaristi, dominikanci. Jedni i drugi šalju svoje članove i u misije, u poganske zemlje. Jedni i drugi od velike su koristi za rod ljudski. Redovi su znak života u Crkvi Kristovoj. Crkva sama smatra ih svojim uresom, elitom, Kristovom gardom. Isus je sam rekao sv. Tereziji: "Jao svijetu, kad ne bi bilo redovnika!" Oni naime svojim pokorničkim životom sustežu srdžbu Božju. Stoga je velika sreća biti Bogu posvećen kao redovnik.

Car Teodozije ušao je jednom nepoznat u ćeliju nekog redovnika i razgovarao s njime. Vidio je kako je redovnik sretan i zadovoljan. I tada reče: "Znadete li oče, tko sam ja? Car Teodozije! Sretni vi, koji ste daleko od svih briga ovoga svijeta. Veliki sam gospodin na svijetu. Car sam! Ali znajte, oče, niti jedan dan mirno ne jedem!" Stoga su na mjestu riječi sv. Lovre Justinijana: "Najveća milost iza sv. krsta jest poziv u redovnički stalež."

Ali ipak moraš znati, da je redovnički život pun križeva. Sveti oci kažu da je redovnički život veliki križ, a da redovnici taj križ nose i da su čak na njemu raspeti. Redovnici , naime, imaju tri zavjeta: poslušnosti, siromaštva i čistoće. Usprkost toj činjenici, istini za ljubav treba kazati, da u redovničkom životu čovjek lakše Bogu služi, jer nije izvrgnut tolikim opasnostima kao vjernici u svijetu.

Kada se odlučuješ za neko zvanje, prije mnogo moli da upoznaš sv. volju Božju. A kad si je upoznao, tada samo junački putem izabranog zvanja. Bog, koji te zove u pojedino zvanje, on će ti dati i potrebne milosti da ustraješ u onom zvanju.

Mons. Keiling, apostolski vikar u Africi, pisao je u svojem pismu, da želi zidati sjemenište za svećenička zvanja i da znade neke mladiće koji bi rado postali svećenici. Šest do sedam od njih ustaju svaku noć te idu u kapelicu na sat klanjanja. Jedan sat ustraju pred svetohraništem u molitvi. Odlučili su tako nastaviti dok im dragi Bog ne udijeli milost da uđu u sjemenište i tamo se priprave za svećeničko zvanje. Ako i ti osjećaš u sebi zov Božji, koji te poziva u svetište, onda budi Bogu na tome veoma zahvalan. Sv. Ivan Bosko običavao je kazati: "Najveća milost, koju može dragi Bog roditeljima dati, jest sin svećenik!"

Čuvaj se, da svetoga zvanja ne izgubiš u društvu pokvarenih svojih drugova i nevrijednim životom svojim. Moli se Majci Božjoj, koja je Majka i Kraljica svećenika. Neka Ona vodi tvoje korake daleko od grijeha. Tako ćeš sveto zvanje sigurno sačuvati.

Promisli: kako si ti s obzirom na svoje zvanje? Jesi li čvrst ili još kolebaš?

+

+ +

12. rujna

"ET NOMEN VIRGINIS MARIA"

God. 1683 ponovno su Turci navalili silnom vojskom u kršćensku Evropu. Opustoši su Ugarsku. Veliki vezir Kara Mustafa opojen pobjedama krenuo je na Beč da i njega osvoji. Car Leopold morao je bježati ispred turske sile, a neprijatelji opsjednu grad sa svih strana. Na poticaj pape Inocenta XI pohrlili su Beču u pomoć vojvoda Karlo Lotarinški i slavni poljski kralj Jan Sobjeski. Ali su njihove združene sile bile neznatne prema ogromnoj turskoj premoći. Oni se tada utekoše zaštiti presvete Djevice Marije, Nju zazvaše u pomoć, a vojnicima preporučiše da u borbi zazivaju Njezino ime. Na današnji dan 12.IX. 1683. zametnula se odlučna bitka pred zidinama carskog Beča. Ohrabreni pouzdanjem u Marijinu pomoć i sa Njezinim svetim imenom na usnama srnuli su kršćanski vojnici kao lavovi u turske redove. U turskoj je vojsci nastao metež, spopao ih je golemi strah, nastao je nered i nepregledne čete u paničnom strahu počele su bježati. Kršć. je vojska pobjedila pod zaštitom presv. imena Marijina. Ova je sjajna pobjeda dala povoda ustanovljenju današnje svetkovine presv. Imena Marijina.

Dragi sjemeništarci! Kako je značajno, da baš na današnji blagdan počinjemo novu školsku godinu. Dakle, u imenu naše drage nebeske Majčice! Svaki od vas u svome još mladom životu ima da izdrži žestoku borbu sa nadmoćnijim neprijateljem = đavlom paklenim i sa svojim strastima. Stoga je od tako presudne važnosti da se odmah u po=

četku oboružamo s nježnom pobožnosti prema presvetoj Djevici, koja je nebeska Zaštitnica ovog našeg sjemeništa. S pouzdanjem zazivajmo Njezino sveto ime. Ono neka bude često u našim ustima preko cijele školske godine. Jer to je ime poslije presvetog Imena Isusova najčasnije i najuzvišenije na zemlji. Po mišljenju sv. Jeronima i drugih ugodnika Božjih to je ime Mariji bilo nadjenuto po naredbi Božjoj.

Sveto Marijino ime donosi svima, koji ga pobožno izgovaraju, duševnu sladkoću. Sv. Bonaventura kaže:"Slavno je i divno ime Tvoje, o Marijo! Blago onima, koji ljube i zazivaju to ime!" Sv. Antun Padovanski govori o imenu Marijinu što je sveti Bernard kazao o imenu Isusovu: da je radost u srcu, med u ustima, u ušima mili sklad. Neka pobožna žena u Kölnu kazala je jednoć biskupu Marsiliju, da ona vazda, kad izgovara ime Marijino, ćuti u ustima sladkoću veću od meda. Biskup Marsilije stao je tada također izgovarati češće ime Marijino, pa je i on okusio istu slatkoću.

Sveti je Bernard, veliki štovalac Majke Božje, imao običaj pozdraviti svaki put, kadgod bi prošao pokraj kipa ili slike Marijine, svoju nebesku Majku riječima: "Ave Maria!" To je tako bilo drago Majci Božjoj, da mu je Ona jednom uzvratila taj pozdrav sa:"Ave, Bernarde!" I mi rado pozdravljajmo svoju nebesku Majku pozdravom: "Ave Maria!" Mi možda ne ćemo biti tako sretni, kao sveti Bernard, da će nam Marija uzvratiti pozdrav. Ali sigurni budimo, da će nas Marija uzeti u svoju posebnu zaštitu.

Sveti je Alfonzo Liguori imao običaj svaki put, kad bi čuo gdje udara sat, prekinuti svoj posao ili razgovor i sabrano izgovoriti:"Ave Maria!" Ili bi čak izmolio cijelu molitvu:"Zdravo Marijo!" Ujutro, na podne i uvečer, kad bi zvonio Pozdrav anđeoski, on bi kleknuo, ma gdje se nalazio, i izmolio klečeći "Anđeo Gospodnji."

Blaženi Alfons Rodriguez također je pozdravom "Ave Maria"! pozdravljao blaženu Gospu svakoga sata i obdan i obnoć. Govori se o njemu da bi ga noću anđeli budili na kucaj svakog sata, samo da izgovori taj slatki pozdrav slatkog Marijina imena.

Za svetu Katarinu Siensku kaže se, da je od pete svoje godine običavala govoriti toliko ovih pozdrava u čast Gospi, koliko bi stepenica prošla.

Pobožni pisac knjige "Nasljeduj Krista" veli, da se Bl. Djevica Marija neobično veseli i rado sluša izgovaranje njezinog slatkog imena.

Sama je Bl. Djevica očitovala svetoj Brigiti da se đavoli boje toga imena te da ga tako poštivaju, da odmah puštaju dušu iz svojih pandža čim čuju ime Marijino. A sveti Toma Kempenac tvrdi, da se đavli tako boje Kraljice nebeske, da, kad se spominje Njezino sveto ime, bježe od onoga koji ga spominje, kao od ognja koji pali.

Pripovijeda se o nekom redovniku, da je uz veliku muku uspio naučiti jednog čvorka ponavljati "Ave Maria!" Redovnik je upravo uživao, kad bi čvorak u svojoj krletki skakući izgovarao:"Ave Maria, Ave Maria!" Katkad je znao ispustiti ga iz krletke da slobodno lijeće okolo po sobi i tada bi opet stalno ponavljao:"Ave Maria, Ave Maria!" Jednoga je pak dana redovnik zaboravio zatvoriti otvoreni prozor, dok je njegov milozni pjevač bio na slobodi u sobi. I tu bi priliku iskoristio njegov zatvorenik te prhnuo kroz prozor u dragu slobodicu. Veseleći se slobodi čvorak bi skakutao od grane na granu i usput ponavljao:"Ave Maria, Ave Maria!" Tužan je redovnik gledao kroz prozor, pozivao bi na sve načine čvorka da mu se vrati u čeliju. Ali sve uzalud. Čvorak bi skakao i pjevao:"Ave Maria, Ave Maria!"

Tada se dogodi nešto neočekivano. Gore u zraku vrebao je na plijen strašni kobac, veliki neprijatelj ptica pjevica. Čim je spazio ispod sebe čvorka, strelovitom se brzinom spusti na nj, zabode svoje oštre pandže u njegovo tijelo s namjerom da odleti. U tom strašnom času, kad je čvorak osjetio da je postao plijenom okrutnog neprijatelja, iz grla mu se prolomi omiljeli pjev:"Ave Maria!" Ali sada je to bio tako prodoran, upravo očajnički glas, da se kobac prepao i ispustio svoj plijen. A čvorak uleti spašen natrag u sobu redovnika.

Takvom čvorku smo često puta i mi slični. I mi smo puno puta u opasnosti da nas naš najveći neprijatelj đavao, koji na nas vreba svake sekunde, uhvati kao svoj plijen. Naučimo se rado ponavljati strelovitu molitvicu:"Ave Maria! Ave Maria!" Čim osjetimo njegovu blizinu, odmah imajmo na ustima zaziv:"Ave Maria!" I budimo sigurni da će pobjeći od nas! Jedan pobožni crkveni pisac primječuje, da baš zazivanje svetog imena Marijina daje jakosti, da se nadvladaju napasti protiv svete čistoće. Stoga ravnajmo se prema uputama sv. Bernarda:"U pogibeljima, u tjeskobama, u dvojbama, na Mariju misli, Mariju zovi! Bilo ovo ime uvijek u ustima i u srcima našim!"

Danas, na pragu nove školske godine, prigodom blagdana presv. imena Marijina, neka bude tvoja pobožna čestitka, poklon odanog srca i znak dužnog poštovanja i zahvalnosti dragoj Majci, koja te je dovela u ovu svoju kuću, iskrena odluka, da ćeš rado izgovarati Mariji tako dragi pozdrav: "Ave Maria!" Pogotovo u napastima!

Promisli: kada i kojom zgodom ćeš ponavljati pozdrav:"Ave Maria! Ave Maria!"

⁂

13. rujna

"BERNARDE, AD QUID VENISTI?"

Pripovijeda se u životu sv. Bernarda da je imao običaj često se pitati:"Bernarde, zašto si došao?" = To je pitanje važno i za tebe, da ga danas ozbiljno postaviš: zašto si zapravo došao u ovo sjemenište? Zašto si ostavio svoj rodni krov, svoje drage roditelje, braću, sestre, prijatelje itd? Tko te je konačno doveo u ovaj hram Božji? Zašto si uopće došao? Što tražiš ovdje?

U sv. evanđelju čitamo, kako je jednoć došao pred Isusa mladić i zapitao Ga: "Učitelju dobri! Što mi je učiniti da zadobijem život vječni?" Isus mu odgovori: "Ako hoćeš unići u život, vrši zapovijedi!" "Koje?" "Poznaješ ih: ne ubij, ne sagriješi bludno, ne ukradi, ne reci lažna svjedočanstva, ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!" "Učitelju, sve sam to vršio već od mladosti svoje. Što mi je još potrebno da činim?" Kad je Isus čuo taj odgovor, ljubezno je pogledao mladića i rekao mu:"Ako hoćeš savršen biti, idi, prodaj sve što imaš, daj siromasima i imat ćeš blago u nebesima. I dođi i idi za mnom!" /Mt 19, 16/.

Tada je taj mladić postao žalostan, otišao je od Isusa, jer je bio veoma bogat. Teško mu je bilo ostaviti svoje bogatstvo, svoje imanje i svoju kuću te ići za Spasiteljem. Isus ga je zvao među svoje učenike. Isus je učinio svoje: dao mu je odgovor na njegova pitanja i čekao je da iz njegovih usta čuje velikodušan odgovor: "Evo me, tu sam! Za tobom ću!" Ali Isus toga odgovora nije čuo. Mladić je žalostan otišao. A i Isus je bio žalostan što mladić nije htio, da svoju mladost posveti Njemu, svome Stvoritelju, svome Bogu, koji ga je stvorio i koji ima pravo, da ga pozove u svoju svetu službu.

Kao ovaj mladić u sv. evanđelju i ti si čuo glas svoga Isusa:"Dođi, idi za mnom!" Ali ti nisi bio kao onaj mladić, već si se odazvao Njegovom pozivu i rekao:"Evo me, ići ću za Tobom, kuda god ideš!"

Sada već znaš i razumiješ pitanje: "Zašto si došao?" Došao si zato, da Isusu daruješ sebe i nevine godine svoje mladosti. Jer ako Mu daruješ mladost svoju, time ćeš Mu darovati i starost svoju. Jer kakva mladost, takva i starost! Vrijeme mladosti vrijeme je sjetve, vrijeme odluke za čitav život, vrijeme biranja zvanja. Tada se svaki pita: Što da budem? Pitati valja roditelje, s njima se posavjetovati, ali odluka je tvoja! Potrebno je pitati i Isusa: Učitelju dobri! Što je Tvoja sveta volja? I ako je Njegova sveta volja da Ga slijediš i Njemu služiš kao svećenik, zar ćeš zato biti žalostan i otići kao onaj mladić u sv. evanđelju? = Mi se divimo velikim ljudima. Nešto je na pr. zaista velikoga biti vojskovođa i voditi vojsku od pobjede do pobjede. Nije li još nešto više i uzvišenije voditi neumrle, besmrtne duše vječnom cilju, Bogu?

Mi se divimo inženjerima i arhitektima kako grade impozantne nebodere, mostove! Mostove, koji povezuju među sobom i najudaljenije bregove rijeka. Da, lijepo je biti arhitekt i inženjer! A još ljepše je biti Kristov svećenik, graditelj velebnih zgrada ljudskih duša, graditelj mostova koji povezuju čovjeka s Bogom, vrijeme sa vječnošću.

Kad su neki poglavari naredili svećeniku, koji je bio dotad župnik na jednoj župi, neka ide za duhovnika u neko sjemenište, tada se taj svećenik nećkao. Ali mu je jedan od poglavara rekao:"Lijepo je biti pastir duša na župi! Još ljepše je odgajati pastire stada!"

Mi se divimo liječnicima, koji vraćaju bolesnim udovima ljudskog tijela i zdravlje i snagu. Da, zaista lijepo je biti liječnik i liječiti bolesti tijela. Ali još ljepše je biti svećenik, liječnik duša i vraćati život mrtvim udovima mističnog Tijela Kristova.

I ti si došao u ovo sjemenište da se pripraviš za svoje buduće svećeničko zvanje. Da kasnije poput kirurga operiraš slomljene udove i čistiš gnojne rane grijeha u dušama, koje te već čekaju. Stoga moraš svom Isusu posvetiti već jutro svoga života, da On blagoslovi i podne i

večer tvoga života. Imaj često pred očima svoje zvanje; rado misli na to, zašto si došao! Misli na to kod knjige u učionici, kod molitve u kapelici, svuda imaj pred sobom svoj zaista veliki:"zato!" Zato sam došao, da posvetim svoj život Bogu kao svećenik! Ako, naime, čovjek ima uvijek pred sobom svoj cilj, lakše radi, većom voljom se muči, sve mu brže ide ispod ruku!

Indijski pjesnik Rabindranat Tagore u svojoj pjesmi "Kralj i prosjak" pripovijeda kako je neki prosjak hodao po selu i kucao na dobra vrata. Tada je izdaleka spazio prekrasnu kučiju. U njoj je bio Kralj svih kraljeva = Bog sam! Kad je kočija stigla do toga prosjaka, tada Kralj kraljeva ispruži svoju ruku prema prosjaku i zamoli:"Da li mi imaš što dati?" Prosjak, sav zbunjen, stavi ruku u svoju prosjačku vreću, izvadi maleno zrno žita i pruži ga kao svoj dar. Kad je navečer ispraznio svoju vreću, spazi među žitnim zrnima i jedno zrno od zlata! Bog je njegov mali dar pretvorio u suho zlato. Jadikujući kajao se sada prosjak:"O, da sam Mu dao sve, što sam imao!"

Pjesnik je htio kazati, kako je maleno i neznatno ono što mi Bogu darivamo, a kako velikodušno Bog vraća; kako darežljiv je Bog, a kako smo mi prema Njemu škrti! Ti ćeš Njemu darovati svoj život, svoje sile, svoje sposobnosti. A kako bo=

gato će te Bog za sve to nagraditi, kad te primi u svoju svećeničku službu. Stoga, daj Mu se sasvim! Kod kuće si ostavio svoju prosjačku vreću, svoje siromaštvo. A pomisli, što će ti Bog, koji te zove, što će ti On dati za uzvrat! "Postavio si ga među poglavice puka svojega!", odgovara ti Sveto pismo!

Promisli u ovom razmatranju: Bernarde! Zašto si došao u ovo sjemenište? Da li si došao s nakanom da postaneš Isusov svećenik? Ili si došao s kojom drugom, ne baš časnom namjerom? Odgovori!

⁂

14. rujna

KAKVO DRVO, TAKAV ROD!

Dragi sjemeništarci! Vi ste djeca 20. vijeka. Mladi naraštaj, koji stupa na pozornicu ovoga svijeta. Da, istina je: na mladima svijet ostaje! Ali svaki naraštaj nastaje i nestaje. Nekada i nas nije bilo! Sada živimo. Ali i mi ćemo nestati! I mi ćemo s vremenom biti zapisani u veliku knjigu prošlosti! I o nama će se pisati i govoriti kao o nekadašnjem, prošlom naraštaju.

Vi želite postati svećenici. I kao svećenici bit ćete usko povezani s budućim naraštajem, s budućim generacijama. One će biti vaše potomstvo. Vi ćete u njima dalje živjeti, kao što roditelji žive dalje u

svojoj djeci. I to potomstvo, tj. vaši budući vjernici, bit će takvi, kakvi budete vi. Vi ćete njima utisnuti svoj pečat. Vi ćete njima uliti svoga duha. Kakvo drvo, takav rod!

Iz te povezanosti između vas, budućih pastira, i vašega budućeg stada, proizlazi strašna odgovornost! Pomisli samo ozbiljno: buduće generacije, kojima ćeš ti biti na čelu kao pastir, kao vođ, kao svećenik, one će biti takve, kakav budeš ti! Plod ne pada daleko od drveta! Kako stari pjevaju, tako mladi cvrkuću!

Ako dakle želiš, da buduće generacije budu dobre, onda moraš najprije ti biti dobar. Ako želiš drugima davati Krista, onda moraš najprije ti biti pun Njegova duha. Rješenje toga velikoga problema: kakve će biti buduće generacije, počima se rješavati kod nas samih. Ako mi ne budemo bolji, ne će ni budući naraštaji biti bolji!

Danas treba svijet duhovno obnoviti, duhovno reformirati. Ali tu obnovu treba početi kod mladeži. Nju treba duhovno obnoviti. Istinita je ona rimska: Puer, senatus populusque Romanus! Sadašnja mladež će biti budući narod, budući vođe naroda. Među tu mladež spadaš i ti! I ti ćeš biti budući "senat"! Stoga moraš najprije sebe duhovno obnoviti. Obnovu drugoga moramo početi s svojom osobnom duhovnom obnovom. Biskup Slomšek je rekao: "Tko hoće druge da zapali, mora najprije sam da gori!" Ako, dakle, hoćeš druge, svoje buduće generacije, duhovno reformirati, moraš najprije sada sebe reformirati. Ne možeš drugomu dati što sam nemaš! Ako budeš sada dobar, revan, svet sjemeništarac, onda ćeš i kao svećenik biti takav. Onda će i buduće generacije, koje ćeš voditi kao svećenik, biti dobre, revne, svete. Pamti: O tebi ovisi sve! Budi svijestan te velike istine!

Kako je to ozbiljna, upravo strašna misao: Narod, moji vjernici, bit će takvi, kakav budem ja, vođ njihov! Kolika odgovornost pred Bogom i pred narodom! Kako mora ta misao djelovati na mene, sjemeništarca, budućeg svećenika! Ja da postanem nevrijedan svećenik? Ja da sa svojim slabim, možda sablažnjivim životom, svojim zlim primjerom, povučem u propast tolike stotine svojih budućih vjernika? Ah! Bože moj! Radije nikada postati svećenik, nego slab, loš, sablažnjiv svećenik! Kako je istinito: "Causa sunt ruinae populi, sacerdotes mali!" Zli su svećenici uzrok, da je narod zao!

Bio sam na jednoj seoskoj župi na ispomoći. U slobodno vrijeme malo sam htio razgovarati s vjernicima župe. Upustio sam se u razgovor s nekim starijim osobama. Pitao sam ih, kako se osjećaju.

itd. U razgovoru jedna mi je osoba rekla ove značajne riječi: "Sve je dobro, velečasni! Samo nam dajte drugoga svećenika!"

Kako je to strašna izjava iz usta vjernika! Narod, dakle, želi i hoće dobrih svećenika. A ima i pravo! Narod predobro zna da je istinita riječ: "Po svećeniku vjera gore, po svećeniku vjera dolje!" To potvrđuje, na žalost, svagdanje iskustvo.

A kakav ćeš ti biti svećenik? Položi ruku na srce i odgovori! Možda se sada smiješ na ovo pitanje. Ali čuj! Ja ću ti dati odgovor. Ti ćeš biti takav svećenik, kakav budeš sada sjemeništarac. Poslovica kaže: "Rano počinje paliti što hoće postati kopriva!" Ako budeš sada kao sjemeništarac pobožan, svet, onda ćeš i kao svećenik biti pobožan i svet, pa ćeš i svome budućem naraštaju utisnuti svoju sliku! Ako pak budeš sada kao sjemeništarac površan, komodan, neposlušan, ohol, nediscipliniran, buntovan, podmukao, neiskren, vjeruj, nećeš ni kao svećenik biti bolji. Jasno, ako se ne popraviš!

Ako imaš ozbiljnu volju da budeš dobar, uzoran službenik oltara, onda počni odmah sada izgrađivati sama sebe. Izgrađuj se, predaj se u vodstvu svome ocu duhovniku, da ti on pomogne uz tvoju suradnju na ovom tako važnom poslu. Rado misli na to, da o tebi ovisi kakve će biti buduće generacije. Može se dogoditi da će i povijest pisati o tebi, kakav si pečat utisnuo svome potomstvu. Ne bi bilo na čast ni tebi ni tvojima, ako bi povijest morala o tebi pisati loše! Preporuči se svaki dan Majci Božjoj, Kraljici svećenika, da te Ona svojim zagovom kod Boga podupre u tvome nastojanju: postati svet sjemeništarac, da budeš svet svećenik!

Promisli ovo razmatranje! O tebi se radi i o budućim naraštajima!

⁂

15. rujna

BLAGDAN ŽALOSNE GOSPE

Dva puta u godini slavimo blagdan Žalosne Gospe ili blagdan Sedam Žalosti Bl. Dj. Marije. Prvi puta u korizmi, u petak poslije nedjelje Muke, osam dana prije Svetog Petka. Budući da se pobožnost prema Žalosnoj Gospi mnogo širila među pobožnim vjernicima, pogotovo od srednjega vijeka dalje zaslugama reda Servita, dozvolio je Papa, da se može slaviti taj blagdan i na treću nedjelju rujna. Papa Pio VII god. 1814., kad se vratio iz Napoleonova sužanjstva, odredio je da se drugi blagdan Sedam žalosti Majke Božje slavi u čitavoj Crkvi. Ali god. 1911. je Sveti Pio X odredio da se taj blagdan svetkuje na današnji dan 15. rujna. Tako eto Crkva štuje dva dana u čast Gospinih žalosti, samo što je onaj petak u korizmi posvećen žalostima, što ih je Bl. Dj. podnijela za vrijeme Isusove muke i smrti; ovaj u rujnu posvećen je svim žalostima i bolima njezina života, osobito onima sedam njezinih glavnih žalosti.

Otkada su kršćani počeli potanje razmišljati Marijine žalosti, posebno su se zadržavali kod nekih zgoda, koje nam pripovijeda sv. evanđelje ili crkvena predaja, a kod kojih je Marija najviše trpjela. U raznim su prigodama nabrajali različit broj Marijinih žalosti, dok se nije ustalio broj sedam. Tako je došlo do štovanja Gospe od sedam žalosti.

Prva je žalost Majke Božje bila, kad Joj je starac Šimun prorokovao, da će Joj mač raniti dušu: "Gle, ovaj je postavljen na propast i uskrsnuće mnogima u Izraelu. I tebi će samoj mač probosti dušu!" Stoga se slika Marija, kako je njezino srce probodeno sa sedam oštrih bodeža.

Druga je žalost Marijina bila, kada je morala s Isusom i sa sv. Josipom bježati u Egipat, jer je kralj Herod htio ubiti Isusa.

Treći je mač boli probo Marijino

Srce, kad je Isusa izgubila i tri Ga dana žalosna tražila.

Četvrti je mač boli bio za Mariju, kad je ugledala Isusa, kako nosi teški križ, sav u krvi, popljuvan i izbičevan trnjem okrunjen.

Peti je put mač boli probo Marijino Srce, kad je stala pod križem svoga Sina. Tu je bio vrhunac Isusove i Marijine muke. Smrt na križu bila je u ono doba najsramotnija smrt.

Šesti mač boli bio je za Mariju, kad je mrtvoga Isusa primila u svoje materinsko krilo. To je onaj uzvišeni prizor, koji je nadahnuo mnoge i mnoge proslavljene umjetnike te su svojim dlijetom ili kistom predočili kako Majka Božja drži mrtvoga Sina u svom krilu, sva shrvana od boli. S pravom sv. Crkva stavlja u usta prežalosnoj Majci riječi Jeremijine tužaljke: "O vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li boli kao što je bol moja?" U tom slučaju prikazao je Mariju znameniti kipar Michelangelo; njegovoj divnoj umjetniti, zvanoj "Pieta" dive se svi, koji pohode veličanstvenu baziliku sv. Petra u Rimu.

Sedmi mač koji je probo Marijino Srce bio je Isusov pokop. Kako je težak bio rastanak Matere od Sina Božjega! Zaista, možemo na Mariju primijeniti riječi proroka Jeremije: "Velika je kao more bol moja!" Kako su se obistinile proročke riječi starca Šimuna: "I Tvoju će dušu probosti mač!" (Lk. 2, 35).

Predmet današnje pobožnosti jest prizor, pun tuge i boli: Srce probodeno sa sedam britkih mačeva. Promatranje boli presvete Djevice za nas je od velike duševne koristi. Baš kao i razmatranje gorke muke Isusove. Sv. je Alfonz Liguori u misijama, koje je držao vjernom puku, nosio sliku Žalosne Majke Božje sa sobom na propovjedaonicu, da time još više potakne vjerni puk na pobožnost i ljubav k Majci Božjoj. Opominjao je grešnike, neka od Nje mole milost skrušenog pokajanja, a pravednike da mole od Nje ustrajnost u dobru.

Mladić Jacopane da Todi, iz plemićke obitelji u Perudji u Italiji, u četrnaestom stoljeću, provodio je raskalašen i razvratan život. Jedne noći našao se on sa nekom djevojkom na plesu. Kad je društvo bilo u najugodnijem raspoloženju sruši se plesna dvorana i zatrpa sve, osim njega, koji je ispod ruševina izišao neozlijeđen. Uz pomoć ljudi potraži on onu djevojku i nađe je svu zgnječenu, krvavu, mrtvu. Bilo mu je da poludi. Dok se bavio samoubilačkom misli, ugleda na stijeni jedne kuće sliku Žalosne Majke Božje. Nešto ga je natjeralo, da tu sliku bolje promatra. Iz te slike kao da mu je netko govorio. I to je tako djelovalo na njega, da je zamrzio grijeh, ostavio svijet, ušao u franjevački red i provodio svetački život. Na uspomenu svoga obraćenja spjevao je prekrasnu pjesmu u čast Žalosne Majke Božje, slavnu pjesmu: "Stabat Mater Dolorosa." = Stala plačuć tužna Mati, gledala je kako pati, Sin Joj na križ uzdignut!" Svećenik danas moli tu pjesmu kod sv. Mise.

Pogled na Žalosnu Majku boli djelovat će i na nas uz pomisao, da je Ona trpjela i zbog naših grijeha; jer su boli Bl. Dj. Marije tijesno spojene s bolima Isusovim. Ona je trpjela zato, jer je Njezin dragi Sin trpio. A jer je Isus trpio poradi naših grijeha, bili su oni uzrok i boli Njegove presvete Majke.

Bilo je u gradu Spoleto u Italiji g. 1856. na blagdan Velike Gospe. Održana je svečana procesija sa čudotvornom slikom Žalosne Majke Božje. Majka je obilazila svoju djecu kao svake godine i nije bilo koljena, koje se ne bi sagnulo pred Njom. Procesija se odvijala lagano uz pjesmu i molitvu. Prošla je mimo jednog elegantnog mladića imenom Franjo Possenti.

Bio je poznat kao plesač; već je dva puta na smrt bolestan obećao Majci Božjoj da će promjeniti svoj život. I pred mrtvom sestrom, koja je umrla tako mlada, opet se zakleo. Ali usprkos tome on se nije htio odreći zamamnosti svijeta. Gledao je i promatrao na ulici procesiju. Kad je slika Žalosne Gospe prošla pokraj njega, osjeti u sebi nešto neobično. Pričinilo mu se, da ga Bl. Djevica gleda nekim neobičnim pogledom. I u to mladić začuje u sebi neki glas: "Francesco, il mondo non é piú per te! = Franjo, svijet nije više za tebe!" Neko vrijeme iza toga šušljalo se po gradu: "Čuješ? Plesač je postao fratar!" = "Franjo Possenti, hoćeš reći?" = "Da! I dao si je ime: Gabrijel od Žalosne Majke Božje!"

Koliko puta i tebe zove mili glas Majke Božje i potiče te, da započneš živjeti novim životom! Kako dugo ćeš još oklijevati?

Neki je mladić živio prilično razuzdano. No kraj svega toga nije ni jednoga dana propustio nekoje molitve u čast Bl. Dj. Marije. Jednoga dana hodajući šumom ogladnje. Ususret mu dođe neka veoma lijepa gospođa i ponudi mu slasna jela, ali u zamazanoj posudi. "Jela su, izgleda, slasna," reče mladić, "ali mi se gade, jer su u zamazanoj posudi!" Gospođa mu na to reče: "Tako je i s tvojom molitvom: ona je, doduše, dobra! Ali mi se gadi, jer ti je srce nečisto!" I Gospođa iščeznu. Mladić je razumio Marijinu poruku i popravio se!

Promisli: u čemu ćeš se popraviti, da omiliš Žalosnoj Majci Božjoj?

16. rujna

U ZNAKU KRIŽA

Dok je žica spojena s motorom, ima moć u sebi. Čim se veza s motorom prekine, kad više nema kontakta, tada gubi svoju snagu. Slično je s čovjekom u pogledu molitve: molitva je kontakt s Bogom. Taj kontakt, vezu s Bogom, mi obično uspostavimo s križem, tj. prije nego počnemo moliti, mi se prekrižimo. Ima takozvani "latinski ili veliki križ", i mali ili "slavenski križ". Kad pravimo križ na čelu, ustima i grudima, kao da hoćemo kazati:"Jesus in mente, Jesus in ore, Jesus in corde: Isus u mislima, jeziku i grudima = u srcu!"

Znak svetoga križa je za nas kršćane sveti znak. Na križu nas je otkupio Bogočovjek, Sin Božji, Isus Krist. Križ je, dakle, znak našega spasenja, prastari zna kršćanstva. Neki čak misle, da je sam Isu naučio apostole prekrižiti se. Činjenica je, da je već od najstarijih vremena križ simbol vjere. Prvi kršćani još nisu nosil križ kao nakit; to je bilo tada opasno po život. Oni su se zato kitili drugim znako ribom; ona je bila simbol kršćanstva. Ali čim je car Konstantin Veliki dao kršćanima, da slobodno ispovijedaju vjeru u Isusa Krista, otad je sveti križ zasjao po čitavoj kugli zemaljskoj. Od tada križ ni

je više znak sramote, nego časti. Od tada su već prvi kršćani znakom sv. križa ispovijedali svoju vjeru u Isusa. Sveti Augustin u 4. vijeku piše:"Ako pitam katehumena, da li vjeruje u Isusa Krista, odgovara:"Vjerujem!" i prekriži se.

Tako je i danas križ najobičniji znak, kojim ispovijedamo svoju vjeru. Danas nema više nijedne kršćanske kuće ni obitelji, koja ne bi imala križ, raspelo na počasnom mjestu u svojem stanu. Lijep je običaj da kršćanska majka, prije nego odreže kruha, načini križ s nožem preko hljeba. Kršćanski gospodar, prije nego ide s konjima na put, stupi pred konje i bičem načini križ na zemlji pred konjima. Lijepi je običaj da napravimo znak križa na početku pisma, što ga nekomu pišemo, ili na početku zadaće itd. Križ stavljaju na raskršća naših putova, po poljima, na cestama, pred kućama. Kao ures stavljaju križ na jerbasima, stolicama, na krovovima, tavanima itd. Križ stavljaju umirućemu u njegove ruke. Veoma je značajan križ na kršćanskim grobovima kao znak vjere u uskrsnuće. Slobodno možemo kazati da je cijeli svijet obilježen znakom sv. križa.

I sam čovjek je stvoren od Boga u znaku križa. I ptica, koja leti po zraku, ima oblik križa.

Kršćanski pisac Tertulijan piše, da bi se kršćani njegovog doba prekrižili kad su se oblačili, umivali, kad su sjedali k stolu, kada su išli na put, prije rada, kad su išli spavati i kad su se ujutro ustali. Isto piše i sv. Ćiril Jeruzalemski.

Godine 1934. bio je u Ljubljani na Euharist. kongresu kao zastupnik svetog Oca pape Pija XI slavni poljski kardinal dr. August Hlond. Kad god je sjeo u auto, on se je prekrižio.= O kralju Ludviku Svetom piše Joinville:"Kod stola, kod savjetovanja, na polju, prije svakoga svog posla on bi učinio znak sv. križa. Sv. Bernardica Soubirou je prije nego je počela moliti sv. krunicu kod špilje u Lurdu svaki put pobožno napravila znak sv. križa. Ali baš tako, rekla je ona, kako ju je naučila lijepa Gospa. Neki svjedok priča: "Kakav križ ovog djeteta! Ni u nebu ne bi ga mogli ljepše načiniti!" Neki drugi je na to odgovorio:"Ništa čudnovatoga, kad ju je sama Majka Božja naučila!"

Tako i mi! Rado se i pobožno prekrižimo. Prije jela i poslije jela; prije molitve i nakon molitve; prije studija i poslije studija. Nemoj se nikada sramiti, gdjegod bio, svetog znaka križa.

Bilo je kod svečanog ručka. Mlada je djevojka primila svoje mjesto blizu jednog gospodina, koji je nosio na svojim grudima odlikovanje: križ legije časti. Prije nego je djevojka počela jesti prekrižila bi se. Gospodin je to primjetio i

sa nasmiješkom je upitao:"Gospojice!Što ste to učinili?" A djevojka:"Dozvolite, gospodine, da li se stidite križa na svojim grudima?" "Nikako!" bio je odvažan odgovor. "Dobro, zašto bih se onda ja sramila križa Kristova? On je moj počasni križ!" bio je još odvažniji odgovor.

Pogotovo pobožno činimo križ u napastima. Đavao se boji toga svetoga znamenja i bježi. Sv. Ćiril Aleksandrijski veli:"Ništa nije đavlu strašnije od križa: križ je za đavla bodljikava žica, preko koje se ne usuđuje približiti!" Sv. Katarina Emmerik je kazala:"Kad sam načinila križ na čelu, ustima i prsima, mislila sam: Ovo je ključ koji zatvara da ništa zla ne može doći u moje čelo, usta i srce!" Zato se u napastima rado služimo tim jakim sredstvom. Ali činimo ga uvijek lijepo i pobožno. Nikada površno!

Godine 313. išao je car Konstantin Veliki u boj protiv svoga suparnika Maksencija. Uoči dana bitke vidjeli su na nebu velik križ, a ispod križa natpis:"En tuto nika! U ovom ćeš znaku pobijediti!" Car je dao napraviti labarum, zastavu sa tim znakom i riječima, pošao u borbu i pobijedio. Ovog događaja sjetio se don Juan Austrijski, kad je u bitci kod Lepanta potukao tursku silu i nadmoć. On bi prije bitke pobožno se prekrižio i tada je dao znak za početak bitke za napadaj. Oficiri su vidjeli svoga vojskovođu, pa su se i oni prekrižili, a za njima i vojnici. Kako lijep primjer!

I mi ćemo pobjeđivati đavla i njegove napasti znakom sv. križa! En tuto nika! In hoc signo vinces! U tom ćeš znamenju pobijediti! Da, ali samo ako to znamenje činiš zaista lijepo i pobožno! Po tom, kako se prekrižiš, mogu prosuditi i tvoju vjeru!

Promisli: kako si dosad činio znak sv. križa? Pobožno, ili možda površno, od navike i lakomišljeno? Stvori potrebnu odluku!

+ + +

17. rujna

A DEO INCIPE!

Iz slatkoga sna probudilo te zvono. Sviće, jutro je. Tad začuješ glas: Benecamus Domino! I ti zahvalna srca klikneš Deo gratias!

Da, Bogu hvala, što si se probudio živ, što te nije "uzela noć" kao tolike druge u svijetu, koji su preko noći bili pozvani na sud Božji. Da, Bogu hvala, što ti je poklonio novi dan, koji te vodi bliže k cilju, svećeničkom oltaru!

Kad si se spremio, srce te vuče u kapelicu da na pragu novoga dana prvoga pozdraviš Njega, svoga Boga, svoga dragog Isusa. On te već čeka i milo Mu je što si došao. Tvoje usnice šapću toplu molitvu koju ti diktiraju osjećaji tvoga harnoga srca. Povezao si se u jutarnjoj molitvi s Gospodarom sjemeništa.

Sasvim je opravdano da prvine dana, što počinje, posvetiš dragomu Bogu. Poganin se držao načela: A Jove incipe! Započni sa Jupitrom! Hoćeš li možda dopustiti da tebe, katolika, kršćanina, sjemeništarca i svećeničkog pripravnika, poganin zastidi? Ne, nikako! Stoga neka tvoje načelo bude: A Deo incipe! Kako to lijepo kažu naši vjerni Zagorci:" Z Bogom počni svako djelo, da bu dobar tek imelo!"

U knjizi Mudrosti čitamo:"Neka svima bude poznato, da se mora Tebe Gospodina slaviti prije izlaska sunca i Tebi se pokloniti već u svanuće dana!" / 16,28 /. Tako je već Bog sam tražio od Židova da Mu se mole već rano ujutro. Kralj David molio se već zarana:"Bože, Bože moj, ja Te tražim već u sjaju zore jutarnje, za Tobom čezne duša moja!" /Ps. 62,1/ U Psalmu opet moli se Bogu:"Pripravljeno je srce moje, Bože, Tebi ću pjevati i svirati... još prije jutarnje zore!" / Ps 56,8/. I opet:"Gospode, već ujutro čuj vapaj moj; u rano jutro stojim pred Tobom i gledam prema Tebi!" / Ps 5, 4 /.

A mi kršćani, hoćemo li biti ispod vjernika Staroga Zavjeta? Kršćanski pisac

Tertulijan piše o prvim kršćanima, da su se skupljali k zajedničkoj jutarnjoj molitvi već u zoru. I tako je nastao taj lijepi kršć. običaj, da obavljamo svakog jutra svoju jutarnju molitvu. Sv. Bazilije piše: Jutarnju molitvu obavljamo zato, da svoje prve osjećaje posvećujemo Bogu, dok nije naša duša zaokupljena drugim brigama! A sv. Franjo Asiški je rekao:"Ujutro, kod izlaza sunca neka svaki hvali Boga koji je sunce stvorio; po kojem naše oči primaju svijetlo dana." A kardinal Faulhaber je izjavio:"Jutarnja molitva je jutarnja gimnastika!" Da, gimnastika duše!

Obično se kaže: Iz jutra se vidi kakav će biti dan! Hoće li biti lijep i sunčan, ili će biti oblačno, tmurno, kišovito vrijeme. Prema tome je čovjek i raspoložen. Vrijeme, naime djeluje na raspoloženje čovjeka.

Isto možemo mirne duše kazati za jutarnju molitvu. Od toga, kako si obavio svoju jutarnju molitvu i svoje jutarnje pobožnosti, od toga zavisi blagoslov čitavog dana; kako si ih naime obavio i da li si ih uopće obavio?

Ako si jutarnju molitvu dobro, sabrano i pobožno obavio, vjeruj da će cijeli novi dan biti sretan. Bit ćeš zadovoljan i raspoložen te se nećeš tužiti kao onaj koji kaže preko dana : Ustao sam na lijevu nogu! Molitva djeluje na duhovno raspoloženje čovjeka. Koch kaže:"Tko ujutro ne moli, siromah je čitav dan! Molitva je,naime, ključ kojim otvaramo novi dan, i kračun, kojim navečer zatvaramo kućna vrata!"

Bilo je u Francuskoj, u jednoj kasarni. Neki je oficir primjetio, da vojnik nije dobro složio svoju vojničku bluzu. Radi toga ga je kudio:"Što ti radiš ujutro, kad se digneš?" Vojnik, koji je bio seljački sin iz Bretagne, = a Bretonci poznati su po svojoj pobožnosti= odgovorio je:"Znak križa, gospodine poručniče!" Svi okolo stojeći gromko su se zasmijali. To je čuo pukovnik, koji je tuda prošao, i u obranu svoga vjernog vojnika reče:"Budi miran! I ja činim isto tako. Sigurno i poneki od ovih, koji su se sada nasmijali; samo se ustručavaju priznati!" I nitko se više nije smijao.

Slobodno se, dakle,ujutro pobožno prekriži te izmoli svoju jutarnju molitvu. Ali nije dosta, da samo "izbrbljaš" one molitvene formule. Ne samo usnice i jezik, nego tvoje misli i srce moraju biti kod Boga. Da se Isus ne bude tužio i na tebe kao na Izraelce:"Ovaj me narod štuje samo ustima, a srce je njegovo daleko od mene!" Riječi, što ih izgovaraš, moli sabrano, promišljeno i pobožno.

Iskreno se zahvali Bogu, što te je očuvao na životu i udijelio ti milost svećeničkog zvanja. Moli Ga za pomoć, da Mu tog dana vjerno služiš i da se čuvaš grijeha. Prikaži Mu svoje molitve, učenje, trpljenje novoga dana što ga započinješ. Sve neka bude na veću čast i slavu Božju i spasenje tvoje duše.

Odmah na početku novoga dana promisli u kojoj kreposti ćeš se taj dan vježbati, odnosno, u čem ćeš se nastojati popraviti i kojega grijeha ćeš se čuvati. Ako to još ne znaš svojim riječima obaviti, onda se posluži molitvenikom i izmoli jutarnju molitvu iz njega. Ako moliš zajedno s drugovima, onda se čuvaj, da se ne žuriš ili da ne zatežeš. Zajednička je molitva lijepa, samo ako je složna.

Preporuči se zaštiti Majke Božje: posveti Joj svoje oči, i obećaj da ne će ništa nevaljana gledati; svoje uši, da ne će ništa opasnoga slušati; jezik, da ćeš ga lakše obuzdavati. Moli svoju nebesku Majku, neka ti pomogne, da i taj dan proživiš bez grijeha.

Konačno se preporuči još svome vjernom pratiocu kroz život i najboljem svjedoku svega što radiš i govoriš, svome Anđelu Čuvaru. Moli ga, da vodi tvoje korake daleko od grijeha i da te u opasnostima čuva. Ako budeš svoju jutarnju pobožnost ovako vršio, onda ćeš novi dan dobro započeti i dobro sprovesti.

Promisli: kakva je bila tvoja jutarnja molitva? Pobožna ili rastresena?

18. rujna

"BLAGOSLOVI, GOSPODINE!"

Isus nam je životom svojim dao primjer u koji se moramo ugledati. Sve što je Isus radio za nas je pouka, po kojoj se moramo ravnati; škola u kojoj učimo: On nas poučava riječju, činom i primjerom.

U prekrasnoj molitvi, koju je mogao samo Bog izmisliti, u "Očenašu" uči nas Spasitelj da moramo moliti također i "Kruh naš svagdanji daj nam danas!" Gospodin nas uči da je sve od Boga: kruh, i pilo, i jelo, i odijelo! Kratko: sve što trebamo za ovaj zemaljski i vječni život! Bog, Otac svih stvorova, svaki dan i svaki sat hrani biljke, cvijeće, drveće, ptice pod nebom, životinje na zemlji i u vodi. A također i nas, razumnu djecu svoju. To je ogromna, milijardna obitelj Božja, na koju misli Otac nebeski i brine se za nju. On misli i na tebe i na mene. On nas neprestano uzdržava. A "uzdržavanje, kaže sv. Augustin, je novo stvaranje!"

Zato nas Isus uči da moramo moliti: "Kruh naš svagdanji daj nam danas!" To dobri Stvoritelj traži samo od nas, svojih razumnih stvorova. On želi, da Ga molimo za kruh, tj. za sve tjelesne potrebe. Smijemo, dakle, moliti i za tjelesne potrebe, a ne samo za duhovne dobrote! Inače nam On sam ne bi stavio u svoju "Gospodnju molitvu" riječi:"Kruh naš svagdanji daj nam danas!"

Tako je nastao lijep kršć. običaj, da se molimo Bogu prije i poslije jela. Prije jela zato, da priznajemo, da je i jelo dar Božji, kojim po volji Božjoj uzdržavamo svoj tjelesni život. A to zato da Mu možemo dalje služiti. I poslije jela opet molimo da se Bogu zahvalimo, što nas je nahranio. Jer, zaista, naš dobri nebeski Otac svaki nam dan prostire svoj očinski stol.

Da se molimo prije i poslije jela, sam Bog nam je zapovijedio: "Kad budeš jeo i kad se nasitiš, zahvali se Gospodinu na primljenim darovima!" /Dt 8,10/ Tako čitamo u Starom Zavjetu. A u Novom Zavjetu dao nam je u tom pogledu Isus lijep primjer. Prije nego je čudom nahranio gladno mnoštvo, "pogleda na nebo i blagoslovi!" /Mk 6,41/. Ukratko: On se pomolio. I kod posljednje večere obavio je s učenicima zahvalnu molitvu. I sveti apostol Pavao uči da "treba jela, koja Bog stvori, blagovati i uzimati sa zahvalnošću." / 1 Tim 4, 3/.

U Isusov primjer ugledali su se i prvi kršćani. O njima piše Tertulijan:

"K stolu se ne sjedne prije molitve Bogu! S molitvom se objed i završi!" Sv. Krizostom isto kaže:"Kad je Spasitelj naš blagoslovio kruh, pogledao je u nebo i molio. Time nas uči da od zajutarka ne okusimo, a da se prije Bogu, Darivatelju darova, ne zahvalimo!"

Da se Bogu pomolimo kod jela, to traži najprimitivnija uljudnost. Uči se od životinja, kako sa zahvalnošću primaju od čovjeka hranu! Stoga se prastaroga kršćanskog običaja još i danas drže dobri i uvjereni kršćani. Na to ih potiče i Isusov primjer!

U Pustertalu živio je dobar kršć. otac, koji je svoju djecu lijepo odgajao. Prije jela svako bi dijete stupilo pred oca:"Oče, molim te za jelo!" Nakon ručka opet bi svaki došao k ocu i poljubio mu ruku:"Oče, zahvaljujem za jelo!" Taj prizor lijepo ističe ovisnost djece o ocu. Stoga i mi obavljajmo prije i poslije jela svoje ili propisane molitve:"Blagoslovi, Gospodine, nas i ove Tvoje darove, koje ćemo sada blagovati!" = "Hvala Ti, svemogući Bože, za sva dobročinstva Tvoja.Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.Amen!"

Prastari japanski narod "Ainus" je molio ovako prije odnosno poslije jela: "Bože, hranitelju naš, ja Ti zahvaljujem za ovo jelo. Blagoslovi ga na korist moga tijela!" Inače liberalni istraživač Bat=

chelor je izjavio:"Ja još nisam nikada vidio jednog Ainu, koji se ne bi poklonio svojim bogovima prije nego bi iskapio čašu vina!"

I ti rado, pobožno, bez straha i ljudskog obzira moli prije i poslije jela; bilo da si sam ili sa drugima. Jedino ako se nalaziš na putu, pa moraš jesti u gostionici, na brodu, na vlaku: tada nije potrebno da se križaš. Ali inače uvijek i odvažno, jer time daješ lijep primjer drugima. Kod kuće tvoji ukućani i susjedi od tebe, sjemeništarca, to čak svim pravom i očekuju. Nemoj misliti da time "izazivaš"! Ne! Ti samo vršiš svoju dužnost.

Aragonski kralj Alfonzo doznao je da se u kućama njegovih dvorjanika ne moli kod stola. Htio je da stavi reda i u tom pogledu. Pozove ih na svečani ručak. Svi su bili veseli. Kod stola se kralj i kraljica dogovorno nisu prekrižili. Dvorjanici također ne. Kad su bili svi u najboljem raspoloženju, sluge uvedu u dvoranu jednog prosjaka i odrede mu mjesto kod stola visokih uzvanika. Ušavši u dvoranu bez pozdrava i nijedne riječi sjedne za stol, natrpa tanjur i pohlepno "navali" na jelo. Kad je svršio, obriše brkove, ustane i ode a da ne reče ni "hvala", ni "zbogom"! Dvoranici su samo gledali.." Tada ih kralj upita:"Što kažete za ovoga

čovjeka?" Svi jednoglasno odgovoriše:"Neotesanac, nezahvalnik!" Kralj upita:"Zašto neotesanac?" "Jer nije ni Vas pozdravio i zahvalio se!" Kralj će mirno:"Oprostite! Takvi ste neotesanci i Vi!" Svi izbuljiše oči. A kralj nastavi:"Kralj sam i smijem vam reći! Čujem, da se u svojim kućama ništa ne molite kod stola. Bog vas svaki dan bogato hrani, a vi Mu ne zahvaljujete! Vi ste dakle kao i onaj prosjak!" Dvorjanici su zašutjeli. Lekcija je pomogla.

Jest, čovjek koji bez molitve sjeda za stol, neuljudan je prema Bogu. A životinje znaju biti uljudne prema čovjeku. Kako se one na svoj način zahvaljuju svakomu tko im pruži hranu. Premda nemaju pameti, ipak osjećaju da duguju zahvalnost. Čovjek je Božji, razumni stvor! Zar se ne smije dobri i darežljivi Bog tužiti na nas, kao što se tužio u Starom Zavjetu na Izraelce zbog crne nezahvalnosti:"Vol pozna gospodara svojega i magare jasle gospodara svojega. A Izrael mene ne pozna?"

Promisli: kako si se do sada ravnao? Nisi li, možda, bio nezahvalan? Jesi li se molio prije i poslije jela? Koju odluku ćeš stvoriti?

+ + +

19. rujna

VEČERNJA MOLITVA

Veliki Bog stvorio je čovjeka zato da Mu služi. U tu svrhu vrši svaki čovjek svoje svagdanje staleške dužnosti. Ali čovjek se od rada umori, treba počinka, treba da se odmara. To je znao i Stvoritelj. Zato je odredio da iza dana slijedi crna noć. Noć je Bog odredio za počinak, za odmor. U snu čovjek opet prikupi nove tjelesne sile, koje se u radu iscrpljuju. = Ali kako si dan započeo s Bogom, s molitvom, tako valja dan i završiti.

U bolnici na operacionom stolu ležala je mala djevojčica. Liječnik prije operacije kaže maloj patnici:"Sada ćeš morati malo zaspati, a onda ćeš biti zdrava!" = "Ako je tako, kaže mala pacijentkinja, onda moram još prije obaviti večernju molitvu!" I djevojčica klekne na operacioni stol i izmoli svoju molitvu, koju je običavala moliti prije spavanja. Liječniku i nazočnim sestrama ovlažile su se oči od ganuća. Jedan od njih je kasnije rekao:"Te večeri ja sam nakon 30 godina opet molio!"

Prije negoli ideš izvršiti volju Božju, koja se pokazuje u tom, da moraš spavati, ti svakako redovito obavi svoju večernju molitvu. Lako ti je toj dužnosti udovoljiti ovdje u sjemeništu, gdje je

za svaku pobožnu vježbu određeno vrijeme. Hoćeš = nećeš, ideš! Tako traži dnevni red, i ti se ravnaš po njemu. Ali kad budeš izvan sjemeništa? Kod kuće ili bilo gdje? Nitko te neće podsjetiti, ako slučajno zaboraviš! I može se vrlo lako dogoditi da propustiš... Na svoju veliku duhovnu štetu!

Da treba večernju molitvu obaviti, dao nam je lijepi primjer naš Spasitelj. Sveti Matej nam pripovijeda:"Kad je bio otpustio narod, pope se na goru sam, da se moli. Već je bila nastala večer, a On je još bio ondje sam!" /Mt 14,23/. Često puta sproveo je cijelu noć u molitvi.

Nasljedujmo svoga Božanskog Učitelja u tom, da prije počinka izmolimo svoju večernju molitvu; ako je to ikako moguće, obavimo je u crkvi: tamo je to najlakše i najprikladnije. Tamo ćemo najmanje biti rasreseni i najlakše Isusu zaželjeti svoj iskreni "Laku noć!" Ako nam to nije moguće, onda je obavimo kod kuće. Najbolje, neposredno prije spavanja; ili na kućnom klecalu, ili klečeći pred krevetom. Glavno je da nikad ne legneš, a da se nisi prije spavanja sjedinio sa svojim Bogom! K tome te potiče kralj David:"Na večer podignite ruke svoje k svetištu i blagoslivajte Gospoda!" /Ps 133,2/. Ako imaš formular, obrazac, drži ga se. Ako nemaš, izmoli svojim riječima, kako ti diktira tvoje pobožno srce.

Tvoja večernja molitva neka obuhvatiti ove točke: zahvalu, ispit savjesti, pokajanje i ostale molitve. Najprije se zahvali dragomu Bogu, što te je preko dana očuvao na životu. Koliko ih je Bog toga dana pozvao na odgovornost pred svoj sud Božji! Koliko ih je otišlo u vječnost. Tebe je dobri Bog još poštedio. Još ti je darovao ovaj dan, da stečeš što više zasluga za nebo. Zahvali Mu za to, i za sve primljene milosti toga dana. Zatim obavi pregled dana, ispitaj savjest. Ako ti ona predbacuje, da nešto nije bilo u redu, da si nešto sagriješio, tada se iskreno pokaj. Moli Boga za oproštenje i obećaj Mu, da ćeš drugi dan biti bolji, pažljiviji. Ako si nesrećom učinio koji smrtni grijeh, tada svakako probudi u sebi savršeno pokajanje. Sveti Toma Akvinski je rekao:"Ne mogu shvatiti, kako može neki čovjek ići mirno spavati sa smrtnim grijehom na duši!" Odluči što prije otići k svetoj ispovijedi!

Konačno se preporuči u zaštitu Majci Božjoj i svome vjernom pratiocu kroz život = svetom Anđelu Čuvaru, da te čuvaju preko noći. Tada se čedno raspremi, prekriži i lezi u krevet s pobožnim mislima. Možeš kazati na pr.:"U ruke tvoje Gospode, predajem duh svoj!" /Lk 23,46/. Ili s kraljem Davidom:"U miru Božjem ću leći i počivati, jer ti ćeš mi Gospode

dati da mirno spavam!" /Ps 4,9/. Sveta Crkva svojim svećenicima stavlja u usta na večer, kad mole brevijar, ove riječi: "Mirnu noć i sretan svršetak neka nam udijeli Svemogući Bog. Amen!" I mirno zaspi sa sklopljenim rukama na grudima, kako to sv. Ivan Bosko preporuča.

Nemoj misliti, da je izgubljeno vrijeme što ga upotrijebiš za večernju molitvu. Ono je zalog blagoslova i mira Božjega u tvom životu. I ništa ti ga ne može nadoknaditi! Kakva tvoja večernja molitva, takav večer tvoga života! O tvojoj večernjoj molitvi uvelike ovisi mir noćnog počinka. Iza dobre večernje molitve mirnije ćeš i bezbrižnije spavati. Sv. Ruža Limska pjevala je na večer "Magnificat = Moja duša veliča Gospodina" Bogu u zahvalu za sve dobro što ga je preko dana od Boga primila!

Bilo je u misijama u Indiji. Odličan mladić Indijac pripremao se na sv. krštenje. Rođaci su mu se grozili da će ga ubiti, čim se pokrsti. Misionar ga je i dalje poučavao u svetoj vjeri. Savjetovao mu, neka svaki dan ujutro i uveče izmoli pobožno jednu Zdravomariju u čast Gospi. Mladić kao časnik engleske vojske vratio se jedne večeri s teška puta. Savumoran baci se na svoj ležaj u šatoru. Odmah je tvrdo zaspao. Ali najednom se trgne. Probudi se i sjeti, da nije izmolio svoje Zdrav marije. "Pa sutra ćeš iz moliti dvije! Sad si tako umoran!" sinulo mu glavom. Ali on skoči = onako po vojnički = klekne i izmoli svoju večernju molitvu Gospi. Tad se htio opet spustiti na ležaj, ali od užasa sav protrne! Na svome uzglavlju opazi kao dva sjajna dragulja, dvije zmijske oči, koje su buljile u njega. On zna: da je ostao ležati, otrov bi sad strujio njegovim žilama i za par sati ne bi ga više bilo...Umro bi naglo, nepripravno... bez sv. krsta. I ako umoran, bacio se na konja, otkasao na misijsku stanicu i dao se odmah krstiti.

Isto preporučam i tebi! Svake večeri, osim večernje molitve što je službeno obaviš s drugovima u kapelici, izmoli u spavaonici kod svoga kreveta još tri Zdrave Marije. To je sv. Ivan Bosko preporučivao svojim dječacima. Dodaj sam od sebe još molitvu Majci Božjoj: "O Gospođo moja" ili "Pod obranu se Tvoju!" Uvjeravam te da će te tvoja nebeska Majka uzeti pod svoju majčinsku zaštitu, ako budeš tako radio!

Promisli: kako si dosad obavljao svoju večernju molitvu? Da je nisi zanemarivao? Što moraš popraviti?

+

+ \+

20. rujna

PREGLED DANA

"Finis coronat opus!" Konac djelo krasi! Svršetak dobar, sve dobro! Sve će biti dobro, ako si dan dobro završio!tj. ako je dobra večer tvoga dana. Jer kakva je večer tvoga dana, takva će biti i večer tvoga života.

Stoga je kao "conditio sine qua non" = uvjet bez kojega nema duhovnog napretka da navečer kod svoje večernje molitve učiniš sa svojim Stvoriteljem i Sucem "zaključni račun" onoga dana, što si ga proživio i koji je na izmaku. To znači: kao jedan od glavnih dijelova večernje molitve jest večernji ispit savjesti.

Večernje ispitivanje savjesti ili općeniti ispit savjesti jest ključ do duhovnog napretka. To je duhovna inšpekcija, kontrola i pregled dana, koji ide u nepovrat. Ako se zaista želiš popraviti i osloboditi svojih pogrešaka, odnosno, ako zaista hoćeš napredovati i uzdržati se u kreposti, onda bezuvjetno moraš svaki dan navečer pregledati kako si dan proživio. Večernje je ispitivanje savjesti toplomjer tvoga unutarnjeg života: u njemu vidiš, kako visoko stoji tvoj duhovni život.

To je prakticirao već okrunjeni

prorok David, kako sam piše:"Razmotrio sam putove svoje i obratio nogu svoju k svjedočanstvima Tvojim!" /Ps 118, 59 /.

Kako je potrebno napraviti takav pregled dana, to predobro znaju trgovci. Kako savjesno oni navečer prije spavanja pregledavaju svoje računske knjige. Zanima ih, koliko su primili, koliko zaradili; ili su možda imali deficit mjesto suficita; uspoređuju primitke s izdacima. I ako su primijetili koji nedostatak, onda se pitaju za uzrok: zašto tako, otkuda je gubitak? = A konačno naprave još takozvanu "konštraciju" blagajne, pregled, da li se stanje kase slaže s računima.

Isto je s večernjim ispitom savjesti. To je pregled knjige primitaka i izdataka. Stoga kod večernjeg ispitivanja savjesti pregledaj, kako si proživio dan: u kratko preleti cijeli dan od jutra, kad si se probudio, pa sve do večernje molitve. Promisli, što si sve radio, s kim si se družio, što si govorio, što propustio, kako si učio, kako molio, kakav si bio na dvorištu, u igri, na šetnji; sjeti se i na odluku od razmatranja. Kao u filmu neka se redaju pred tvojim očima prizori čitavog dana; sjeti se na sve, što si učinio dobra, a i zla. Tako će taj ispit savjesti biti zaista pravi pregled dana.

Toma Kempenac tako lijepo kaže u "Nasljeduj Krista:"Saberi se najmanje jedanput dnevno, bilo rano ujutro, bilo na večer. Ujutro čim se probudiš, stvori odluku, navečer ispitaj svoje vladanje, kakve su ti bile preko dana misli, riječi, djela." /I.19,4/. Sveti Ignacije Lojola kaže:"Mudrost ima dva oka: jednim gleda van, što treba učiniti; s drugim pak gleda na ono, što se učinilo."

Sveti Krizostom nas uči:"Kad je došlo vrijeme počinka, i tražiš svoje ležište, tada najprije izvadi iz svojih grudi računsku knjigu, koju ti je Stvoritelj dao, i čitaj iz nje. To se može činiti i kad si svijetlo već ugasio, i u tvrdoj tami!"

Tako je radio već poganski mudrac Pitagora, koji je navađao na to i svoje učenike. Njima je govorio:"Nemoj da san padne na tvoje umorne oči, a da nisi ispitao djela cijeloga dana: u čemu sam pogrešio? koju dužnost sam propustio?što sam pretrpio? Prođi skroz od prvoga trenutka! Ako si učinio nešto nevaljano, pokaj se! Ako nešto dobra, veseli se tomu!" Slično kaže o sebi govornik Cicero:"Po običaju Pitagorejaca promislim i pretražim svaku večer, što sam preko dana govorio, slušao ili čuo te učinio!"

Jednako je postupao mudrac Seneka. Sam je rekao:"Dnevice bismo morali srce svoje pozvati na obračun!" Što je drugima preporučivao, to je i sam vršio. U svome djelu: "Diagolus de ira" piše: "Svake večeri, kad zgasnem svijetlo i moji već mirno počivaju, ja pretražim cijeli svoj dan i važem svoja djela i riječi. Ništa sebi ne tajim i ne prikrivam. Ako opazim, da sam se u nečemu ogriješio, tada sam sebe kaznim i velim: gledaj, da tako više ne učiniš!"

Tako, dakle, nekada vjerni, bogobojazni pogani. Da spomenemo još filozofa Sextiusa, koji bi po Senekinu primjeru sebe navečer pitao: "Koju si pogrešku danas na sebi liječio? Koju si manu danas pobjeđivao? U čemu si danas postao bolji?" Zaista, iznenadit ćemo se na dan sudnji, kad vidimo toliko spašenih pogana u nebeskom kraljestvu, koji nisu imali ni pojma o pravom Bogu, ali su kreposno živjeli po prirodnom zakonu svoje savjesti!

Sudi sam sebe da te Bog ne osudi! Sveti Bernardo kaže: "Oholica opravdava svoje grijehe, ponizan sebe okrivljuje!" I dodaje ove upute: "Ako si našao nešto na sebi zla, popravi! Nešto dobra, zadrži; nešto neuredna, uredi. Nešto lijepa, usavršavaj; nešto zdrava, sačuvaj!"

Ravnaj se i ti prema gornjim receptima! Ako ti savjest nešto predbacuje, mirno se pokaj i odluči, da ćeš se sutra nastojati popraviti; ako si pak učinio

nešto dobra, zahvali Bogu! Ako se budeš ravnao prema tim uputama, tada znaj da će biti dobro s tobom!

Dvije pobožne vježbe posebno cijeni: jutarnje razmatranje i večernji ispit savjesti. Razmatranje je proračun dana, a ispit savjesti obračun! S prvim dan započnimo, s drugim ga završimo!

Prije nego sanak
sklopi vjeđe tvoje:
ti o prošlom danu
pitaj srce svoje!

O zlu i o dobru
oštro sebe sudi.
Tužitelj i sudac
samom sebi budi!

Promisli: kako si obavljao večernji ispit savjesti? Nemarno? Ili si ga možda čak propuštao? Stvori prikladnu odluku!

+
+ +

21. rujna

POZIV SVETOG MATEJA

Na sjevernoj obali ubavog Genezaretskog jezera prostirao se u Isusovo doba cvatući trgovački grad Kafarnaum. U tom nekada bogatom gradu živio je veoma imućan čovjek, koji se zvao Levi, a ocu mu bilo ime Alfej. Levi je bio u državnoj službi na carini. Carinici nisu bili u narodu omiljeli, nego silno omraženi, jer su od naroda uzimali mnogo veću carinu, nego su trebali. Tako su se mnogi obogatili. I naš Levi, carinik, bio je bogat.

pobirao je trošarinu od onih, koji su što unosili u grad.

Dok je tako opet jednoga dana Levi sjedio na carini, prođe kraj njega naš božanski Spasitelj s nekojim svojim učenicima. Isus tada još nije imao svih 12 učenika, nego ih je tek birao. Dosad je izabrao neke učenike među priprostim ribarima. Danas eto Isusa kako prođe pokraj carine u kojoj sjedi Levi. Isus mu se približi, ali ne da plati kakvu carinu ili trošarinu, nego sa sasvim drugom svrhom. Isus traži njega, carinika Levija. Stoga mu reče mirno i dostojanstveno:"Dođi za mnom!" Isusova je riječ tako čarobno djelovala da je Levi odmah ustao te otišao za Isusom. Bio je svladan od Isusove presvete Osobe i nije mogao da odbije Njegov poziv. Na uspomenu tog znamenitog događaja promijenio je Levi svoje dosadašnje ime u "Matej", što znači "Božji dar", ili "Darovan!" Punim pravom mogao je Levi sebi dati to lijepo ime. Jer poziv, da slijedi Isusa, da postane Njegovim apostolom bio je za njega, grešnog carinika, velika milost Božja i veliki Božji dar!

Sveti Matej se nije samo odazvao, nego je taj dar znao i cijeniti. On je svom dušom prionuo uz Isusa. A nastojao je da i drugi budu dionici njegove sreće. Zato je priredio u kući svojoj veliku gozbu Isusu u počast. I mnoge je svoje prijatelje carinike pozvao na tu gozbu, da im dade priliku upoznati Isusa.

Od sada dalje Matej je ostao Isusu vjeran kroz sve dane svoga života. Pratio je svoga božanskog Učitelja na svim Njegovim apostolskim putovima. Poslije Isusova Uzašašća bila je najprije Judeja polje njegova apostolskog rada. Sveti je Matej ujedno i prvi apostolski pisac, koji je napisao sveto evanđelje na domaćem aramejskom jeziku. U svome evanđelju na temelju ispunjenih na Isusu proročanstava dokazuje da je Isus uistinu obećani Mesija, Spasitelj svijeta i pravi Sin Božji. Ukratko: u sv. evanđelju prikazuje je Isusov život i nauku Njegovu.

Iz Judeje otišao je sveti Matej među neznabošce u Arabiju, Etiopiju, u partsku zemlju i čak u Indiju, da i njih obrati k pravomu Bogu. A najviše je djelovao u svome apostolskom radu svojim svetim životom: bio je muž duboke pobožnosti i oštre pokore. Sv. Klement Aleksandrijski svjedoči za njega, da nije nikada jeo mesa. Umro je mučeničkom smrću.

Dragi sjemeništarci! Levi, odnosno Matej, bio je grešnik, pun mana i slabosti ljudskih. Ali Isusa to nije nimalo smetalo da ga pozove među svoje apostole. Njegovo je milosrđe neizmjerno, a milost Njegova svemoguća, pa može iz grešnika učiniti sveca, samo ako ima dobru volju.

Samo to traži Bog sa naše strane, a ostalo će učiniti On sam. Što je netko veći grešnik, to se više pokazuje na njemu dobrota Božja.

Takav se pokazao Isus i prema svome novoizabranom učeniku: pun dobrote. Zato mu je i rekao: Idi za mnom! Direktno ga je pozvao. I kad su se Levijeve oči susrele s Isusovim pogledom, nije više sumnjao da li ga Gospodin zaista zove u svoju službu. On se digne u tili čas, i ostavi svoju službu, carinu, te pođe za Isusom. To su prava čudesa milosti Božje. Matej se ne pita, što će na to kazati njegovi ukućani, njegovi drugovi. Bio je bogat, živio je udobno, i bezbrižno u svome uređenom domu. A Isus i Njegovi učenici živjeli su siromašno, bez stalnog doma, noćili sad ovdje sad ondje. Jeli su što bi im dobra srca darovala. I takav život samoprijegora pun da započne bogati carinik? Zaista, skoro nerazumljivo, ali ipak istinito! Matej se odazvao i slijedio siromašnog Isusa. To je plod milosti Božje sa kojom je pozvani sudjelovao.

Kao Levija, tako je Isus pozvao i tebe u svoju svetu službu. I tebe je milo i toplo pogledao, kad si se nalazio na carini svoga očinskog doma. I ti si čuo tihi šapat, koji ti je Isus upravio u tišini tvoje duše. Čuo si slatki poziv:

Dođi! Idi za mnom! Ni ti, kao ni Matej, ne možeš kazati, da si zaslužio tu milost! Možda si svojim prijašnjim životom kod kuće postao čak nevrijedan te velike milosti. Ali te je Isus ipak pozvao takvoga, kakav jesi. Time se i na tebi očituje Isusova dobrota i milosrđe, koje iz grešnika čini sveca.

I ti si se velikodušno odazvao slatkom pozivu svoga dragog Isusa! Došao si u sjemenište. Postao si "Matej" tj. "darovan"! Darovan Bogu! Ako se bojiš, da si slabašan, znaj, da je Isus baš nesposobne birao za velika djela! Da je Isus jači te da može također iz tebe, grešnoga carinika, učiniti sveca! Od tebe On traži samo dobru volju. Ostalo prepusti Njemu. Ako si radi svoje prošlosti možda postao nevredan Isusova svetoga poziva, onda nastoj svim silama da sada, svojim kreposnim životom postaneš vrijedan te nezaslužene milosti i sreće.

Zahvali Isusu na Njegovoj dobroti prema tebi! Moli Ga za oproštenje, što se nisi uvijek odazivao milosti svetoga zvanja. Obećaj Mu, da ćeš u buduće više sudjelovati. Priznaj svoju slabost i moli Ga za pomoć, da ne bi natrag uzimao što si Mu jednom već velikodušno darovao. Moli ga za ustrajnost u svetom zvanju!

Promisli: da li ima u tvome zvanju još nešto, što bi te kolebalo? Da li si se povjerio u pogledu zvanja o. duhovniku?

22. rujna

MISAONA MOLITVA.

Jutarnja i večernja molitva su tzv. usmene molitve: usnicama mičemo, a mislimo na Boga i pazimo na riječi. Ali ima još jedna molitva koja je puno savršenija. To je misaona molitva ili razmatranje. Kod te molitve ne otvaramo usta, ne govorimo jezikom kao kod obične molitve, nego molimo mislima, srcem.

Kao što je obična, usmena molitva, potrebna za duhovni život, tako, i još više, potrebna je i mislena molitva ili razmatranje. Promisli samo ozbiljno ovo: Zašto ima toliko grijeha na svijetu? Zašto ljudi piju grijeh kao vodu? Prorok Jeremija nam odgovara:"Opustošena je zemlja jer nema nikoga, tko bi razmatrao!" (Jer 12, 11). Jest, duhovno opustjela je zemlja jer ljudi premalo ili čak ništa ne razmatraju. Šta mislite, da li bi jedan čovjek ili sjemeništarac počinio teški grijeh, kad bi imao na pameti, da baš grijeh Boga neizmjerno vrijeđa? Tko bi se usudio griješiti, kad bi prije ozbiljno promislio da će radi samo jednoga smrtnog grijeha biti bačen u vječni pakao? Ali, jer ljudi na to ne misle, stoga se tako lakoumno predavaju grijehu.A razmatranje, mislena molitva, otvara čovjeku oči, da upozna zloću grijeha i da ga se lakše čuva. Zato i Sveto pismo smatra blaženim čovjeka, koji "ima radost u nauci Gospodnjoj te o njoj razmišlja dan i noć." (Ps 1, 2)

Jer je mislena molitva od tolike važnosti za duhovni napredak, stoga crkveni Zakonik izričito nalaže:"Klerici neka stanovito vrijeme posvete razmatranju!" Vi još doduše niste klerici, već sjemeništarci, ali ipak imate i vi svaki dan kratko razmatranje, da se vježbate u toj molitvi, koja će vam u vašem budućem svećeničkom životu biti od prevelike važnosti. Kako je važno razmatranje, lijepo tumači kralj David, kad kaže:"Da nisam, Gospodine, razmišljao o Tvome zakonu, poginuo bih u nevolji svojoj!" (Ps 118). U razmatranju upoznavamo Boga i sebe, svoje dobre i zle sklonosti, te stvaramo potrebne odluke, da svoj život promjenimo. Sv. Ivan Zlatousti tvrdi, da je razmatranje za duhovni živottako potrebno, kao što je duša potrebna da uzdržava tjelesni život. Tko zna dobro razmatrati, taj napreduje u duhovnom životu. Sv. nas Augustin uvjerava: "Tantum proficies, qantum meditaberis!= Toliko ćeš napredovati, koliko budeš razmatrao!" Tko ne razmatra ili tko slabo obavlja tu pobožnu vježbu, taj pada u svakojake grijehe i nesavršenosti. Znaj i to, da ćeš bolje vršiti svoje dužnosti: učenje, molitvu i sl., ako budeš dobro razmatrao.

Iz dobro obavljenog razmatranja i ćeš crpsti snage za duhovni napredak. Sv. Ivan Bosko je još kao klerik priznao: "Od kada sam počeo razmatrati, počeo sam kušati duhovni život; prije sam radio više mehanički kao stroj!" Stoga i Rimski katekizam veli, da treba mislenoj molitvi dati prednost pred svim ostalim vrstama molitve. Bog, koji pozna i misli čovjekove, čuje tu molitvu, iako nije ustima izgovorena. Sv. Terezija je priznala, da joj je misaona molitva bila kao vrata za velike milosti, koje joj je Bog udijelio.

Zaista, dobro, sabrano razmatrati često je teško i naporno. Nekima je naročito teško dignuti se iznad zemlje k Bogu. To traži naprezanja. I baš zato se događa, da ovu pobožnost više puta na laku ruku propuštamo. Dakako, na svoju veliku duhovnu štetu. Razmatranje, ako ga zaista dobro i sabrano obavljaš, mora da djeluje na čitav tvoj duhovni život, mora da te promjeni u dubinama tvoje mlade duše, mora da djeluje na tvoju volju, da se popraviš. Ako to ne postizavaš, nači da ne obavljaš dobro.

A komu je teško razmatrati? Svakako nomu tko ne živi sabrano, nego se predaje rastresenosti; tko mora sve vidjeti i sve novosti saznati. Nemoguća je mislena molitva onome, tko ne živi umrtveno, tko nije gospodar svoje mašte i svojih zlih sklonosti, tko živi svojim strastima, tko se ne svladava, tko krši potrebnu šutnju, tko obdan malo misli na Boga.

Stoga pazi, da onih deset minuta ne sprovedeš u stanju neke pasivnosti; ne predavaj se drijemežu, nego nastoj biti aktivan! Sudjeluj u razmatranju; pažljivo slušaj čitanje ili pomno pročitaj ono, što si odredio za razmatranje. No ono pak što je tebe dirnulo, onu misao koja je tebe taknula, ono što se tebe tiče onda razmatraj, razglabljaj, raščlanjuj. Jednu misao, jednu zrnu naći ćeš svakako za sebe i o tome onda razmatraj.

Ali znaj, da razmatranje mora biti usmjereno u tvoj duhovni život; to znaći: onu dobru misao, koja je tebe dirnula apliciraj, primjenjuj na sebe, na svoj duhovni život.

Cilj, kruna, plod razmatranja mora biti i jest dobra odluka. Ona ima za tvoj duhovni život i napredak upravo presudnu važnost. Znaj, da si razmatranje slabo obavio, ako si od njega otišao bez jedne praktične odluke. Odluka mora biti točno određena, dobro promišljena, konkretna, za onaj dan, u vezi sa razmatranjem. Nastoj da se i preko dana katkada sjetiš stvorene odluke. Svakako je nastoj realizirati, izvršivati i u djelo provesti.

Navečer kod općeg ispita savjesti p misli, da li si i kako si odluku iz razmatranja držao. Tu i tamo zaboraviti na odluku znak je ljudske slabosti. Ali obično vrijedi: ako se navečer više ne sjetiš na odluku učinjenu kod razmatranja, to bi bio slabi znak! Znak da si razmatranje slabo obavio!

Promisli ukratko: kako si do danas obavljao svoja razmatranja? Da li si ga završio sa određenom odlukom? Što ti kaže savjest na sve to?

⁂

23.rujna

KAKO RAZMATRATI?

Učeni Gerson kaže: "Iza poslušnosti nema ništa boljeg od razmatranja." Jest, istina je to! Koliko ih se već obratilo kad su kod dobrog razmatranja ušli u seb Sv. Pismo nas uvjerava o toj istini kad kaže: "Blago čovjeku koji razmatra o zakonu Božjem." (Ps.1,12)

Ali kako da razmatram? Najprije znaj, da baš za razmatranje vrijede riječi Duha Svetoga: " Ante orationem praepara animam tuam! = Prije molitve pripravi dušu svoju!" Pripraviti se moramo, tj. raspoložiti se za ovu molitvu. Ta priprava je daljna i bliža. Daljna je priprava zapravo čitav naš život: da živimo

bogoljubnim životom. Ipak u daljnu pripravu spada: pomno pripraviti već navečer predmet razmatranja za drugi dan ujutro. Pročitati ono o čemu ćeš ujutro razmatrati. Na to misli, kad ideš spavati i mislima na to nastoj zaspati. Ujutro, kad si se probudio, sjeti se na predmet razmatranja. Vrijeme do razmatranja nastoj sprovesti u šutnji i sabranosti. Ne ćeš moći dobro razmatrati, ako si ujutro došao u kapelicu rastresen, misleći na svoje školske brige i slično.

Bliža priprava počinje molitvom, koju moliš prije samog razmatranja: to je već pripravna molitva. Pobožno zazovi u pomoć Duha Svetoga, da te prosvjetli da razumiješ i shvatiš istine, koje ćeš razmatrati. Moli Boga za oproštenje od grijeha i za milost da usplamtiš u ljubavi prema Bogu. Da razmatranje dobro obaviš. Preporuči se za to i Majci Božjoj.

Živo si predstavi Isusa, kako uči svoje učenike. Pomisli, da si i ti među njima i da ga slušaš. Isus ti govori po onom koji čita, ili po knjizi iz koje razmatraš. Zatim pažljivo ili slušaj ili čitaj. Kod toga čitanja radi tvoja pamet. Za vrijeme čitanja zapamti ono, što je tebe najviše dirnulo i što te se najviše dojmilo.

Kad svrši čitanje, počne raditi tvoj razum. Sada razmatraj, razmišljaj o onom, što se tebe tiče (što se tebe najviše dojmilo) ono sada rasčlanjuj, razdrobi.

Na primjer: Razmatraš o muci Isusovoj. O Njegovoj strpljivosti: kako je strpljivo podnašao sve udarce kad su Ga udarali, gurali, tukli po glavi, u lice Mu pljuvali, trnjem okrunili. Tvoja mašta živo predstavlja taj okrutan prizor. Gledaš one bezobrazne ljude, koji zlo stavljaju Isusa. Na taj pogled u tebi se diže otpor: kako su ogavni ti ljudi! A ujedno rađa se u tebi samilost prema trnjem okrunjenom Isusu. Ti promatraš Isusa kako On na to zlo stavljanje reagira! On šuti, ne osvećuje se, ne ljuti se, ne srdi se, ne kune niti psuje, ne brani se, ne uznemiruje se, ne buni se. Nego sve to podnaša mirno i strpljivo.

Taj ganutljivi prizor na krotkoga Isusa sada djeluje na tebe. U tvojem srcu bude se čustva dubokog sažaljenja. Razum je svoj udio kod razmatranja svršio. Sada mora početi "raditi" tvoja volja. Ti dakle vidiš, kakav je Isus: kako je strpljiv prema svojim krvnicima, prema svima koji su Ga vrijeđali. Sada to apliciraj, primjenjuj na sebe. A kakav sam ja prema svojim roditeljima, poglavarima i drugovima? Kako brzo planem! Uvredim se. Razljutim se. Bunim se i zamjerav

Osvećujem se! Možda čak koga i udarim? Ne ću niti da s njim govorim! U srcu nosim mržnju, antipatiju!

Na taj način si onaj prizor postupka sa Isusom "aplicirao=primjenio" na sebe, na svoj duhovni život. Ti si se pred samim sobom posramio: Isus je takav. A ja, Njegov učenik, koji želim postati Njegov svećenik, ja sam pak takav i onakav! I to djeluje sada na tebe! A to je upravo svrha razmatranja. Ta čuvstva, što su se uzbudila u tvom srcu, sada će potaknuti tvoju volju na popravak života! Tvoja će volja sada obaviti u tebi duhovnu operaciju. Ta je duhovna operacija u tome, da ćeš se pred Isusom postidjeti svoga dosadašnjeg ravnanja. To će sada tvoju volju potaknuti na jednu dobru odluku. Najprije moli Isusa: Oprosti mi, Isuse! Onda pak odluči: tako više ne smije biti! Moram se popraviti! I hoću da se popravim odmah danas!

Kao posljedica toga razmatranja, kao rezultat rada tvoje pameti, razuma i volje mora slijediti jedna dobra odluka, jedna točno određena, praktična, jasna, kratka, izvediva odluka. Na pr.: odlučujem da ću danas biti strpljiv! Da se ne ću ljutiti! I točno promisli: prema komu ćeš biti strpljiv? prema tomu i tomu, prema kojemu sam bio do sada nestrpljiv! Ili: odluka će biti: ne ću se ljutiti u.

igri. Ili: svoje uzbuđenje = srditost = što je osjećam u srcu, kad u meni sve kipi i vrije, to ne ću izvana pokazati bilo u riječi, činu, kretnji, na licu itd. To jest: svladat ću se!

I konačno stvori plan, kako ćeš svoju odluku izvesti danas na ovom ili onom mjestu.

Razmatranje završi s pobožnom molitvom; moli Boga za pomoć, da svoju odluku u danoj prigodi izvedeš. Priznaj svoju nemoć i slabost! Moli za pomoć Presveto Srce Isusovo te se preporuči Majci Božjoj.

Ako ti još nešto u tom pogledu ne bi bilo jasno, pitaj slobodno o. duhovnika za potrebni savjet.

Promisli: kako si do sada obavljao svoja razmatranja? Ako treba nešto popraviti, popravi!

+ + +

24. rujna

POSEBNI ISPIT SAVJESTI

Sv. Bazilije, jedan od prvih koji su redovnicima propisali pravila, naredio je, da moraju svake večeri ispitati savjest. Sveti Ivan Zlatousti svjetuje da ispit savjesti obavimo svake večeri prije negoli pođemo na počinak. Navodi zato dva valjana razloga: prvo, da se za sutradan bolje raspoložimo, pripravimo i da ne padnemo u pogreške, u koje smo danas pali. Drugi je razlog, što će nam večernji ispit savjesti biti kao neka uzda, pa ćemo više paziti na sebe i opreznije živjeti. Zato je duša onoga, koji ne obavlja ili zanemaruje ispitivanje savjesti, kao neobrađen vinograd, pun korova i trnja. Međutim je ispit savjesti kao motika u ruci, kojom pljevimo i korov čupamo te ne damo da uzraste i uhvati korijen.

Tako je, dakle, od presudne važnosti općeniti ispit savjesti za svakoga koji hoće i zaista želi napredovati u duhovnom životu.

Ali ima još jedan ispit savjesti, puno važniji za duhovni napredak. To je "posebni ispit savjesti". Sveci su ga preporučivali svojim pokornicima kao prvu pobožnost. Zašto se neke i pobožne duše tako malo ili čak ništa ne popravljaju? Jer propuštaju posebni ispit savjesti. Oni stoga žive samo iz dana u dan i ne postizavaju onaj duhovni napredak, što bi ga inače postigli.

U čemu je, dakle, ova tako važna pobožna vježba? Kako da obavljam posebni ispit savjesti? Kako već sama riječ kaže, posebni se ispit savjesti bavi samo jednom stvari. Kao što općeniti ispit savjesti obuhvaća sve pogreške, tako naprotiv posebni ispit savjesti obuhvaća samo jednu: onu, koje se želiš osloboditi, koju bi rado iskorijenio, a sve to zato da stečeš suprotnu krepost.

Tako možeš voditi posebni ispit savjesti na pr. o oholosti da stečeš poniznost; o rasresenosti radi sabranosti; o zavisti da postaneš plemenit, velikodušan; o grijehu protiv svete čistoće da se sačuvaš čistim; o srditosti da budeš strpljiv; o lijenosti da budeš marljiv; o ogovaranju da ga se čuvaš; o bratskoj ljubavi da je prakticiraš; o svladavanju jezika da bi držao šutnju; o poslušnosti da bi se naučio slušati; o vršenju svojih dužnosti da postaneš savjestan; o prevelikoj osjetljivosti da se popraviš; o uvredljivosti da ne zamjeriš svaku sitnicu; o laži da budeš iskren. Ukratko: o svim mogućim manama, koje si opazio na sebi. Ali samo o jednoj!

Veliki učitelj duhovnog života sveti Franjo Saleski uči:"Da napreduješ u kršćanskoj savršenosti, svrsishodno je da se zadržiš na jednoj stvari, na jednoj kreposti. Ali to ne zato, kao da bi radi toga druge zanemario ili zabacio, nego zato, da tu jednu više držiš pred očima kao glavni predmet svoje vježbe." Slično je učio prije njega Veliki sveti Antonije:"Tko hoće kovati užareno željezo, prije promisli što kani iz toga napraviti: ili sjekiru, ili mač, ili što drugo. Tako moramo i mi najprije odlučiti koju krepost želimo postići, da ne bi samo tako po zraku mahali."

Da je taj ispit savjesti zaista potreban za duhovni život, o tome su bili uvjereni svi osnivači redovničkih zajednica, koji su ga svojim članovima strogo propisali u Pravilima. O tome je bio uvjeren već mudrac Seneka, poganin, koji je rekao:"Srditost će postati umjerenija i popustit će, ako znade da mora svaku večer stupiti pred svoga suca." Što je ljepše od tog običaja? Slavni Benjamin Franklin, državnik, fizičar i pronalazač munjovoda zapisao je:"U 22.oj godini stvorio sam ozbiljnu odluku da čeznem za savršenošću." Kao sredstvo našao je svagdanje ispitivanje savjesti. Sam kaže:"Da uzmognem izvesti svagdanji ispit, napravio sam malu bilježnicu, nacrtao svaku stranicu tako da je imala sedam polja, za svaki dan sedmice jedno. U ta sam polja zabilježio svaku pogrešku sa nekim znakom. Na čelu tabele stavio sam jednu molitvu u kojoj sam molio Boga za Njegovu pomoć. Svake sam večeri zabilježio broj koliko sam puta pogrešio. Kod toga sam kroz čitavu sedmicu vodio brigu samo o jednoj kreposti!"

Tako, dakle, već svjetovni ljudi, kojima je zaista stalo da napreduju u duhovnom životu. Posebni ispit savjesti obavljala je Mala sveta Terezija još kod kuće sa svojim sestrama. Počni i ti vršiti tu pobožnu vježbu, pak ćeš se naskoro sam uvjeriti o njezinoj velikoj koristi.

Tvoje je srce poput vrta. U njem rastu svakojake biljke i cvate svakojako cvijeće. Pored plemenitih biljki raste korov i drač. Ako želiš da cvijeće ljepše uspijeva, moraš travu i korov iščupati. Sličan posao vršiš kod ispitivanja savjesti: čupaš svoje zle navike, da cvijeće kreposti ima više zraka i sunca te da bolje uspijeva.

Promisli: kako si do sada obavljao posebni ispit savjesti? Da li savjesno ili možda površno? Nijesi li ga zanemarivao, na svoju veliku duhovnu štetu?

+

+ +

25. rujna

O čemu da vodim posebni ispit savjesti?

Sveti Ignacije kaže, da đavao postupa s nama kao kakav vojskovođa, kad hoće da navali i osvoji grad ili tvrđavu. Najprije nastoji da izvidi gdje je zid najslabiji. Kad to provjeri, tada postavlja baš tamo sve svoje topništvo i svu vojsku te navali. Kada, naime, razori najslabiju stranu zida, lako će prodrijeti u grad i zauzeti ga. Baš tako radi đavao: on nastoji upoznati našu najslabiju stranu, najosjetljiviju točku naše duše. On nas promatra da upozna gdje smo najosjetljiviji. Jedan je više sklon oholosti, drugi srditosti, treći nečistoći, laži, kršenju šutnje, neposlušnosti itd. I kad đavao izvidi našu najosjetljiviju stranu, tada tamo napada da nas nadvlada i da padnemo.

Stoga je od velike važnosti, da upoznaš najslabiju stranu svoje duše: u kojoj si sklonosti najosjetljiviji, u kojoj si kreposti najmanje utvrđen. A najslabija strana tvoga duhovnog života je ona, koja ti pravi najviše neprilika. To je tvoja glavna strast, najjače zlo nagnuće ili zla navika. Iz svoga iskustva već znademo , da je svaki čovjek posebno sklon jednoj strasti više nego li drugima; to je ona, u koju najčešće pada i koja ga vuče za sobom kao svoju žrtvu. Ona u njemu gospoduje, ona hoće nad njim komandirati, zapovijedati, da čini ono, što sam inače ne bi htio.

I protiv te glavne pogreške moraš u prvom redu usmjeriti posebni ispit savjesti s nakanom, da je oslabiš. Potpuno je, naime, uništiti ne će ti lako ići za rukom. Kažem ti to zato, da ne postaneš malodušan, kad vidiš, koliko ti muke zadaje i koliko te borbe košta. "Nasljeduj Krista" lijepo piše: "Rijetko pobjeđujemo jednu pogrešku potpuno.".

"Ako bi, naime, svake godine po jednu pogrešku iskorijenili, kako brzo bismo postali sveci!" Jest, istinu kaže "Nasljeduj Krista"! Ali u praksi to ne biva tako. Iskustvo nas uči, da se moramo dugo boriti da barem malo napredujemo. Baš zato valja da se ozbiljno latimo posla oko svladavanja jedne pogreške, jer tako više koncentriramo sve svoje duhovne sile.

Glavna tvoja strast je tvoj najveći, najjači i najžešći neprijatelj. Ali koliko se više svladavaš i pogrješku pobjeđuješ, toliko će postati slabija. A naprotiv, koliko joj više popuštaš, toliko će ona više osiliti i sve više će te omrežiti i zarobiti. Tako lijepo kaže sv. Toma a Kempis u "Nasljeduj Krista": Pravi mir srca ćeš zadobiti, ako svoje strasti svladavaš, a ne ako im dvoriš!

Mnogo, dakle, stoji do toga, da pronađeš svoju glavnu manu, pa da onda o njoj vodiš posebni ispit savjesti. U ratu, što ga je kralj sirski vodio protiv Ahaba, izraelskoga kralja, naredio je kralj svojim vojnicima: "Ne udarajte ni u koga drugoga, nego na samoga kralja izraelskoga." Bio je uvjeren, da će pobijediti cijelu vojsku, pobijedi li kralja. Tako je i bilo. Kad je bio kralj Ahab ranjen, završi se bitka.

Tako moramo i mi činiti. Svladavaj svoju glavnu manu, koja je kao glava i kralj svih drugih, i sve će ostalo lako ići. Odrubi glavu "Golijatu" u sebi, pa će udariti u bijeg svi drugi "Filistejci" u tebi. To je najbolje pravilo, kojega se drži.

Presiječeš li žile drvetu, iščupaš li korijen otrovnoj biljci, odmah će sve ostalo ovenuti i posušiti se. A odsječeš li samo grane, a korijen ostaviš, odmah će potjerati mladice i sve skupa će dalje rasti. Isto je u duhovnom pogledu. Kad smo glavnu pogrešku oslabili, oslabit ćemo time i druge, jer su sve tijesno među sobom povezane. Zato: upraviti ispit savjesti protiv toj jednoj, znači boriti se protiv svima drugima: jer kroteći ovu jednu, glavnu, krotimo time sve druge. Ako se, naime, borim svijesno protiv idređene pogreške, pobijam nesvijesno sve ostale.

Da što lakše i uspješnije obavimo taj teški posao, savjetuje nam sv. Ignacije, da se svaki puta, kad opet upadnemo u onu osobitu pogrešku, protiv koje se borimo i vodimo posebni ispit savjeti, da se svaki puta za nju pokajemo udarajući se u prsa, da drugi to ne vide i ne opaze. Kaži: "Bože, budi milostiv meni grešniku!" Dalje nam savjetuje, da svaki dan zabilježimo, koliko puta smo pali prije podne i popodne. Onda sravnimo, isporedimo današnji dan sa jučerašnjim, ovaj tjedan sa prošlim, jedan mjesec sa drugim. Ustanovit ćemo da li napredujemo, ili možda, nazadujemo. Takvo stanje slobodno i mirno otkrij o. duhovniku na duhovnom razgovoru. K tome nas upućuje već sv. Bazilije:"Pregledaj posao svakoga dana, i isporedi ga s prošlim danima. Tako se oduševljavaj za napredak!"

Neki stari otac tješio je svoga mladog sina, koji je poradi svojih mnogih pogrešaka već očajavao, ovim primjerom: Neki je čovjek poslao svoga sina na polje, koje je bilo sve obraslo trnjem i grmljem, da ga obradi. Viđjevši ga onako zapuštena, izgubi svaku volju. Legao je i ništa nije učinio ni prvi ni drugi dan. Treći dan dođe otac. Čuo je kako se sin tuži i reče mu: "Tvoja je greška bila u tom što si htio odmah sve obaviti i zbog toga si očajao. Nastoj da svaki dan obradiš samo toliko zemlje, koliko je pokriješ svojim tijelom." Sin je prihvatio savjet i naskoro je bila obrađena čitava njiva.

Tako se ravnaj i ti u obrađivanju samoga sebe. Svaki dan ustrajno radi nad sobom. Slikar Apelles je imao kod svoga slikanja geslo: "Nulla dies sine linea." Tako i ti:svaki dan jedan potez, pak ćeš

pomalo uspjeti. "Ako već oni, koji stvaraju čvrste odluke, padaju, što će onda biti s onima, koji rijetko ili ništa ne odlučuju." — kaže "Nasljeduj Krista".

"Tko ima cilj pred sobom, on će naći i snage da ga postigne!" Najprije moraš biti šegrt — ako želiš postati majstor. Kad je kralj Darij izgubio bitku nad Grcima, mislio je na osvetu. Jedan njegov dvoranik morao ga je svaki dan kod ručka sjetiti na to. Tri je godine dvoranik kod stola ponavljao: "O, Despota, memnezo ton Atenajon! — Gospodine, sjeti se Atenjanina!" Tako i ti, svaki dan ponovo vodi brigu svoju bilježnicom o postignutom uspjehu. Konačno ćeš postići vlast nad sobom.

Nekoć je neki mladić zapitao opata Silvana: "Da li može čovjek svaki dan početi novi život?" I opat mu je odgovorio: "Ako imaš ozbiljnu volju raditi nad sobom, možeš novi život početi svaki sat!" Da to nije igrarija, to je jasno. Stoji više puta i teške žrtve. Ali isplati se! Ako budeš stalno kontrolirao sebe, onda će sve više u tebi rasti čovjek Božji, a sve više umirati stari čovjek!

Promisli: u čemu si ti najviše ranjiv? Pronađi onoga "Goljata" u sebi! Počni s posebnim ispitom savjesti!

26. rujna

VAŽNE TOČKE .....

Svrha je ispita savjesti, da upoznamo sebe sa svim svojim zlim nagnućima, sklonostima, manama, pogreškama i grijesima u nakani da to zlo iz sebe iskorijenimo; da nad sobom zagospodarimo; da postignemo pravu slobodu. U pravom značenju slobodan je onaj koji nije rob svojih zlih nagnuća i strasti. U tom, i samo u tom je ona zaista prava sloboda i prava duševna veličina.

Ali to gospodstvo nad sobom treba da postignemo s velikom strpljivošću i ustrajnošću. Stoga moraš biti veoma strpljiv i sam sa sobom, sa svojim neuspjehom. Strpljiv, kad vidiš da ne ide tako brzo kako bi želio. Duhovni napredak nije igrarija!

Da svladaš svoja zla nagnuća, nije dosta samo jaka volja. To je tvoj doprinos kod tvoje duhovne izgradnje. Ali to nije sve. Ima još jedan važniji faktor! Potrebna je pomoć od Boga "od kojega dolazi svaki dobar dar", kako nas to uči apostol. Također sam Spasitelj uči:"Bez mene ne možete ništa učiniti!"

Kao kod svake pobožne vježbe, tako je i kod ispita savjesti potrebna pomoć Božja. Da tu pobožnu vježbu dobro obaviš, nastoj se držati načina, što ga učitelji

duhovnog života preporućuju. Ispit savjesti sastoji se od pet točaka: Gratias age, Lumen pete, Discute mentem, Dole, propone!

1. Gratias age! Zahvali se Bogu! Kad počneš ispit savjesti, najprije zahvali Bogu, što te je očuvao na životu i što te je pozvao u sjemenište. Zahvali Mu na svim primljenim dobročinstvima.

2. Lumen pete: Moli za rasvjetljenje Duha Svetoga, da ti prosvjetlji pamet te možeš upoznati svoje pogreške, pogotovo onu, o kojoj misliš voditi ispit savjesti. Moli otprilike ovako: Duše Sveti, prosvjetli mi um, da mogu spoznati svoju manu, uzroke zašto padam i da stvorim potrebnu odluku te se popravim. Moli Duha Svetoga za pomoć da budeš iskren prema sebi, da te sebeljublje ne prevari, da budeš objektivan u prosuđivanju samoga sebe; da ništa sebi ne sakriješ, da svoje pogreške pred sobom ne opravdavaš, da se ne ispričavaš, nego da sebe stvarno sudiš! Sebeljublje, naime, može čovjeka zaslijepiti. Zato moli poput onog slijepca iz Evanđelja:"Gospodine, da progledam!"

3. Discute mentem: ispitivaj se! To je pravo ispitivanje savjesti. Ovomu dijelu moraš posvetiti dovoljno vremena i pažnje, jer ovo je bitni dio. = Recimo, da vodiš ispit savjesti o svojoj srditosti ili nestrpljivosti! Ispitaj se od prilike

ovako: promisli s kim si se razljutio? S ovim i onim! Da li uvijek sa istim? Ili možda i sa drugima? Sa svakim, s kojim dođeš u dodir? Zašto si se razljutio? Radi toga i toga! Gdje: u igri, u učionici, na šetnji, na dvorištu itd. Koliko puta?

4. Dole: Pokaj se! Kad si se tako točno ispitao, kad vidiš svoje stanje, tada se zastidi pred Bogom! I pred samim sobom! Zašto si još uvijek pun nestrpljivosti i što si još tako malo napredovao? Moli Gospodina za oproštenje. Pogledaj na križ: Isus je bio tako strpljiv! A ja? Kakav sam bio? Oprosti mi, Isuse! Pobudi u srcu bol i žalost radi svojih pogrešaka i radi nemarnosti, što si se tako nemarno trudio postati sličan strpljivom Isusu.= Znaj, da baš u tom skrušenju i pokajanju stoji sva snaga i moć ispita savjesti za tvoj popravak! Zato moraš u ovaj i u slijedeći dio ispitivanja uložiti najviše vremena, u njima se najdulje zadržati.

5. Propone: Stvori odluku! Pokajanje i odluka uvijek su zajedno povezane. Iz pokajanja slijedi već i dobra odluka. I ti poslije pokajanja stvori odluku! Stvori plan: u buduće radit ću tako i tako, da se ne razljutim! Točno promisli: kako? I odredi: tako i tako! Planiraj! N.pr. ne ću biti nestrpljiv! Svladat ću se! Ne ću barem ono, što prirodno osjećam u srcu kad se naljutim pokazati izvana: riječima, kretnjama, znakovima! Popustit ću radi mira, iz ljubavi prema Bogu, samo da ne dođe do svađe! Šutjet ću i ne ću da reagiram! Itd, već prema tomu, kako će te Duh Sveti tada nadahnjivati! Jest, daj se voditi od Duha Svetoga!

Sveti Ignacije savjetuje, da učiniš odluku samo za pola dana, tj. ujutro za dopodne, a u podne do večeri. To će tvojoj odluci dati više snage i stalnosti.

Pazi! Ti, doduše, imadeš puno dobre volje i zaista želiš da se popraviš! Ali slab si i nestalan. Sa svetim Pavlom moraš priznati:"Velle est in me, sed perficere non invenio! Htjeti je u mene, ali izvršiti ne mogu!" (Rimlj 7,18). Stoga opet moli Boga za pomoć: Slab sam, Gospodine! Pomozi mi! Rado bih, ali sam nemoćan! Presveto Srce Isusovo, Marijo Pomoćnice, moj Anđelu Čuvaru i sveti Zaštitnici moji, pomozite mi!" I tako molitvom završi ispit savjesti!

Ovaj način ispita savjesti možeš voditi i kod općeg i kod posebnog ispita savjesti. Odluka, koju si stvorio kod posebnog ispita savjesti, zove se posebna odluka! O njoj stalno vodi kontrolu. Ako možeš, zapiši u bilježnicu, i sjeti je se kod razmatranja i kod općeg ispita savjesti navečer, da vidiš, kako si je držao. Ako si je držao, zahvali Bogu! Ako nisi, pokaj se i obnovi odluku! Ako budeš tako stalno vodio brigu o njoj, neće izostati ni blagoslov Božji.

Promisli: Da li si obavljao svoj ispit savjesti na taj način? Ako još nijesi, počni odmah danas!

+

+ +

27. rujna

KAJANJE I ODLUKA

Sveti je papa Pijo X. pitomcima zavoda "Leoninum" u Rimu rekao među ostalim ovo:"Katkad će Vam u Vašem svećeničkom životu uzmanjkati vrijeme: tada radije ostavite razmatranje nego li ispit savjesti." Od tako je dakle velike važnosti ta pobožna vježba za duhovni život. Ako, dakle, zaista želiš napredovati "in scientia sanctorum = u svetačkoj znanosti", onda nemoj bez važnog razloga propustiti posebni ispit savjesti. Jer, ako sada, kad se ispituješ, ne uspijevaš, kako će tek onda biti ako se prestaneš ispitivati?

Ako se pak ispituješ, kaješ i stvaraš odluke, to će ti poslužiti kao bremza, kao neka uzda, da ipak tako brzo ne popustiš. Pogotovu, ako si imao istinsko pokajanje i tvrdu odluku. Uspješna sredstva da se popraviš jesu: velika bol i iskreno pokajanje kao i čvrsta volja i odluka. Ne činiš li tako, nećeš se popraviti! Jer bol za nevjernost u prošlosti i odluka za buduće ravnanje idu istim korakom. Ako naime nešto doista mrzimo, uložit ćemo svu brigu, sav mar, da ono više ne učinimo. A jer su naše pokajanje i odluka još tako manjkavi, zato padamo poslije podne u iste pogreške kao prije podne; danas u iste kao jučer; ovaj mjesec u iste kao prošli mjesec.

Da ti bude lakše držati posebnu odluku, koju si stvorio kod posebnog ispitivanja savjesti, neka ti bude kao sredstvo i ovaj poticaj: promisli ozbiljno samo na to: što imam sada od toga, što sam popustio svojoj strasti, svom zlom nagnuću, sklonosti? Priznaj: upravo ništa! Da! Samo nemir u duši, u savjesti. Stoga ne ću više to učiniti, jer znam da ću se kasnije opet za to kajati. Grješna naslada traje samo jedan čas, a žalost, bol i kajanje možda cijeli život. Velika je dakle ludost, naprtiti tako dugotrajnu žalost i kajanje za tako kratku nasladu. Što je ona mala i kratka naslada prema žalosti, koju poslije osjećaš? Kako lijepo kaže sveti apostol Pavao u svojoj poslanici Rimljanima:"Što ste, dakle, imali od onih stvari, kojih se sada stidite?" To nastoj imati na pameti, kad nasrne napast. Tada odvažno kaži: Neću da činim ono radi čega se moram onda čitav život stidjeti!

Istina je i iskustvo nas uči, da može čovjek imati pravo pokajanje i čvrstu odluku, pa uza sve to kasnije opet padne. Jest, nismo anđeli, nego krhki ljudi; od ilovače koja se može za čas raspasti. Ali je ipak dobro znati slijedeće: Vraća li se netko odmah poslije ispovijedi opet k istim grijesima, koje je upravo malo prije ispovijedio, onda je to znak da nije imao pravog skrušenja ni one čvrste odluke da se popravi, jer je opet tako brzo pao. Isto je tako očit dokaz i znak, da se kod podnevnog ili večernjeg ispita savjesti nisi dobro kajao npr. radi kršenja šutnje i da nisi tvrdo odlučio popraviti se, jer odmah ili već drugi dan isto tako kršiš šutnju kao da se nisi o tom ispitivao. To isto vrijedi i za sve druge pogreške o kojima praviš ispit savjesti. Nema sumnje da bismo se mi bolje i brže popravljali i drukčije napredovali kad bismo se pravo kajali i čvrsto odlučili popraviti se. Mi smo premalo odlučni, pa hoćemo služiti i Bogu i svojim strastima, ili čak s njima paktiramo.

A da bismo se mogli lakše popraviti preporučuju nam učitelji duhovnog života jedno jako sredstvo. Savjetuju nam da sami odredimo neku kaznu za pokoru, ako nismo odluku držali. O svetom Agatonu pripovijeda se, da je tri godine nosio kamenčić u ustima zato da steče krepost šutnje. O svetom Ignaciju čita se da je bio često napastovan na smijeh i da je tu napast svladavao bičevanjem, udarajući se toliko puta, koliko se puta preko dana nasmijao. U staro doba propisivala su Pravila redovnicima i pustinjacima, da oni, koji prekrše šutnju, poste tri dana o kruhu i vodi.

Jest, pokora, koju sebi nalažemo poradi svojih prekršaja, učvršćuje našu volju. Jasno, da ti ne smiješ bez znanja o. duhovnika činiti sličnih pokora. Ali smiješ i sam na svoju ruku u duhu pokore izmoliti po koju molitvu, kao sv. krunicu, litanije, obaviti pohod Presv. Olt. Sakramentu ili koje drugo slično dobro djelo.

U životu sv. Ivana Boska čitamo, kako je on najvolio sjesti kraj vozača u kolima. Poznato je, naime, da su baš vozači na glasu kao psovači. A svetac je nastojao da ih odvuči od psovanja. Tako se dogodi da se je vozio iz Ivreje u Turin sjedeći kraj kočijaša. Kad je taj potjerao konje, opsova. Svetac ga zamoli za jednu uslugu. "Hoćete li da vas što prije dovezem u Turin?" upita kočijaš i udari po konjima uz psovku. "Nije to što želim od vas, nego da ne biste psovali!" "E, ako je samo to, budite mirni da ne ću više psovati; ja sam čovjek od riječi!" "Dobro, ako budete držali riječ, što ćete za nagradu?" "O, ništa, obvezao sam se da neću psovati!" Don Bosko je ipak ostao kod svoga i tada kočijaš reče da traži četiri novčića. A svetac mu sam od sebe obeća 20. Tada se konji nešto uplaše, a vozač zakune. Svetac ga opomene, kočijaš se razljuti na sebe da će tobože izgubiti novac. "Ja ću vam ga ipak dati, kaže svetac, ali od sada dalje svaki puta, kad opsujete, dobit ćete po četiri solda manje!" "Dobro, budite sigurni, da ću dobite sve!" U taj čas konji se nešto zaustave a kočijaš zakune. "Šestnaest soldi, prijatelju!" rekao je don Bosko. Siromah se zastidi i reče:"Zaista, zle navike se ne mogu odmah iskorijeniti!" Kad je kasnije opet nešto uznemirilo kočijaša, uslijedile su dvije psovke. "Osam soldi, prijatelju moj!" "Je li moguće?" čudi se kočijaš, zar zaista nisam više gospodar samoga sebe? I poradi te nesretne navike izgubio sam već 12 soldi!" "Prijatelju, nemojte se žalostiti poradi novca, već poradi svoje duše!" reče mu don Bosko. "Da, istina. Velik grijeh činim. Ali u subotu ću doći na ispovijed. Da li ste vi iz Turina?" "Jest!" "Dobro! Doći ću k vama. A vaše ime?" "Don Bosko!" "Dobro! Dakle, vidjet ćemo se još!" reče kočijaš. Putem je do Turina izustio još jednu kletvu. Kad su došli u grad, don Bosko mu je dao svih 20 soldi s opomenom da više ne kune. Dolazile su subote i prolazile, don Bosko je čekao kočijaša koji je nakon četvrte subote zaista došao. Svetac je bio među

svojim mladićima i nije ga prepoznao. Tada mu on reče:"Zar me se više ne sjećate? Ja sam onaj kočijaš. Još sam jednom opsovao; ali sam odlučio postiti o kruhu i vodi ako još kada pogriješim. Jedanput sam već postio, ali više ne bih rado!"

Jest, od velike je koristi takovo dodavanje pokore kod ispita savjesti. Pokorom se duša kazni i tako zastraši, da se drugi put ne usuđuje više pasti u pogrešku. To djeluje na dušu kao ostruge na konja: podbodeš li konja ostrugama, požurit će ma kako lijen bio; dosta mu je da ih samo opazi, ili da opazi bič, i već ide!

Promisli: kako si se ravnao dosad u tom pogledu?

+

+ +

28. rujna

SVETI VENCESLAV

"Baštinik češke zemlje", sveti Venceslav ili Vaclav rodio se kao sin kneza Vratislava i majke Drahomire oko godine 907. u gradiću Stohovcu blizu Libušina. Krstio ga je jedan od učenika sv. Metoda, dakle, slavenski svećenik. Kao budući vladar morao je u grad Budču, gdje su sinovi čeških plemića učili latinski i druge potrebne predmete. Bio je vanredno bistar i željan znanja. Osim toga vježbao se i u vojničkim vještinama. Bio je du=

boko vjeran i pobožan. Budući da je još u njegovo doba poganska stranka bila jaka, morao je sveti kraljević često puta moliti po noći i potajno. Sam je sastavio svoj molitvenik koji je nosio sa sobom sve do svoje mučeničke smrti.

Venceslav je bio visokog stasa i jakog rasta. Kao kraljević morao se boriti protiv neprijateljskih Libičana, koji su provalili u češku zemlju. G. 925. postao je punoljetan te je morao preuzeti vlast. Njegova je zemlja bila razdvojena različitim strankama koje su se među sobom mrzile i progonile. Ali je mladi vladar bio odlučan i nepopustljiv u svome nastupu. Nitko nije od toga mladića očekivao tako odlučnog borca. Čvrsto je izveo svoj naum da svojoj zemlji dade kršćansku kulturu i civilizaciju. U svojem vladarskom i privatnom životu je bio tako uzoran, da njegov životopisac ističe o njemu kako je sve dobro činio.

Temelj njegovu duhovnom napretku bijahu njegova velika poniznost i skromnost, dobrota i blagost. Poradi tih kreposti osvojio je srca svojih podanika. Branio je siromašnije pred njihovim plemićima. Navodno vi sam po noći nosio drva iz kraljevskih šuma na prag njihovih kuća. U desetom vijeku Prag je još bio središte trgovine robljem.

Bio je vanredno religiozan. Nakon napornog rada rado bi dolazio k noćnoj

službi Božjoj. U korizmeno doba hodao bi noću kao pokornik bos po snježnim putevima od jedne crkve do druge. Noge su mu često bile krvave i ostavljale krvave tragove. I po više sati znao bi klečati pred zaključanim vratima Božjih hramova čineći pokoru za grijehe svojih podanika. Pratio ga je njegov vjerni sluga Podvin. Pod svojim kneževskim odijelom nosio je cilicij, košulju od žice. Već od mladosti rado bi pomagao svećenicima koji su po tadanjem običaju sami pekli hostije te iz grožđa pripravljali vino za Svetu misu. Još kao kralj hodao je noću na svoja polja žeti pšenicu koju bi kod kuće samlio da iz brašna peče hostije za misnu žrtvu. Sluga Podvin često ga je pratio u kneževske vinograde gdje je trgao grozdove te ih prešao sam i od mošta pripremao najbolje vino za Svetu misu.

Ako mu što nije uspjelo, znao se i poniziti. Ako bi u nečemu pogriješio, išao bi rano ujutro u crkvu i skrušeno se bacio pred noge prvomu svećeniku na kojega bi naletio te ga molio neka ga u molitvi preporuči milosrđu Božjemu.

Već u svojoj ranoj mladosti učinio je zavjet djevičanstva. Namjeravao je prijestolje prepustiti svome bratu Boleslavu i otići u Rim, tamo postati redovnikom ili svećenikom te se kao misionar vratiti u svoju zemlju.

Iako još mlad, ipak je bio vanredno mudar vladar. I suvremeni povjesničari priznavaju mu vladarsku mudrost i dalekovidnost. Usprkos dobrim svojstvima kojima se odlikovao, nije mogao svima udovoljiti. Stoga je imao i neprijatelja koji su mislili na osvetu. Mnogim plemićima, koji su bili kršćani samo po imenu, nije bila draga njegova vjerska revnost. Među njima je bio njegov vlastiti brat Boleslav, željan vlasti i slave. Skovao je protiv svoga svetog brata urotu, pozvao ga u svoj zamak i tamo ga ujutro na putu u crkvu napao i ubio. Umro je uzdišući: U Tvoje ruke, Gospode, predajem svoj duh! Ubojice su njegovo mrtvo tijelo raskomadali. Bilo je to 28. rujna godine 929; Venceslaw je imao tek 22 god.

Česi su ga odmah poslije njegove mučeničke smrti počeli štovati kao sveca. Bog je svoga slugu uzveličao čudesima. Budući da tada proglašenje svecem nije još bilo pridržano Svetoj Stolici, proglasio ga je svetim praški biskup Detmar. Nesretni brat ubojica kasnije je i sam osudio svoj zločin, dao bratovo tijelo svečano prenijeti u katedralu svetoga Vida u Pragu gdje još i danas počiva u posebnoj kapelici.

Svetog su Venceslava nazivali "baštinikom češke zemlje". Njegovu su sliku stavljali na vojničke zastave, novce i državne pečate. Njegovim mačem zavitlao je svaki na novo okrunjeni češki vladar. Najljepši trg u Pragu nosi njegovo ime, a trista čeških crkava njemu je posvećeno. Čak u Rimu, u crkvi svetoga Petra ima on svoj oltar. Na Vaclavom trgu u Pragu stoji ogroman spomenik: kip sv. Venceslava na konju.

Koliko prekrasnih nauka možeš naučiti iz života ovoga dragog Sveca. I ti se kao sjemeništarac spremaš da postaneš "knezom", da, knezom Isusovim i Božjim, jer svaki je svećenik knez, kako mu to vjerni Poljaci kažu. Stoga nastoj postati pobožan kao sv. Venceslav. Bio je blad i dobar, ali i odvažan, i odlučan. Kako je to lijepo svojstvo jednog sjemeništarca: biti odlučan i nepopustljiv u svojim vjerskim osjećajima, ne prodati svoje vjersko uvjerenje poradi jednog podrugljivog podsmjeha, ne iznevjeriti se svome svetom zvanju poradi laskavih svjetskih obećanja, nego ostati vjeran i kad to košta teških žrtava. Krasna li je Venceslavova duboka pobožnost koju je pokazivao obilazeći hramove Božje i spremajući brašno i vino za svetu Žrtvu! = A kakova je tvoja ljubav prema svetoj Misi? Kako joj prisustvuješ? Da li se preko nje dosađuješ? Sv. je Venceslav bio ponizan! A kakva je tvoja poniznost? Kako primaš poniženja? Da li se znadeš katkada i poniziti? Koliko misli za tvoje današnje razmatranje!

29. rujna

"I VIDJEVŠI ISUS POMISLI NJIHOVE!"

Sveti apostol i evanđelist Matej pripovijeda u devetoj glavi svoga Evanđelja o jednom istinitom događaju, što ga je sam vidio i koji je djelovao na narod kao grom iz vedra neba.

Pred Isusa donijeli su teškoga bolesnika, koji je bio paralitičan, uzet i nije mogao micati ni rukama, ni nogama, ni tijelom. Sažali se Isusu bijednik i reče mu:"Uzdaj se, sinko, opraštaju ti se grijesi twoji!" (Mt. 9,2). Najprije ga iscijeli na duši: oprosti mu grijehe.

Tada pak neki od onih koji su došli da bi Isusa uhodili, pomisliše:"Ovaj huli na Boga! Tko može opraštati grijehe osim jedinoga Boga?"

A Isus, da im dokaže da je uistinu Bog te da su Mu poznate čak njihove misli, jer samo Bog "vidi" misli, reče im: "Zašto zlo mislite u srcima svojim?" Tima je riječima Isus jasno rekao da čita misli njihove. A samo Bog može znati ono što se zbiva u nutarnjosti srca čovječjega, jer samo Bog je sveznajući. On sve vidi i sve znade! = I kao što je vidio pomisli književnika, tako On vidi i sve naše misli, želje i djela. Pred Njim nije ništa sakriveno! Dobro je često misliti na divno svojstvo sveznajućeg Boga, koji je svagdje, koji sve vidi, dapače i najskrovitije misli naše. Tako lijepo svjedoči o toj istini Sv. Pismo:"Jer tmine nisu tamne pred Tobom i noć je svijetla kao dan!". (Ps 138). Nema mjesta, gdje On ne bi bio; svuda je baš kako veli pjesma:"Božje oko svuda gleda, sakrit Mu se ništa ne da!" Ni visina, ni dubina, ni najcrnja tmina ne smeta Njemu! I tamo, gdje ti misliš da si sam, da te nitko ne vidi! I tamo te vidi i gleda Božje oko! To potvrđuje Sv. pismo:"Božje su oči puno sjajnije od sunca razgledajući sve putove ljudi i dubinu ponora i videći u sakrivene dijelove ljudskoga srca!"(Crkv.)

Oni, koji uvijek misle na ovu veliku istinu, ne će tako brzo sagriješiti. Lakše će se čuvati pred grijehom, ako imaju živo Boga pred očima i u svojim mislima. I svecima bila je ta pomisao onaj jaki čuvar, što ih je sačuvao od grijeha. Ta misao je uzda kojom obuzdajemo svoje grešne strasti i sklonosti.

Neki je čovjek htio krasti u susjedovu vrtu i postavi svog dječaka uz plot da pazi. Dok je čovjek krao, nemirno bi se obazirao na sve strane, da ga ne bi tko primijetio. Kad je dječak opazio kako mu se otac obazire, reče mu u svojoj prostodušnosti:"Tata, zaboravio si pogledati gore!" I te su riječi potresle kradljivca.

I mi pogledajmo često gore k nebu, od kuda nas gleda Bog! Sjetimo se Boga! Kad nas đavao napastuje te nam vrti svoj film s grešnim slikama, predodžbama i maštanjima, sjetimo se da Bog vidi i naše misli. Kako bi nas bilo sram, ako bi ljudi vidjeli u našu pamet, naše misli, naše želje, fantaziju našu. I nas će biti stid, ako se sjetimo sveznajućeg Boga, pa se nećemo svijesno zadržavati u grešnim stvarima. Ni u tmini, ni na osami nećemo tada učiniti ništa, što bi nas bilo stid učiniti pred ljudima. To će nas odvratiti od grijeha! Misao, da je Bog uz nas!

Uz pomisao, da nas Bog svuda vidi mi ćemo činiti dobro i kad nas nitko ne vidi. Lakše ćemo u sebi nadvladati zlu želju, lakše oprostiti uvreditelju; bolest i nezgodu strpljivije ćemo podnijeti. Ni šutnju držati neće nam biti teško. Jer svijest, da su sve naše žrtve Bogu poznate, ulijeva u našu dušu utjehu, zadovoljstvo i sve veću želju da omilimo Bogu! Ukratko: misao na Boga dat će nam snage, jakosti i odvažnosti da idemo teškim putem kreposti junački naprijed!

Svetom su Doroteju predali pokvarenog mladića Dositeja da ga obrati na dobar život. Svetac mu je dao ovaj nauk: "Nikada neka ne izađe Bog iz tvoga srca. Uvijek misli da je On prisutan i da pred Njim stojiš!" Mladić je ozbiljno primio ovaj nauk pa je svuda i pri svakom poslu

mislio na Boga koji sve vidi. Tako je postajao sve bolji i bolji, počeo sveto živjeti i napokon sveto umro.

I mi uzmimo k srcu ovaj nauk: hodajmo uvijek u prisutnosti Božjoj! Sveti Bernardo daje nam ovo pravilo: "Imaj na pameti da ti je kod svakog djela i misli nazočan Bog, i drži izgubljenim sve ono vrijeme kad na Njega ne misliš!" Misli, dakle, da je Bog uza te i da te vidi pa će svako tvoje djelo i misao biti prema Njegovoj volji.

Počni odmah danas da se u tom vježbaš: da ćeš na svakom mjestu imati Boga u mislima: Bog me vidi! I misli moje vidi! Vjeruj: ako današnje razmatranje provedeš u djelo, bit će puno manje grijeha! I tako ćeš postati sretan i blažen kao što su blaženi u nebu sveci baš zato, što neprestano gledaju Boga!

Promisli: gdje i kako ćeš se danas vježbati u istini: Bog me vidi? Sjeti se na to baš na onom mjestu, gdje si obično griješio!

+ + +

30. rujna

SVETI ZAŠTITNIK DALMACIJE

Među zapadnim crkvenim učiteljima odmah iza sv. Augustina stoji naš dalmatinski svetac Sofronije Euzebije Hijeronim. Sv. Augustin veći je po dubini misli, po mudroj, blagoj umjerenosti i po spoznaji ljudske duše. Ali je Jeronim imao svakako šire znanje te je bio smatran prvakom u bogoslovskim znanostima. Sv. Augustin kaže da je na latinskom i grčkom jeziku malo što napisano, a da to Jeronim ne bi pročitao! Papa Benedikt XV zove ga g. 1920. u okružnici prigodom 1500. godišnjice njegove smrti: najvećim učiteljem u tumačenju Sv. Pisma!

Njegovo je rodno mjesto Stridon, negdje između Dalmacije i Panonije, po svoj prilici na današnjem Grahovom polju, između Dalmacije i Hercegovine. Rodio se oko g. 324. Njegovi su roditelji bili već kršćani, ali ga po tadanjem običaju nisu dali odmah krstiti. Bio je vanredno nadaren. Nakon domaće škole privatnih učitelja otišao je u Rim jer mu je učenje bilo strast; tek smrt je zatvorila knjige pred njim te mu uzela pero iz ruku. Učio je retoriku, gramatiku, stare latinske i grčke pisce i pjesnike. Knjige je morao prepisivati sam; pomalo je imao cijelu knjižnicu koju je uvijek nosio sa sobom i usavršavao.

Rim je u njegovo doba bio veoma pokvaren grad. Mnogi su njegovi školski drugovi bili pogani. Oni su dosta djelovali na njegovu sjetilnosti sklonu narav te je duboko pao. Poradi toga imao je teške borbe sve do starosti. Bio je inače vatrene ćudi, ali pobožan. I samo svojoj pobožnosti mora zahvaliti što je svoj grešni

život na vrijeme osudio te stupio na pravi put i činio tešku pokoru kroz čitav preostali život. Najprije je bio katehumen, onda se dao krstiti iz ruku sv. pape Liberija g. 366. I u katakombe volio je da ide moliti se.

Da svoje znanje usavrši, otišao je u glasovitu visoku školu u grad Trijer, zatim u Akvileju, gdje ga je podučavao u duhovnom životu biskup Valerijan. Bilo mu je tada 30 godina. Upoznao se sa svećenikom Evagrijem koji ga je pozvao u Antiohiju. Odazvao se. Otiđe preko Male Azije i putem se upozna sa pustinjačkim načinom života. Sa još tri akvilejska monaha osta u pustinji između Sirije i Mezopotamije pet godina u pećinama: postao je tako monahom do svoje svete smrti. Otklanjao je sve počasti i visoke crkvene službe. Obučen je bio u pokorničku kostrijet, živio o kruhu i vodi, a i to bi zarađivao svojim ručnim radom. Molio je klečeći pred istesanim raspelom i razmatrao. Spavao je na tvrdom pećinskom kamenju. Od krštenog Židova naučio je židovski. Prepisivao je teološke knjige. Tada još nije bilo ni slovnice ni rječnika. Počeo je i sam pisati knjige.

Usprkos svemu trapljenju tijelo mu je bilo pravim buntovnikom. Imao je silne napasti protiv sv. čistoće. Sam je priznao: "Lice mi je bilo blijedo od posta, a požuda u mome napola mrtvom tijelu gorjela je velikim plamenom!" Bio je sama kost i koža, ali se strast nije dala lako ugasiti. "Sjećam se, kako sam često i noću i danju vikao k Bogu za pomoć i milosrđe udarajući se u prsa prije negoli je Bog zapovjedio oluji i podijelio mi mir duše." Strašna je bila sila krvi, a još odlučnija njegova volja. Naravnim i vrhunaravnim sredstvima izvojštio je pobjedu nad samim sobom te se uz ovakvo svladavanje veoma podigao u duh. životu.

Za neko vrijeme otišao je u Antiohiju, gdje se na nagovaranje patriarha Pavlina dao posvetiti za svećenika ali pod uvjetom da i nadalje ostane monah. Godine 380. otputuje u Carigrad svetom nadbiskupu Grguru Nazijanškom, od koga se naučio pravilno tumačiti Sv. Pismo.

Kad je papa sv. Damaz sazvao u Rim crkveni sabor, pozvao je i sv. Jeronima. Tad se tajnik crkv. sabora sv. Ambrozije razboli i papa pozva Jeronima, koji je skromno sjedio u svojoj monaškoj haljini u zadnjoj klupi, da on bude tajnikom. I bio je vrijedan tog povjerenja. Sam papa divio se spretnosti i naobrazbi kojom je Jeronim znao spretno pridobiti nepopustljive krivovjerce apolinariste.

Papa Damaz postavio ga je svojim osobnim tajnikom da odgovara na teška vjerska pitanja koja su mu dolazila s Istoka. Jeronimu su već bili poznati istočni jezici i prilike. Papa mu ujedno povjeri da pregleda i ispravi dotadanji latinski prijevod Sv. Pisma prema grčkom izvorniku. (Italu).

I u bogatom i luksuznom Rimu svetac je živio pokornički i skromno, uvijek obučen u monašku halinu. Mnoge duše izabrale su ga svojim duhovnim vođom. Svojim primjerom i riječi upozoravao je građane Rima na njihove mane. Neki su mu bili zavidni poradi njegove nadarenosti, radinosti, utjecaja i ugleda smatrajući ga budućim nasljednikom papinim. To kao i njegova vatrena ćud pribaviše mu brojne neprijatelje. Stoga se opet preseli sa nekoliko prijatelja u Antiohiju, čak i u Egipat, a god. 386. stalno se naseli u Betlehemu, gdje je živio punih 35 godina. U Betlehemu vladala je tada, piše sv. Jeronim, prava pobožnost: nije se drugo čulo osim molitve i pjevanja psalama. Pjevao ih je seljak za svojim plugom, umoran žetelac kod svoga odmora i vinogradar kod obrezivanja loze.

U Betlehemu počeo je veliko djelo: prevađanje Sv. Pisma Starog Zavjeta iz hebrejskog izvornika na latinski jezik. Ovo je djelo radio 15 godina. Žrtvovao je u tu svrhu čitave noći. Taj je prijevod dobio naziv Vulgata; njime se služimo još i danas. U svome je radu bio veseo i zadovoljan; ćelija i knjižnica bili su mu tihi i dragi dom.

Jer je odvažno branio sv. vjeru pred Origenovim i Pelagijevim zabludama, napadnu ga neprijatelji u njegovu samostanu; bijegom spasi goli život. Usprkos svoje visoke starosti vrati se u Betlehem. Umro je god. 420. na današnji dan. Pokopali su ga u Betlehemu. U 13. st. njegovo su tijelo prenijeli u Rim, u Marijinu crkvu "Kod jaslica = Ad praesepe."

Bio je odvažan borac za Istinu. Previše svjestan svoje nadarenosti i naobraženosti. Veoma mu je godila pohvala. Radi toga je bio u svojoj velikoj borbi za istinu previše bezobziran, često upravo strašan. Znao je braneći svoje mnijenje druge bockati i vrijeđati. Bio je svijestan svojih slabosti pa je uvrijeđene kasnije ponizno molio za oproštenje. Činio je za to i tvrdu pokoru. Rado se je sjećao sudnjega dana i drhtao pri pomisli na nj. = Bio je sinovski odan Svetoj Stolici, poslušan uz najveće poštovanje.

U znak njegove odlučnosti slikaju ga s lavom kod nogu. U rukama drži kamen kojim se nemilosrdno udarao radi svojih pohota, što ih je na taj način svladavao. Kod toga bi navodno govorio: "Smiluj mi se, Bože, jer sam Dalmatinac!" Obično se slika kao pokornik i pustinjak koji u ruci drži knjigu, a uza se mrtvačku lubanju. = Promisli: u čemu da nasljeduješ našega dalmatinskog Sveca?

LISTOPAD

1. listopada

MJESEC SVETE KRUNICE

Pobožnost prema blaženoj Djevici Mariji možemo smatrati bitnom pobožnošću svakog sjemeništarca, budućeg svećenika! Marija je čuvarica njegova zvanja i njegovih kreposti, jedan od najboljih temelja svećeničke radinosti. A među najljepše načine štovanja Majke Božje spada svakako molitva svete krunice. To je Njezina molitva. Nije nebeska Kraljica samo slučajno krunicu predala jednom svećeniku u ruke = svetom Dominiku! Prema Njezinoj želji baš svećenik mora sam rado moliti svetu krunicu, a i širiti je među svojim vjernicima.

Ovaj je mjesec posvećen Kraljici sv. Krunice. Marijina će molitva cijeli mjesec odjekivati ne samo u hramovima Božjim, nego i po privatnim kućama i siromaha i bogataša, u kulturnim zemljama kao i u misijskim krajevima. Preko radija povezat će sveta krunica naš planet sa čitavim svemirom.

"To je moja krunica," rekla je Gospa svome izabraniku sv. Dominiku, "hoću da me ljudi s njom razveseljuju!" Koliko Marija želi da molimo Njezinu molitvu sv. krunice, vidi se iz Njezinih ukazanja u

Lurdu i Fatimi. Svetu je Bernardicu sama učila moliti i s njom molila. U Fatimi preporučivala ju je svojim malim miljenicima kojima se je ukazala. Nije nikakav slučaj da je baš u mjesecu svete krunice pokazala svijetu svoju vizitkartu kad je otkrila:"Ja sam Kraljica svete krunice!" Opetovano je djeci preporučivala:"Neka vjernici mole svaki dan svetu krunicu!" Ako, dakle, Ona sama toliko želi da svi molimo svetu krunicu, budimo uvjereni,da je baš sveta krunica za nas i za sav svijet nešto posebnoga, velikoga i važnoga.

Sveta je Crkva Kristova dobro shvatila želju i preporuku Marijinu. Stoga je uvijek poticala svoje vjernike na molitvu svete krunice. Preko 200 pisama, okružnica i odluka izdali su pape o svetoj krunici. Klement VIII. zove je"spasom kršćana", papa Pavao V. "riznicom milosti", Julije III. "uresom rimske Crkve", Hadrijan VI "bičom sotone!" A marijanski papa Pijo XII u svojoj okružnici zapisao je da je krunica "molitva koju mora znati i koju može znati svaki starac i starica, svaki otac i majka, svaki mladić, djevojka i svako dijete!"

Ako, dakle, i ti želiš biti dobar i pobožan sjemeništarac i ako hoćeš da budeš dobar svećenik, onda nastoj rado i pobožno moliti svetu krunicu. Ona neka postane sastavni dio tvoga sjemenišnog života. Smjelo tvrdim da neće biti dobar svećenik onaj sjemeništarac, kojemu je krunicu moliti neugodan i dosadan teret! Vjeruj, da će onaj sjemeništarac i budući svećenik, koji rado i pobožno broji zrnca svoje krunice među svojim prstima, imati blagoslov Božji u svome radu. To potvrđuje svagdanje iskustvo tolikih svećenika, koji su pobožno molili svetu krunicu već u sjemeništu ili bogosloviji. Sveta krunica mora biti karakteristika svakog sjemeništarca.

Windhorst, predsjednik katoličkog centruma u Njemačkoj, primio je jednom u audijenciju grupu studenata. U svome nagovoru upozorio ih je na ozbiljnost vremena u kojem žive, i na njihove mladenačke borbe. Iznenada, u sredini svoga govora, postavio im je pitanje:"Da li vi imate kod sebe i oružje, pripravljeno za borbu?" Svi su začuđeno gledali predsjednika. Tada on mirno izvadi iz svoga džepa svoju krunicu i reče:"Vidite, gospodo, moje oružje! Da, dragi moji mladi prijatelji, pitam vas: Imate li i vi pripravljeno oružje i da li ga znadete upotrebljavati?" Zatim im je govorio kakvu je moć otkrio u molitvi svete krunice.

I vi, dragi sjemeništarci, spremate se za život. I vas čekaju životne borbe. Da li vi imate kod sebe oružje svete krunice? I da li ga znadete upotrebljavati?

Da li je rado molite? Ona ima u sebi upravo čudotvornu moć. Ako to još dosad niste iskusili, onda nastojte odsada dalje pobožno moliti svetu krunicu, pa ćete se i vi sami uvjeriti o toj velikoj istini. Sveta krunica mora biti i vama sredstvo vašega posvećenja, duhovnog napretka i duhovne izgradnje. Mora postati i vama oružje u napastima mladenačkog života. Obrana u vašim poteškoćama proljetnih oluja koje vas biju!

G. 1852. umro je u Parizu slavni liječnik dr. Recamier. O njemu je zapisao slobodomislilac Mace ovo:"Jednom smo ja i moji kolege naletjeli na Recamiera kad je molio krunicu. Priznati moram, da sam bio zabezeknut! Kako? Učeni Recamier, slavni profesor, najviši liječnički auktoritet, liječnik kraljeva i knezova, kojega slava je napunila čitavu Europu, on moli krunicu? Kad je Recamier primjetio našu zbunjenost i začuđenje, mirno nam je rekao:"Da, jest, ja molim svetu krunicu. Ako sam kada zabrinut za liječenje kojega bolesnika te sam iscrpio sva liječnička sredstva, tada se obratim na Onoga, koji umije liječiti sve bolesti. Jer pak nemam uvijek toliko vremena, da bi dragomu Bogu predložio sve moje potrebe, molim se k blaženoj Gospi, mojoj Posredici tako da izmolim jednu ili dvije desetice svete krunice i priznati moram,

da sam postigao upravo čudesne uspjehe!"

Promisli: kako si ti cijenio svetu krunicu? Nijesi li se dosađivao kod svete krunice? Što ćeš učiniti u buduće?

+ + +

2. listopada

VJERAN PRATILAC KROZ ŽIVOT

Čovjek je najplemenitiji stvor Božji na zemlji. Sveto Pismo kaže:"Umanjio si ga nešto malo od anđela, slavom i čašću si ga ovjenčao i postavio si ga nad djelima ruku svojih." (Hebr 2, 7). Jest! Čitav je svijet kuća Božja. A čovjeka je Bog odredio za svoga upravitelja u toj kući. Čovjek je na taj način nekakav knez na tom dvoru, u toj palači Božjoj. Knezovi su običavali imati svoju tjelesnu stražu koja je uvijek bila kraj njih, čuvala ih, pratila i branila.I čovjek, kralj svega stvorenoga, ima svoju pratnju, tjelesnu stražu. Sam Bog mu je dao vjernog pratioca kroz život. To je naš Anđeo Čuvar. Sv. Jeronim uzhićen dobrotom Božjom uskliknuo je:"Velikog li dostojanstva čovječje duše, kad svaka ima od rođenja svoga Anđela da je čuva!" Da, čim se dijete rodi, već mu Bog sam odredi i Anđela Čuvara. I to svakom čovjeku. I kršćaninu i poganinu. I dobromu i zločestomu. Zaista, kako je veliko do=

stojanstvo besmrtne ljudske duše! I kako je velika dobrota Božja prema čovjeku! Čovjek, taj crv, često se puta buni protiv Boga, griješi. Ali mu dobri Bog usprkos svega toga dade pratioca kao tjelesnu stražu. Zašto? Radi one slike Božje u nama, radi duše. Da nam čuvaju i dušu i tijelo. Poradi duše i tijelo ima svoju vrijednost: tijelo je nosilac duše, duša se tijelom služi da Bogu služimo. Stoga nas uči sv. Pismo:"Anđelima je svojim zapovijedio za tebe, da te čuvaju na svim putovima tvojim."(Ps 90,11)

Kao Čuvar prati nas naš Anđeo Čuvar svuda: na ulici, u crkvi, u školi, kod kuće, na dvorištu, na šetnji, u blagovaonici, u spavaonici. Uvijek je kraj tebe, kad učiš i pišeš, kad se igraš ili moliš. I po danu i po noći, nikad te ne ostavlja samoga. I tamo, gdje ti misliš da si sam, gdje te nitko od ljudi ne vidi. Ni tamo nisi sam! Iako te nitko od ljudi ne vidi, tvoj je Anđeo Čuvar tamo, on je s tobom, promatra te i gleda!

U životu 15 godišnjeg sveca Dominika Savija pripovijeda se kako je kao 10=godišnjak išao u školu koja je bila udaljena u km od njegova rodnog mjesta. Jednoga sparnog ljetnog dana na putu u školu približi se Dominiku starija osoba te ga sažalno upita:"Zar se ti, dragi sinko, ne bojiš posve sam prevaliti taj cijeli put?"

= "Ja nijesam sam, odgovara mali školarac, imadem Anđela Čuvara koji me prati na svakome mojem koraku!"

Poput ovog malog sveca i ti rado misli na prisutnost svoga vjernog pratioca. Svijestan budi da imadeš uvijek sa sobom svoju tjelesnu stražu koja ti čuva i dušu i tijelo, koja te prati i brani. Tvoj Anđeo Čuvar zapisuje u knjigu života sve štogod si radio, govorio. On to vjerno i savjesno zapisuje sve do tvoje smrti. A poslije smrti ići će s tobom pred sud Božji noseći sa sobom i tvoju knjigu života. Tamo će On tebe ili braniti ili tužiti! Tá on je bio svjedok svemu dobru i zlu što si u životu učinio.

Tvoj vjerni pratilac kroz život potiče te na dobro. On ti nadahnjuje dobre misli, i opominje radi grijeha. U žalosti te tješi, u dvoumici savjetuje; tvoje molitve nosi pred prijestolje Božje.

Stoga duguješ svome Anđelu Čuvaru poštovanje. Štuj ga kao svoje roditelje, kao svoga dobrotvora. Sv. Bernard nas uči:"Pazi na sebe! Jer na svim tvojim putovima stoji uza te Anđeo. Na svakom mjestu, i u najskrovitijem, imaj poštovanje pred svojim Anđelom. Kako bi se usudio nešto učiniti pred njim, što se u nazočnosti mojoj ne ufaš učiniti?!" Ništa drugo ne smeta tvoga Anđela Čuvara osim grijeh, osim onoga što je protiv svete volje

Božje. Slušaj njegova nadahnuća i opomene. Nemoj ništa učiniti pred licem njegovim što bi se sramio učiniti pred drugim ljudima. On te vidi.

U Bretagni još je i danas običaj da vjerni Bretonci stranca pozdravljaju, iako je sam, riječima "Bog živi vas i vašega pratioca!" Taj pratilac, kojega pobožni Bretonac pozdravlja, putnikov je Anđeo Čuvar. I ti se rado sjeti svoga Anđela Čuvara i rado ga pozdravljaj i misli na njega. Jer dužan si mu zahvalnost. Dužan si mu ljubav i pouzdanje. On vodi o tebi brigu i čuva te. Zato mu se povjeravaj i preporučaj u svojim potrebama duhovnim i tjelesnim. Pogotovu prije nego ideš na put, i na putu. I to svaki dan! Ne samo u ponedjeljak koji je njemu posvećeni dan. Osobito mu se preporuči ujutro da te čuva preko dana, i navečer da te čuva preko noći. Sveto Pismo te opominje:"Ovo govori Gospodin Bog: Evo ja šaljem Anđela svoga da ide pred tobom i da te čuva na putu. Pazi na nj, i slušaj glas njegov i nemoj ga prezirati. Ako poslušaš glas njegov, i učiniš sve što govorim, neprijatelj ću biti neprijateljima tvojim i Anđeo će moj ići pred tobom!"

Kako je, dakle, lijepa i utješna vjerska istina da imamo uza sebe svoga vjernog Anđela Čuvara. Ti ga doduše ne vidiš kao što su ga imali sreću vidjeti sveti

Venceslaw, sv. Franciska Rimska, sv. Anđela Folinjska, sv. Agneza, sv. Cecilija, sv. Lucija i drugi koji su primili od Boga tu posebnu milost.

Nažalost, činjenica jest da premalo mislimo na svoga Anđela. Nastojmo to u buduće svakako popraviti. Rado molimo pokoju molitvu na čast našemu Anđelu Čuvaru.

G. 1894. jednomu su radniku u gradu Fains u Francuskoj cigani ukrali maloga sina, Eugena Loup. Kao mali ciganin morao je Eugen na ulici moliti milostinju. Nakon 4 godine ropstva uspjelo mu je u tren oka pobjeći. Kad su ga kao sedam godišnjeg dječaka ispitivali za njegove roditelje, nije znao puno kazati o njima. Samo je rekao da ga je majka naučila jednu pjesmu na čast Anđelu Čuvaru koju je svaki dan molio i u ciganskom logoru. Tada su stavili u novine posebnu vijest i tu pjesmu. Majka je taj oglas u novinama čitala i po toj pjesmici prepoznala svoga ukradenog sina. I tako se je Eugen nakon 4 godine vratio svojim roditeljima, zahvalan svome Anđelu Čuvaru koji ga je na taj izvanredan način spasio.

Promisli: kako si dosad štovao svoga Anđela Čuvara? Jesi li svaki dan molio ujutro i navečer koju molitvu njemu na čast? Ako si bio nemaran, nastoj to odmah danas popraviti!

+ + +

3. listopada

SVETICA RUŽA

Među svecima koji su upravo poplavili i osvojili svijet, ističe se današnja svetica, moderna svetica, dijete naše dobe, divna ruža koja širi ugodni miris po čitavome svijetu, svetica ruža, sveta Mala Terezija od Djeteta Isusa.

U sredinu današnjeg modernog doba, doba napuhane veličine i po svemiru oholo lutajućeg ljudskog uma, postavio je Bog tu dražesnu sveticu kao da nam hoće kazati: "Ako ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljestvo nebesko." (Mt. 18,3) U vijeku podlog licemjerja, podmukle lukavosti i nadute ponositosti, taj čisti, bijeli, skromni cvijetak, ta mila svetica, puna anđeoske nevinosti i djetinje bezazlenosti, i nehotice osvaja svačiju dušu. Stoga danas skoro nema crkve ni kuće u kojoj ne bi imali njezine slike. Ona je zaista postala miljenica kršćanskog puka.

Procvao je taj cvijet u Francuskoj u gradu Alençonu 2. I. 1873. Otac Luj Martin i majka Azelija bili su kršćani staroga kova, duboko religiozni i pobožni. U njihovom je cvjetnjaku proklijalo 9 pupoljaka, 9 ljiljana. Najmlađa bila je naša svetica Marija Franciska Terezija. Otac je svoje mezimče nazivao "moja mala kraljica!".

Otac Luj bio je trgovac dragocjenog kamenja. Ali najdragocjeniji kamen i nakit, što ga je posjedovala obitelj Martin, bila je mala Terezija. Kad joj je bilo pet godina, umre joj majka. Sav je odgoj njezin preuzeo tada otac i njezine starije sestre koje su je čuvale kao oko u glavi.

Poslije majčine smrti obitelj se preselila u grad Lisieu. Mala je kraljica posjećivala školu časnih sestara Benediktinki. Bila je živahne naravi, ponešto sklona na srdžbu; veoma osjetljiva naginjala je na samovolju i prkos. Ali te djetinje "mušice" znala je brzo ukloniti. Znala je popustiti i pokajati se. G. 1884. primila je Prvu sv. pričest. I već tada otvorila se njezina nevina duša kao cvijet jutarnjem suncu. A to jutarnje sunce bio je za njenu dušu dragi Isus. Za Njega je živjela, na Njega mislila, o Njemu govorila, za Njega radila i bila za Njega spravna sve učiniti. Sama je zapisala: "O, kako je sladak bio mojoj duši prvi cjelov Isusov. Da, to je bio cjelov ljubavi! Osjećala sam, da sam ljubljena, pa sam govorila i ja: Ja Te ljubim i dajem Ti sebe zauvijek!" Svaku bi večer prikazala Isusu snopić žrtava kao duhovnu kitu ruža i ljiljana. Na dan svoje Prve sv. Pričesti klečala je pred oltarom Majke Božje i svojim sitnim zvonkim glasićem izgovorila posvetu Prečistoj Djevici.

Bila je priprosta ali duboka duša. Znala je čitati iz knjige prirode. Kad je navečer promatrala zvijezdama posuto nebo, spazila je u zviježđu Orion slovo " T " i uskliknula:"Oče, gledaj, moje ime je zapisano na nebu!"

Kao 15 godišnja djevojčica odlučila je ući u strogi samostan Karmel. Jer je bila još premlada, otišla je s ocem u Rim k sv. Ocu papi Leonu XIII po dozvolu. I 9. IV. 1888. stupila je u vrt svoje velike sreće, u karmeličanski samostan u Lisieu. "Mala kraljica" postala je časna sestra "Terezija od Maloga Isusa". U maloj samostanskoj ćeliji živjela je 9 i po godina. Vršila je sve poslove kao i svaka druga sestra: šivala je i prala, mela i čistila prašinu, slušala i vršila sva samostanska pravila; njezin redovnički život nije imao ništa izvanredna. Bio je to život ljudskim očima sakrit, ali u očima Božjim vanredno dragocjen. Njezina je duša pravo remek=djelo milosti Božje s kojom je ona sudjelovala.

Sva je ljepota, bogatstvo i veličina ljudske duše u njezinoj nutrini. A ova je bila u Terezije bogata. Iako je bila umnim sposobnostima neobično nadarena, ona se nikada nije s njima pohvalila. Sebe je držala gorom od drugih. Sve velike stvari, što ih je Bog izveo u njezinoj

duši, ovako je Terezija oci nila:" Najviše od svega je to što mi je Bog dao da spoznam kako sam malena i nesposobna za bilo koje dobro. Ničemu se ne čudim niti se žalostim što sam uvidjela svoju posvemašnju slabost!" Eto, tako govore i osjećaju ponizne, nevine, djetinje duše. Zato su nam one tako drage, štujemo ih i volimo. To su primijetile i njezine poglavarice pa su je odredile za učiteljicu novakinja.

Imala je svoj specialitet: svoj "mali put" k svetosti! To je put ljubavi i slijepog povjerenja, predanja Bogu."Mali put" svagdanjeg odricanja i žrtve. Put neograničenog, upravo djetinjeg pouzdanja u milosrđe Božje."Mali put" žrtvovanja Bogu svoji sitnica i svagdanjih "stvarčica", kako je ona nazivala male kušnje i patnje. Sve raditi iz ljubavi prema Bogu, trpjeti, moliti i radovati se iz ljubavi prema Bogu! I zaista, toga se plana ona doslovce držala: sve je strpljivo, mirno i šutke podnašala. I neugodnosti sa strane svojih susestara.

Postavila je sebi za cilj redovničkog života: moliti i žrtvovati se za obraćenje grešnika, za posvećenje svećenika i svećeničkih kandidata, sjemeništaraca i bogoslova. Zbog toga je Sv. Terezija odabrana zaštitnicom svećeničkih zvanja.

Puno je patila poradi sušice, ali se nikada nij tužila. Na sam Veliki petak

g. 1896. bacila je krv. Ali je i nadalje sipala Isusu cvijeće malih žrtava. To je bio njezin apostolat patnje za posvećenje svećenika i misionara. I ta Bogu tako draga žrtva paljenica dogorjela je 30. rujna 1897. baš kad je samostansko zvono pozdravljalo Gospu sa večernjim "Ave". Imala je tek 24 godine; 28 godina poslije smrti proglašena je svetom i zaštitnicom misija, Pokreta za sveć. zvanja.

Sv. Terezija nazivlje se "Sveticom ruža", jer je prije smrti obećala, da će s neba sipati ruže milosti: "Svakoga ću uslišati, koji me bude zazivao!" Zato se slika sa ružama u naručju, kako ih sipa na zemlju.

Dragi sjemeništarci! I za vas se je žrtvovala i molila ova mila svetica. Nazivala vas je svojom braćom. Štujte stoga svoju Zaštitnicu! Imajte pouzdanja u njezin zagovor! Preporučujte joj se! Poprimite njezin duh iskrene poniznosti, djetinje bezazlenosti, gorljive revnosti za slavu Božju i čiste ljubavi prema Bogu! = Moli sv. Tereziju neka ti spusti s neba ružu odricanja, svladavanja, strpljivosti, čistoće, poslušnosti, poniznosti, da rado trpiš svoje svagdanje male "stvarčice" svojih neugodnosti i žrtvica. A sve iz ljubavi prema Bogu!

Promisli: u čemu ćeš se danas svladavati iz ljubavi prema svojoj svetoj Zaštitnici?

4. listopada

ASIŠKI SIROTAN

Među najpopularnije svece katoličke Crkve ubraja se današnji ugodnik Božji, asiški siromašak, sveti Franjo Asiški. O njemu raspravlja na veliko čak moderna evropska književnost. Na nekim univerzama ima posebna katedra s koje se predaje o sv. Franji Asiškome. On je bio među onima rijetkima koje milosrdni Bog šalje svojoj Crkvi u najkritičnije doba da je spasi od propasti. Svetac, koji je izgledao čudakom u očima ljudi, bio je prava kopija Kristova. On je spasio raspadajuću Crkvu onoga doba od rasula. Tako savršena čovjeka, kakav je bio sveti asiški siromašak, teško je naći na zemlji. Postao je srce kršćanstva i miljenik čovječanstva.

Maleni talijanski gradić Asizi kolijevka je toga privlačivog sveca. Otac mu se zvao Petar Bernardone, bogati trgovac. Majka Pika rodila ga je g. 1181. u jednoj štali; otuda tako lijepa sličnost njegova s Isusom. Na krštenju dala mu je majka u očevoj otsutnosti ime Ivan. Kad se otac vratio iz Francuske, gdje se nalazio radi trgovine, nadjenuo mu je drugo ime "Francesco". Dotada toga imena uopće nije bilo u povijesti čovječanstva.

Mali se Franjo krepko razvijao. Bio je srčan i blag, smion i radin, bistar i odvažan, vesele ćudi, pa ga vršnjaci osobito zavolješe. U školi mjesnih svećenika brzo se uputio u pravi kršćanski život. Imao je posebne sposobnosti za trgovinu; to je oca veselilo pa ga je uzimao sa sobom u trgovinu.Mladić Franjo bio je vruće južnjačke krvi, podavao se zabavama, hlepio za visokim častima,htio je postati vitez, priređivao svojim drugovima bučne veselice i raskošne gozbe. Ali je svakako najznačajnije to, što je vatreni mladić uz svu tu pustopašnost ostao uvijek čestit, uljudan i pristojan. Potpuni gospodar samoga sebe i pravi kršćanski vitez. Nikad nije izustio nepristojne riječi. Svakomu je pravio usluge, potpomagao sirotinju i bolesnike. Zbog neprijekorna i otmena života svi su ga zavoljeli i prozvali "cvijetom asiške omladine!"

Ali dragi je Bog imao sa svojim slugom već izrađene planove. Pripustio je na nj tešku bolest. Franjo to shvati kao opomenu Božju. Bog je djelovao na njega, a on je s milošću sudjelovao. Pod utjecajem milosti počeo je uviđati da neće postati trgovcem ni vitezom, nego nešto drugo. Osjećao je da u njegovoj duši nastaje prelom.

Jednoga je dana molio u tihoj i zapuštenoj crkvici sv. Damjana kraj Asiza pod strainskim raspelom. Usred molitve začuo je s Križa riječi:"Frano, ne vidiš li, da se moja kuća raspada? Idi i popravi je!" Shvativši doslovce riječi Isusove, Franjo se dade na popravak crkvice. I dobrotvornim prinosima Asižana popravi je. Ta posvemašnja i očevidna promjena razljuti i uvrijedi Franjina oca; on mu nije kratio ni novca ni zabave ni veselja dok je svjetski živio. Zbog promjene života otac ga je korio, zlostavljao, proklinjao i vucario na svjetske i crkvene sudove. Pred biskupom bl. Gvidom odigrao se prizor kakvoga svijet ne pamti. Kad ga je otac tužio biskupu, Franjo svuče sa sebe odjeću, uruči je ocu i reče:"Slušajte, do danas sam zvao Petra Bernardona svojim ocem, a od danas moći ću slobodno reći: Oče naš, koji jesi na nebesima!"

Franjo je stupio na put nasljedovanja Krista. Jednog je dana slušao sv. Misu u crkvi kraj Asiza, zvanoj "Porcijunkula". Preko sv. mise čuo je glas, riječi sv. evanđelja:"Idite, propovjedajte.. Ne nosite zlata ni srebra u pojasima vašim, ni torbe na put, ni obuće, ni štapa..."Te su riječi napravile na Franju silan utisak. Kao da su baš za njega napisane. "To je, što tražim, za čim sam dosad swom dušom čeznuo." To rekavši izuje obuću, odbaci štap, novac i torbu. Ogrne se poput najsiromašnijih apeninskih stanovnika haljetkom i pripasa konopcem te ode propovijedati ljudima pokoru. U siromaštvu je slijedio siromašnog Isusa. Okupio je oko sebe učenike da njihovom pomoću lakše ostvari svoju zamisao: preporoditi svijet u Isusu. Tako je ustanovio "Red Male braće" ili po njemu nazvan "franjevački red". U prvom je redu taj preporod počeo on kod sama sebe. Odrekao se svega iz ljubavi prema Isusu: svakoga posjeda i za sebe i za svoje redovnike. Poput običnih prosjaka tražio je milostinju za sebe i za svoju novu braću. To je bila njegova socijalna reforma u Crkvi katoličkoj. Brinuo se za bolesnike, bijednike, napose za gubavce, koje je dotad izbjegavao. Geslo njegova života je bilo:"Bog moj i sve moje!" Franjo je bio prvi koji je zaveo slatki pozdrav:"Hvaljen Isus!"

Za red "Manje braće" sastavio je redovnička pravila te otišao u Rim k papi Inocenciju III da mu ih potvrdi. Ali ga papa nije htio primiti. Noću u snu vidi papa kako onaj, što ga je odbio, svojim ramenima podupire lateransku crkvu koja se ruši. Time opomenut papa je sveca i njegovu braću primio i pravila potvrdio. I za ženske je osnovao "Red ubogih sestara" tj. "Franjevke". Za muške i ženske

svjetovnjake osnova takozvani "Treći red" pokornički. Tako je sveti Franjo udario temelje jakoj crkvenoj redovničkoj organizaciji koja je toliko dobra učinila svetoj Crkvi Kristovoj. Svojim siromaštvom svetac je zadivio svijet i nebo. Revan za slavu Božju otišao je čak do arapskog sultana da bi ga obratio. Red Manje braće silno se proširio čitavim svijetom.

Sirotan Franjo bio je pjesnik ljubavi Božje. Čitao je iz knjige prirode; šuma, livada, cvijeće, pjev ptica, romor tihog potočića, jagnje, grlica, sve je uzdizalo njegovu pjesničku dušu. Sunce je nazivao svojim bratom, zvijezde svojim sestrama, a tijelo svoje bratom magarcem. = Taj "veliki asiški siromašak" uveo je jaslice o Božiću. Tri godine prije svoje smrti htio je živo prikazati Rođenje Isusovo. Stoga je u šumi blizu svoga samostana postavio oltar, oko njega anđele i pastire, malog Isusa s Marijom i sv. Josipom, ovce itd. Ovdje je svećenik baš uoći Božića čitao sv. misu, kod koje je Franjo održao propovijed kao đakon. Poznato je da se u svojoj velikoj poniznosti nije dao zarediti za svećenika nego je uvijek ostao samo đakon.

Svoga vjernog slugu dragi je Bog odlikovao na brdu Alverno velikim odlikovanjem: dvije godine prije smrti Isus je utisnuo u njegovo tijelo svoje svete rane,, stigmata! I objavio mu dolazak "se=

strice smrti", kako je on nazivao smrt. Asiški sirotan je mirno u Gospodinu preminuo u subotu, 5. listopada 1226. Već nakon dvije godine papa Grgur IX proglasio ga svecem. Nijedan Red nije Crkvi dao toliki broj svetaca kao Red sv. velikana Asiškoga! Sveti "Serafinski otac" bio je zaista "drugi Krist"!

I ti se spremaš da dragomu Bogu popravljaš kuću, tj. Crkvu Njegovu. Stoga nastoj da u sebi izgrađuješ Isusa, siromašnog poput Franje Asiškoga. Slavni je Clemencau rekao znamenite riječi:" Kad bi svaki kršćanin u svojim žilama imao samo jednu jedinu kap krvi sv. Franje iz Asiza, čitav bi se svijet obnovio!"

Promisli: u čemu ćeš ti nastojati danas da nasljeduješ asiškog sirotana?

+

+ +

5. listopada

SVADBENO RUHO

Isus Krist, Sin Božji, Bogo=čovjek, najveći je govornik i najbolji propovjednik, uzor svakome, tko želi učiti narod riječ Božju. On, doduše nije propovijedao visokim govorničkim stilom. Ne! Govorio je pučkim jezikom i svi su Ga razumjeli. Ali unatoč toga Isusove su propovijedi "palile" i hrpimice privlačile ogromne mase svijeta. Čim se On negdje

pojavio, svi su sa svih strana hrlili k Njemu. U svojim govorima volio se služiti pričama i prispodobama, na koje je onda navezao svoju Božansku nauku.

Na 19. nedjelju po Duhovima govori nam Isus u sv. evanđelju o nebeskom kraljestvu u priči o svadbi koju načini čovjek=kralj sinu svojemu. Na nju pozva brojne uzvanike. Ali oni ne htjedoše doći. Tada reče kralj slugama, neka idu naokolo te pozovu sve koje nađu. Dođoše i dobri i zli. Sluge su ih obukli u svečano svadbeno odijelo, kako je to još danas običaj na Istoku. Konačno je došao i kralj, da pozdravi goste. Među njima ugleda jednoga koji nije imao na sebi svadbenog ruha. I zapita ga:"Prijatelju! Kako da nemaš svečenog odijela?" Možda se nije za to pobrinuo; pa se nije mogao sada pred kraljem ispričavati i zato je zašutio. A kralj ga je dao baciti van.

Tumači sv. evanđelja kažu da je taj kralj Isus sam. Gozba, na koju On poziva, jest nebeska gozba sv. Pričesti. A svadbeno ruho znači posvećujuću milost Božju. Drugi su tumači sv. Pisma opet mišljenja, da gozba, na koju su pozvani svi ljudi ove zemlje, znači kraljestvo nebesko. Ali da možemo ući u kraljestvo nebesko, moramo imati svadbeno odijelo posvećujuće milosti Božje. Svejedno je da li je ispravno jedno ili drugo tuma=

čenje. Važno je da se za jedno i drugo traži posvećujuća milost Božja. Ona je kao svadbeno odijelo, u koje je obučena naša duša ako nemamo smrtnoga grijeha. Prvi put primili smo taj neizmjerno veliki dar kod sv. krštenja. Kad je svećenik polijevao našu glavu krsnom vodom, tada se je u našoj duši dogodilo nešto posebno! Krsna je voda izbrisala s naše duše ljagu istočnoga grijeha i obukla našu dušu u posvećujuću milost Božju. Njome smo postali djeca Božja i baštinici neba. Ono što se je tada dogodilo u našoj duši htio je svećenik izraziti bijelom haljinicom, koju nam je stavio na glavu i rekao: "Primi bijelu haljinu i ponesi je neokaljanu pred sud Gospodina našega Isusa Krista, da imaš život vječni!" Tada je naša duša postala tako lijepa, čista i neokaljana baš po posvećujućoj milosti. Tada je dragi Bog za nas rekao: Ti si sada moje drago dijete! A to je bila za nas napojmljiva čast i sreća. I tu sreću djetinjstva Božjega uživa duša tako dugo, dok je čovjek ne okalja smrtnim grijehom. Smrtni grijeh uzima sa duše posvećujuću milost. Ali ako si je izgubio smrtnim grijehom, možeš je opet zadobiti natrag u dobroj i skrušenoj svetoj ispovijedi.

Kraljevna Lujza, kći francuskog kralja Ljudevita XV., imala je veoma pobožnu dvorkinju. Jednom je dvorkinja pred bacila kraljevni neke pogreške. Tada se ona uvrijedila i rekla: "Ne zaboravite, da sam ja kraljevska kći!" Dvorkinja joj odgovori: "A ja sam dapače Božja kći!" Te su riječi silno djelovale na kraljevnu. Ona stade promišljati kako joj ništa ne koristi što je ugledna kraljevska kći, ako nije i čisto dijete Božje. Ostavi svijet, otiđe u samostan gdje je sveto živjela.

I tebi, dragi sinko, što bi koristilo da si bogat i lijep, a ne bi imao posvećujuće milosti Božje! To najveće blago moraš vazda čuvati! Tko hoće u nebo doći, ili biti gost na svadbi svete Pričesti, mora imati čistu dušu, bez smrtnoga grijeha, obućenu u svadbeno ruho posvećujuće milosti Božje! Ako bi htio ići pred kralja, svakako bi se obukao u najljepše odijelo. Tako moraš i k sv. Pričesti, gdje primaš Isusa, svog nebeskog Kralja.

Nekoga kraljevića pozove u goste priprosta siromašna obitelj. Kraljević zamoli oca za dozvolu da tamo pođe. Otac mu dopusti rekavši: "Dobro! Slobodno otiđi! Ali ne zaboravi, da si kraljev sin!" I mi smo kraljevići, djeca Božja! Nemojmo to nikada zaboraviti! Život naš neka odgovara našoj časti! Pazimo na milost posvećujuću, na ljepotu svoje duše i kraljevsko dostojanstvo njezino!=Promisli: čega ćeš se čuvati, da ne okaljaš duše?

6. listopada

SVETI BRUNO

Sveti je Bruno osnivač jednoga od najstrožih Redova u katoličkoj Crkvi, kartuzijanskoga reda. Rodio se kao sin plemićke obitelji Hartenfaust u Kölnu oko g. 1035. Bio je veoma nadaren; stoga su ga roditelji poslali na glasovitu visoku školu u Reims u Francuskoj. Kada je svršio nauke, vratio se u svoj rodni grad, gdje je zaređen za svećenika te je brzo postao kanonikom. Nadbiskup Gervazije pozvao ga u Reims za predstojnika tamošnje visoke škole; nazivali su ga "učenim psalmistom."

Tada je u Parizu umro neki glasoviti učitelj. Dok je u crkvi ležao na odru, mrtvac bi se digao sa svoga mrtvačkog ležaja i povikao da je pravednim Božjim sudom proklet. Sveti je Bruno tu bio prisutan. To je tako djelovalo na njega, da je odlučio ostaviti svijet i u samoći brinuti se za spas svoje duše. Sa nekoliko drugova složio se da će kao siromašni eremite ili pustinjaci živjeti daleko od svijeta u molitvi i pokori. Dao se s njima u potragu takve samoće. U gradu Grenoble obratio se na svoga bivšeg učenika, sada biskupa sv. Hugona, moleći ga za savjet i pomoć. Sveti je biskup u snu vidio

sedam zvijezda što su pale pred njegove noge, zatim se digoše, prođoše preko visokoga gorja te se ustaviše u divljem kraju, nazvanu Chartreuse. Potaknut tim viđenjem sveti ih je biskup vodio na ono mjesto. Bio je to divlji kraj, daleko od ljudi, neprohodan, među strmim pećinama. "To je kraj, koji mi je bio pokazan u snu," reče biskup sveti Hugo.

Po ovom kraju, gdje je sv. Bruno sagradio nekoliko kućica oko male kapelice, narod ih je prozvao "kartuzijancima." Šest godina je svetac živio u toj samoći sa svojim drugovima. Provodili su veoma siromašan život u molitvi i pokori. Papa Urban II., nekadašnji učenik sv. Bruna, pozove ga g. 1089. u Rim da mu bude savjetnikom u teškom poslu uprave Crkve. Iako teška srca, ipak poslušan sv. Ocu papi svetac je otišao put Rima. Ali život na papinskom dvoru svetom Bruni nije prijao, pa je opetovano molio papu neka mu dopusti vratiti se u samoću. Tako se on povukao u Kalabriju u južnoj Italiji, gdje mu je grof Roger u biskupiji Squillace doznačio divlji i samotni kraj, zvan la Torre. Tu je sv. Bruno osnovao novu kartuziju g. 1097. sa dva samostana.

Kad ga je Sv. otac htio imenovati za biskupa u Reggiu, Bruno se je ponizno zahvalio. Siromašan i nepoznat živio je u samoći sve do svoje svete smrti u nedjelju 6. listopada 1101. i bio ondje pokopan. Još i danas čuva se tamo njegov grob. Papa Leon X. proglasio ga je svetim godine 1514. Slavi se na današnji dan.

Sveti je Bruno obnovio pustinjački život u Evropi. Kartuzijanski grb lijepo izrazuje ideju kartuzijanskoga reda. Prikazuje kuglu zemaljsku, na kojoj je usađen križ; oko njega lebdi sedam zvijezda s natpisom:- Stat crux dum volvitur orbis." Križ stoji nepomično, dok se zemlja giblje!" Smisao je toga grba: kartuzijanski red ima za simbol križ, tj. pokornički život. To je jedini red, koji nije nikada bilo potrebno reformirati, jer je sve do danas sačuvao svoju disciplinu. Zato se i kaže: "Cartusia nunquam reformata, quia nunquam deformata!" Nikada nije Red popustio u redovničkoj stegi.

Već je veliki sv. Bernard uskliknuo: "O beata solitudo! O sola beatitudo! O blažena samoćo! O jedino blaženstvo!" A sv. Bazilije, otac istočnih eremita, kliče: "Ćelija je smrt grijeha, žarište kreposti, škola nebeske nauke i raj užitaka!" To sve doživljava svaki kartuzijanac u svojoj samoći. Živi sam za sebe u svojoj jednokatnoj kućici, u kojoj ima svoj "oratorij" gdje moli; svoju radionicu gdje radi svoj zanat; i svoju sobu za spavanje. Uz kućicu ima mali vrt da ga obrađuje. "Rad i molitva" mu je geslo. Hranu mu davaju kroz jedan prozorčić. To je red, koji nikada ne jede mesa! Žive u

potpunoj šutnji; samo ponekada smiju govoriti. U crkvu idu na molitvu ne samo po danu, nego i po noći; noćna služba Božja traje oko tri sata. Dok drugi po svijetu spavaju, ti se monasi dižu da se mole Bogu. Kako su živjeli svijetu nepoznati, tako i poslije smrti ostaju nepoznati, jer na njihovom grobu nema njihova imena. Za njih znade jedino dragi Bog!

Njihov je apostolat: apostolat molitve i žrtve. Oni žele koristiti čovječanstvu molitvom i pokorom. To je, doduše, život ozbiljan i strog, ali u njem nije možda nešto nezdravo ili pretjerano. Žive za Boga i žrtvuju se za bližnjega i za svijet. Samoća, šutnja, razmatranje, molitva, učenje, svladavanje samoga sebe, trapljenje, mrtvenje i umiranje samom sebi, to su sredstva koja vode k Bogu. Odriču se svih udobnosti, zaboravljaju na sve i ostavljaju sve radi Boga. U samoći svoje ćelije u sjedinjenju s Bogom imaju oni svoj raj već ovdje na zemlji!

Da li takav način života odgovara današnjem duhu vremena? Tko ne vjeruje i ne živi po vjeri, tomu ostaje njihov način života zagonetka!

Godine 1849. je Donoso Cortes kao španjolski poslanik u Berlinu javio svome prijatelju u pismu, da je nakanio odreći se svojih časti te postati redovnikom. Pisao mu je: "Držim da oni, koji mole, više čine za svijet od onih što se bore!! Jest! Moderni je čovjek povučen u tempo stroja, mašine. Svuda žurba i buka! Za vrhunaravno kao da je izgubio smisao. Zato su danas više nego ikada prije potrebni ljudi, koji će suvremenom čovjeku dizati pogled gore, k Bogu. Treba duša-žrtava, koje će sazivati milosrđe Božje narod ljudski. Njihove molitve i pokornička djela spasavaju mnogo duša i oplođuju rad onih, koji rade u žetvi Kristovoj!

Jedan francuski pisac kaže:"Kartuzijanci su nad našim gradovima kao munjovodi koji zadržavaju strijele Božje pravednosti." To vrijedi uopće za sve crkvene redove, koji se žrtvuju za svoju braću u Kristu. Papa Pijo XI. rekao je:"Molitva je jedino uspješno sredstvo u naše doba!"

Dragi sjemeništarci! I vi se spremate, da budete kao svećenici radili i žrtvovali se za svoju braću! Naučite se od današnjeg ugodnika Božjega cijeniti molitvu i žrtvu! Ti se još ne možeš žrtvovati u velikim stvarima! Stoga nastoj da se žrtvuješ u sitnicama! Promisli: kako cijeniš molitvu? U čemu ćeš se danas žrtvovati?

+ + +

7. listopada

BLAGDAN SVETE KRUNICE

Bilo je kod Lepanta 7. listopada g. 1571. Tamo je došlo do odlučne bitke između kršćana i Turaka. Crkvom je Kristovom vladao Sveti papa Pijo V. Bio je uvjeren, da kršćanska sila nije u stanju da pobijedi premoćnog neprijatelja. Stoga je naredio čitavom katoličkom svijetu da moli svetu krunicu za pobjedu kršćanskog oružja. Stavio je svu svoju nadu u Marijinu pomoć. I nije se prevario. Tog dana odvijala se odlučna bitka. Čitav je svijet bio na koljenima pred nebeskom Kraljicom. Molio je svetu krunicu. I zaista, pomoć je stigla. Ali ne od ljudi! Neprijatelj je udario strašnom silom. Imao je zaštitnika u vjetru, koji je duvao prema kršć. brodovlju. Tada je došla pomoć odozgo! Iznenada je vjetar promijenio smjer, direktno protiv neprijatelja. U tom su kršć. borci vidjeli dobar znak, navalili i pobijedili. Papa Pijo V. u svojoj sobi nadahnut od Boga, kao da vidi pobjedu, usklikne:"Pobijedili smo!" Prva vijest o pobjedi stigla je u Rim tek 14 dana nakon toga! Papa je priznao Marijinu pomoć i u zahvalu postavio je novi blagdan svete krunice, koji se mora svetkovati na 7. listopada.

Veliki socijalni papa Leon XIII naredio je da se u mjesecu listopadu svaki dan moli sv. krunica. Da svoje vjernike još više potakne na ljubav prema Gospi, stavio je u lauretanske litanije još naziv:"Kraljice svete krunice, moli za nas!"

Rekao je da je baš sveta krunica "najzgodnije i najuspješnije sredstvo za obnovu kršć. života." I svetački je papa Pijo IX bio o tome uvjeren; rekao je: "Dajte mi armiju kruničara =molitelja sv. krunice= pa ću obratiti svijet!" Bio je i on uvjeren, da će po moljenju svete krunice procvasti u Crkvi novi vjerski život, da će po njoj 20. vijek doživjeti svoj vjerski preporod.

Dragi sjemeništarci! Vi se sprèmate da budete preporoditelji svijeta, 20. vijeka, koji je tako materijaliziran. Stoga morate biti i sami uvjereni u veliku važnost svete krunice kao sredstva duhovne obnove svijeta. Stoga već sada nastojte pobožno moliti svetu krunicu. Ne ćete moći ni druge kao svećenici zagrijati za nešto što vi sami ne volite i ne cijenite.

Veliki moderni odgojitelj sveti Ivan Bosko tražio je od svojih pitomaca da svaki dan mole svetu krunicu. Jednom posjeti njegov odgojni zavod ministar markiz Robert d'Azaglio. Iza pregleda rekao je Don Bosku: "Sve mi se sviđa, samo ne ona zastarjela molitva" = tako je nazvao svetu krunicu, koju su pitomci molili. Tada mu svetac odgovori smiješeći se: "Ekscelencijo! Više se volim odreći Vašeg prijateljstva negoli svete krunice. Ona je temelj Božjeg blagoslova u mojem radu!"

Tako, i slično, mislili su o svetoj krunici više manje svi veliki duhovi i

muževi. Zato se ni oni nisu sramili primiti krunicu u ruke i moliti je. Glasoviti matematičar i član "Akademije Neumrlih" u Parizu, profesor Ampére, molio je svetu krunicu javno u crkvi među staricama i ostalim vjernicima. Jednom je ušao u crkvu njegov slušač sa univerze Friderik Ozanam. Kad je spazio tamo svoga slavnog profesora, to je tako djelovalo na njega, da se obratio.

Slavni komponist Josip Haydn skoro svaki je dan molio svetu krunicu. Priznao je, da je baš kod ove molitve primao poticaj i nadahnuća za stvaranje svojih muzičkih djela te da su mu melodije same dolazile. I ti, ako katkada učenje ne ide u glavu, izmoli koju deseticu svete krunice u čast Gospi za potrebne misli i nadahnuća. Ako se kada nalaziš u kakvoj potrebi, izmoli koju deseticu svete krunice i uvjeren budi, da ti pomoć Majke Božje neće izostati. Ako si kada već umoran, uzmi tada u ruke svoju krunicu. Kardinal Faulhaber je priznao, da bi svaki puta, kad je bio već umoran, uzeo svoju krunicu i molio je. Tada kao da bi osjetio da Marija stavlja svoju ruku na njegovu umornu glavu i da umora nestaje.

Napoleon je jednoga dana išao u pratnji svoga mladog dvorjanika u kazalište. Car nije puno gledao na pozorni=

cu, nego bi radije promatrao gledaoce. Oko mu je palo i na njegova dvorjanika. Primjetio je, da njegov pratilac nešto u ruci vrti kao da se igra. Znatiželjni car iznenada kretnjom svoje ruke uzme onaj predmet ispod dvorjanikova kaputa. Na svoje veliko iznenađenje izvukao mu je krunicu. Plemeniti mladić uzdrhta od straha i problijedi. Poboja se, da će ga car ukoriti ili u najboljem slučaju narugati mu se. Ali mu Napoleon mirno reče:"Samo ti lijepo dalje moli! Ja te ne ću smetati. Od tebe će postati odličan čovjek!" Car se nije prevario. Onaj je mladić postao nadbiskup Besansonski: Rohan Capot.

Kako ti je lijep primjer dao taj odvažan mladić. I ti možeš svetu krunicu moliti na svakom mjestu i u svako vrijeme. Obično se kaže, da je sveta krunica najljepši i najlakši molitvenik. Iz njega može svatko čitati; i onaj, koji zapravo ne zna čitati, i po danu i po noći u tami, u satovima bez sna. Kaže se da iz njega može čitati i slijepac koji ne vidi. To je zaista najpriručniji molitvenik. Iz njega možeš moliti i na putu, ako si sam ili čak sa drugim, ako te netko prati; molite zajedno. Mjesto da se rastresaš sa svakojakim potrebnim i nepotrebnim brigama, uzmi u ruke krunicu i pobožno je moli. Onaj, koji zaista ljubi Mariju, on će naći stotinu načina i prilika da izmoli Mariji najmiliju molitvu. Ako Marija nagrađuje svaku običnu "Zdravumariju", koju netko izmoli Njoj u čast, koliko više će nagraditi onoga, koji je Njoj na čast rado prebirao jagode na svojoj krunici.

O slavnom Wallensteinu rekao je Tilly:"Njemu nije bilo ravnoga. Bio je pobjednik u 22 bitke. Tri je stvari nosio uvijek sa sobom: mač, križić i krunicu!" I ti uzmi sa sobom u životne borbe tri stvari: mač svladavanja, križić ljubavi prema Isusu i krunicu ljubavi prema Majci Božjoj!

Promisli: kakvo mjesto zauzima kod tebe tvoja krunica? Ili prvo, ili zadnje, ili nikakvo? Da li rado moliš svetu krunicu? Što moraš u tom pogledu popraviti?

+
+ +

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
DUBROVNIK

8. listopada

ISUSOVA UČITELJSKA KATEDRA

Svetohranište je Isusova učiteljska stolica. Iz svetohraništa nas uči Isus svećeničkih kreposti. Uči nas u prvom redu ljubavi. Što Ga je zatvorilo u ovu tijesnu kućicu ako ne ljubav? "Do kraja nas je ljubio!" uči sv. Ivan. U svojoj neshvatljivoj ljubavi htio je ostati među nama. Uči nas poslušnosti! O Njemu je zapisao apostol:"Bio je poslušan do smrti na križu!" I kako je samo strpljiv! I strpljivosti nas uči! I poniznosti! "Učite se od mene jer blag i ponizan srcem!" Iz bijele svete Hostije uči nas svete čistoće! A sve su to najvažnije svećeničke kreposti. Ljubav prema Bogu i dušama. Poslušnost prema poglavarima i biskupu! I strpljivost u radu s vjernicima. Poniznost i čistoća. Te kreposti mora posjedovati Kristov svećenik!

Isus u svetohraništu jest žrtva. On se za nas prikazuje svome nebeskom Ocu; moli za nas i posreduje za nas. A svetohranište je ujedno Isusovo prijestolje! Ovdje nas prima u audijenciju. Prima naše poklone i zadovoljštinu. Sluša naše prošnje. On upravo čeka da dođemo k Njemu i da Mu se izjadamo = da Ga molimo za pomoć.

Dne 9. lipnja 1881. umro je u Parizu slavni katolički pisac Alojzije Gaston Segur, kanonik i prelat u St. Denisu. Bog mu je odredio posebni životni put. Nekoliko godina iza mlade svete mise stiglo ga najteže iskušenje, što može čovjeka stići: postao je slijep. Majka njegova i sestra plakale su zbog te njegove nesreće. Ali on? Kao kršćanski heroj i u tom je vidio dobrotu Božju. Samo jedno je teško podnašao. Budući da nije mogao sam bez vodiča nikuda, nije mogao ni u crkvu pred svetohranište, barem tako često ne kako je to želio i kako je to običavao prije sljepoće. Zato se je godine 1856. dao odvesti u Rim k papi Piju IX. da ga sam lično zamoli dozvolu da smije čuvati u svome stanu Presveti Oltarski Sakramenat. Toga u Rimu ne dozvoljavaju tako rado. I njemu je papa molbu odbio. A kad je slijepi svećenik čuo da ne će moći držati Isusa pod svojim krovom, tada je njegovu dušu ispunila duboka i silna žalost. To se je pokazalo i izvana na njegovu licu. Sveti je otac to opazio i to ga je ganulo! Njegovo se očinsko srce smekšalo. Zagrli slijepog svećenika, privine ga na svoje grudi i reče: "O, da, dozvoljavamo ti! Ad consolationem! Na utjehu!" Pomislite, kakvo je veselje obuzelo siromašnog slijepca! Nije našao riječi kako da se papi zahvali. Kad se vratio kući, dao je napraviti u svom stanu kapelicu, a na oltaru svetohranište s natpisom: Ad consolationem. Usvojoj kućnoj kapelici pred svetohraništem proživio je ovaj svećenik veliki dio svoga života. Danju više puta cijelo poslijepodne. A svake noći barem dva sata!

Nad svakim je svetohraništem natpis: Ad consolationem! Isus je u našim crkvama nama Ad consolationem = na utjehu! Kako su sretne kuće uz kraljevski dvor. Iz svojih kuća gledaju kralja, pozdravljaju ga i klanjaju mu se. A kako smo onda mi sretni, što smo pod istim krovom sa svojim Isusom = Bogom! Da li Mu se kada po=

klonimo? Toliko puta na dan pogledamo na Njegove prozore. Da li Ga se kada i sjetimo? Toliko puta na dan projurimo pokraj kapelice. Da li Ga kada pozdravimo:"Hvaljen i slavljen budi, Isuse, u Presvetom Oltarskom Sakramentu! Pozdravljam Te, Isuse! Klanjam Ti se, Isuse!" Kad svoje zemaljske prijatelje tako revno pozdravljamo, kad se svojim poglavarima na desno i lijevo tako duboko klanjamo; zar jedino za Njega, koji je naša jedina istinska Ljubav, da ne nađemo prikladni pozdrav? Kako često Ga posjećujemo? On sam nas pozivlje:"Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni! Ja ću vas okrijepiti i utješiti!" Idimo k Njemu! Ali ne samo zato da Ga prosimo, da pred Njim uzdišemo i plačemo! Idimo zato, da Mu također zahvaljujemo na Njegovoj ljubavi što je među nama nazočan u svetoj Hostiji! Idimo, da Ga svojim pohodom počastimo, da Mu se poklonimo! Da, ljubimo Isusa! Jer On nas tako ljubi!

Promisli: da li se kada sjetiš da je svetohranište Isusova škola? Da li ikada promisliš na ono, što te Isus iz svetohraništa uči? Da li Ga rado preko dana pohodiš? I zašto Ga posjećuješ? Sigurno iz ljubavi, zar ne? Sada znadeš, da je On tamo samo radi tebe! Ad consolationem! Za utjehu!

+ + +

---

9. listopada

JEDNA OD NAJLJEPŠIH CRTA .....

Jedna od najljepših crta u čovjekovu životu jest: dobrota, tj. ljubežljivost, velikodušnost, plemenitost, susretljivost, ljubav! Kako se čovjeka lijepo i ugodno doima ako naiđe na nekoga koji ima prema njemu razumijevanje, koji nije sebičan, nego ima u svom srcu mjesta još za drugoga; ukratko = koji je plemenitoga srca!

Ali ako danas, u 20. vijeku pogledamo po svijetu, uvjerit ćemo se, da su mnogi ljudi, pa i kršćani, sve prije nego milosrdni. Čovjek 20. vijeka hvali se svakojakim napretkom: i tehničkim, i kulturnim. Ali jedne kulture više ne posjeduje, tj. kulture srca. Kao nekada za poganske Rimljane vrijedi, nažalost, i za kršćane 20. vijeka ona poznata:"Homo homini lupus! Čovjek čovjeku vuk!" Jest, moderni čovjek kao da je postao ograđen kineskim zidom, nemilosrdan, sebičan, bez razumijevanja prema bližnjemu. Često čak okrutan i sadista, jer "uživa" kad gleda nekoga u stisci, kad vidi bližnjega da pati. Ljudi kao da su se ogradili hladnim betonskim zidovima, da se ne bi međusobno približili.

Sveti Matej pripovijeda nam u svetom evanđelju, kako je kralj oprostio jednom svome slugi veliki dug, jer nije mogao platiti i jer ga je molio da mu oprosti. Ali taj sluga nije nikako htio oprostiti puno manji dug svome drugu, koji ga je isto molio da mu ga oprosti, jer mu ga nije mogao platiti.

Ovaj događaj iz sv. evanđelja teško pogađa suvremene ljude 20. vijeka. Čak i kršćane, i Bogu posvećene osobe. Svi smo mi dužnici Božji. Koliko puta mi teško vrijeđamo Boga. A Bog, komu je narav sama dobrota i milosrđe, vazda nam oprašta kadgod skrušeno i iskreno molimo za oproštenje. I taj Bog, koji nama sve pa i najteže dugove oprašta, uči nas u Očenašu:" i otpusti nama duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim!" On nas uči da moramo i mi opraštati. Ali mi se ravnamo samo po prvom dijelu:" i otpusti nama duge naše", a drugoga dijela:"kako i mi otpuštamo dužnicima našim" ne držimo.

Mi tražimo od Boga, da nam oprosti velike naše dugove, ali ne opraštamo našemu bližnjemu onih sićušnih uvreda, kojima nas je bližnji uvrijedio. Koliko ima danas ljudi, koji dođu na svetu ispovijed i mole Boga za oproštenje, a bližnjemu, koji ih je uvrijedio, ne će da oproste:"Ne mogu, kažu, previše me je uvrijedio!" Oni bi ga davili kao evanđeoski nemilosrdni sluga. A ne samo da bi ga davili nego i zadavili, ubili bi ga ako bi samo mogli.

Koliko puta bi takvim kršćanima vrijedila riječ onoga gospodara kralja: "Zli slugo, sav dug sam ti oprostio jer si me molio; nije li dakle trebalo da se i ti smiluješ drugu svojemu kao što sam se i ja tebi smilovao?"

Dragi sjemeništarci! Vi želite postati svećenici Kristovi. Ne samo učenici Njegovi, nego i predstavnici Njegovi. Zato nastojte postati dionicima Isusovog specijaliteta. Isus je znao sve privući k sebi. I neprijatelje! To je bio Njegov specifikum: bio je sama dobrota, ljubav, blagost i poniznost! A to je svima imponiralo! I ti moraš postati specijalist Isusove ljubavi. Imati moraš srce širom otvoreno za sve i svakoga koji ti se približi.

Neki je župnik imao običaj da je posjećivao svoje bolesne župljane ne samo na njihovu domu, nego i u bolnicama. Posjećivao je sve, bez razlike njihova uvjerenja. Tako je nekoć došao k jednomu, koji nije bio katolički usmjeren. Ipak je i njemu priuštio dobru i prijaznu riječ. Bolesniku bilo je to veoma drago. Prigodom blagoslova kuća o Božiću, župnik htjedne njegovu kuću mimoići. Ali, eto na vratima njegove žene, koja izrazi želju, da se i njihova kuća posveti. Poslije obavljena obreda, gospodar kuće progovori:"Da li znadete, velečasni, zašto sam vas pozvao? Bio sam u bolnici. I vi ste me posjetili.

Vaša me je pažnja potakla da vas pozovem na blagoslov svoje kuće!"

Jest! Isus ne će da te prekori, ako si bio suviše dobar. Neka svi vide u tebi Isusa krotkoga i milosrdnoga. Znaj, da je baš dobrota cement s kojim se povezuju ljudska srca. U mnogim je kršćanima danas Krist paraliziran, uspavan. Samo svećenikova dobrota može Ga probuditi. "Jer dobrota je obratila više svijeta nego li gorljivost, znanje ili govornička vještina," kaže učeni Faber. Zato preporuča abbé Petar Arnaud svećeniku:"Ti moraš cvasti od dobrote!" Jest, dobrota osvaja!

Na te misli neka te podsjeti sveto evanđelje o milosrdnom kralju i nemilosrdnom slugi. = Promisli: Da li si ti sličan u tom dragom Spasitelju? Što moraš poduzeti, da postaneš kopija blagoga, krotkoga i poniznoga Isusa?

+

+ +

10. listopada

DUHOVNI ŽIVOT I STUDIJ

Čovjek ne bi vjerovao da i studij ima velik utjecaj na duhovni život. I obratno: duhovni život djeluje na studij. Velika je istina: ako živiš pravim duhovnim životom, ti ćeš biti savjestan i kod učenja. Ako savjesno učiš, ti ćeš i

u duhovnom životu napredovati jer znadeš da je učenje tvoja velika životna dužnost.

Francuski filozof Jean Rousseau je rekao:"Ako hoćeš postati čovjekom, moraš učiti!" Jest! I što više želiš u životu postići, to više moraš učiti. A ti želiš postati svećenik! Prema Svetom pismu svećenik je čuvar zakona Božjega:"Labia enim sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore eius = Usne svećenikove čuvaju mudrost, iz njegovih se usta traži zakon; jer on je glasnik Gospoda nad vojskama." (Malahija 2, 7) Stoga ti je, zaista, potrebno mnogo učiti. Sada u mladosti uopće nemaš druge veće i teže brige osim učenja. Sam Bog je baš vrijeme mladosti odredio za sticanje potrebitog znanja. U mladosti čovjek puno lakše uči nego u starosti. Stoga se i kaže:"Što Ivica nauči, to će Ivan znati!"

Kod učenja važno je dobro upotrijebiti vrijeme. Sveto nas Pismo opominje:"Redimite tempus!" =Dobro iskoristite vrijeme!" (Efož. 5, 16). A u narodu se kaže: Vrijeme je novac! Za nas u sjemeništu to vrijedi još više: Vrijeme toliko vrijedi, koliko i duša! Jer dobro iskoristivši vrijeme, spasit ćeš svoju dušu, a i duše onih, koje ti dragi Bog povjeri. Nad vratima jedne sobe u našem sjemeništu ima natpis:"Fugit irreparabile tempus!=Bježi nenadoknadivo vrijeme!" Vrijeme se ne može ničim nadoknaditi. Minuta, koja je pro šla, ne će se više nikada vratiti.

Parlamentarac Nedu Burkes imao je kod kuće mlađeg brata. Taj je jednom slušao jedan njegov govor, što ga je održao u parlamentu. Bio je veseo što ima takvoga sposobnoga brata. Kad je došao kući k svojima, rekao je:" Čudim se što su u Nedu sakupljeni svi darovi naše obitelji!" Onda pak nastavi:"Da, sad mi pada na um da je on sjedio kod knjige, dok smo se mi drugi igrali!"

Taj je, dakle, Nedu savjesno iskorištavajući vrijeme osposobio se za život! I ti se moraš za svoje buduće svećeničko zvanje osposobiti. "Znanje je veliko blago, kaže poslovica, ali je trud do njega ključ!" Uzmi za uzor marljivosti kod učenja prizor iz Božje prirode. Sveto pismo taj prekrasni prizor ovako opisuje:"Vade ad formicam, o piger, et considera vias eius..=Idi k mravu, lijenčino, promatraj što on čini, i postani mudar!"(Priče 6,6) Promatraj marljivu pčelu! Kolikom ustrajnosti lijeće marljiva pčelica od cvijeta do cvijeta i sakuplja slatki med. I ti radi kao mrav! I ti skupljaj med znanja, skupljaj veliki kapital od kojega ćeš kasnije drugima davati samo kamate, procente, a kapital mora ostati netaknut, tvoj! Svećenik danas, u 20. vijeku, mora biti univerzalno naobražen. On je vođa naroda Božjega, pastir i putokaz! Stoga mora biti pun znanja, da mu se ne dogodi kao

Nikodemu komu je Isus rekao:" Tu es magister in Israel et haec ignoras? Ti si učitelj u narodu i toga ne znaš?" (Iv 3, 10). Životinje skupljaju hranu za zimu već preko ljeta, da ne bi morale gladovati zimi. I ti skupljaj intelektualnu i duhovnu hranu za budućnost već sada u sjemeništu.

U Americi je bio poznat tkzv. "učeni kovač" Elihu Burrit. Bio je siroče bez oca. Kao 16 godišnji mladić radio je u nekoj kovačnici. Tamo je morao gaziti mijeh dnevno 10 do 12 sati. To vrijeme je on upotrijebio pored svoga kovačkog posla još i za to, da je riješavao teške računske zadatke. Pisao je i svoj dnevnik; u njemu stoji:"Ponedjeljak, 18. juna: Glavobolja, 40 strana Curierove teorije o zemlji; 64 strane francuskog; 11 sati kovačkog posla!" = Utorak, 19. juna: 60 redaka jevrejskog, 30 danskog, 10 češkog, 9 poljskog, 15 imena zvijezda, 10 sati kovačkog posla!" Itd. Poznavao je 18 jezika sa 52 dijalekta. To je bio zaista "učeni kovač!"

On je, zbilja, znao najbolje iskoristiti vrijeme! Blago tebi ako i ti naučiš tu veliku umjetnost ovdje u sjemeništu. Spremaj se za svaku lekciju svaki dan posebno. Svladavaj onu tešku"đačku" bolest "lenobitis", jer ona ima kvarni utjecaj i na tvoj duhovni život. Upotrijebi darovitost svoju! Iskoristi talente kojima te je dobri Bog nadario. Radi s njima i zaraditćeš druge. S njima radeći steći ćeš veliko znanje. Samo budi marljiv!

Pripovijeda se, da je u gradu Sirakuzi živio veliki matematičar i učenjak Arhimedes. Nekoć, baš kad su Rimljani zauzeli grad, Arhimedes bio je u svojoj radionici. U pijesku je imao utisnute svoje crteže. Bio je tako zadubljen u njih, da nije ni na što drugo mislio. Pa ni na svoj život da ga spasi. Mislio je samo na svoj zadatak, na svoje crteže. Kad je ušao vojnik k njemu, veliki je učenjak uskliknuo: "Noli tangere circulos meos! Nemoj mi remetiti moje krugove!"

I ti nastoj, da kod učenja budeš koncentriran. Udubi se u svoje zadatke i nemoj drugim brigama gubiti tako dragocjeno vrijeme. Dobro znaj da je učenje sada tvoja jedina dužnost i da ćeš svom Stvoritelju jednom morati položiti račun o upotrebi dragocjenog vremena, što ti ga On daje. Pomisli da ćeš morati odgovarati i za darove, talente, koje si primio, da s njima spasiš svoju i povjerene ti duše. Imaj stalno pred očima kod učenja svoje sveto zvanje. Tada ti učenje neće biti teret, nego slatka dužnost. Rado se sjeti na natpis: "Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem! Štogod radiš pametno radi i misli na cilj!" Tvoj cilj jest: svećeništvo! Lakše ćeš učiti, ako budeš gledao pred sobom svoj cilj! Kad ti bude teško, "respice finem!" = sjeti

se svog mladenačkog cilja i bit će ti lakše savjesno i ozbiljno učiti.

Promisli: kako si do sada upotrijebio dragocjeno vrijeme? Što moraš u buduće popraviti?

+

+ +

11. listopada

SVEĆENIČKO ZVANJE

Čitao sam slijedeću parabolu: Neki je kralj htio da posini jednoga siromašnog mladića koji je živio negdje na granici njegova kraljestva u velikoj bijedi. Poslao je svoje ministre s bogatim darovima da ga potraže. Otidoše na put i nađoše ga. Presretan je mladić ostavio dragi svoj roditeljski zavičaj, svoje siromašno selo, svoje bijedne roditelje, braću i sestre te pošao s kraljevskim izaslanicima u svoj novi dom. Sam ga je kralj svečano dočekao, primio ga kao otac svoga sina i posadio kraj svoga prijestolja budućeg prijestolonasljednika. Mladić je uvijek bio zahvalan svome dobročinitelju na velikoj milosti, što mu je kralj iskazao.

U toj paraboli kralj predstavlja dragoga Boga; a onaj siromašan mladić, to je svaki od vas, dragi sjemeništarci. I tebe je dobri Bog izabrao, da Mu dvoriš na Njegovu kraljevskom dvoru kao svećenik. Ne=

koga je pozvao po unutarnjem glasu, drugoga po dobroj knjizi, trećega opet po propovijedi g. župnika ili kojeg dobrog svećenika. Svakoga na svoj način. Dragi je Bog pravi majstor u izabiranju svojih svetih budućih službenika. Jednoga izabere iz siromašne obitelji, drugoga nađe na ulici, trećega nadahne u crkvi kod svete mise, četvrtoga opet kao mladića Davida kod njegova stada, itd. Do sada si bio pastir, čuvao ovce svoga dragog zemaljskog oca; a sada te Bog pozvao, da budeš pastir Isusova stada, da paseš ovce svoga nebeskog Oca.

Došao si u sveti Božji hram. Odazvao si se glasu Božjemu. Samo ne znam, da li si svijestan velike milosti, koju ti je nebeski kralj time udijelio?! Da li uopće znaš što to znači: doći u sjemenište, učiti za svećenika? Svećenički stalež zove se drugim riječima: kleros! To znači: izabrani! Jest, ti si taj od Boga samoga izabrani od 18 hiljada drugih, koje Bog nije pozvao. Koliko ih ima u svijetu, koji su svakako bolji od tebe, koji žive ljepšim, možda i svetijim životom. Bog ih u svojoj neshvatljivoj mudrosti nije pozvao. Ali tebe jest! Kako te je dragi Bog time odlikovao! Pred tolikima, vrijednijima od tebe. Promisli ozbiljno tu tako važnu istinu da bi se mogao Bogu primjerno zahvaliti.

Promisli, što je, konačno, svećenik? Ministar Božji! Prigodom svetog ređenja Bog sam daje mu po rukama biskupovim svoje božanske ovlasti. Da može svojoj zemaljskoj braći opraštati dugove u svetoj ispovijedi, dugove što ih imaju kod Boga. Kod nekrvne žrtve svete mise pretvara kruh u presveto Tijelo, a vino u presvetu Krv Isusovu. Kod svetog krštenja iz djece srdžbe učini djecu Božju. Vjernicima tumači zakon Božji, a u svetoj pričesti hrani njihove duše!

Vjerni katolički puk dobro znade kakva je moć Kristova svećenika. Zato ga tako poštiva i štuje. Duboko religiozni Poljaci nazivaju svećenika "knezom". Hrvati ga zovu "velečasni"; isto tako i Nijemci. Sve je to znak velikog poštovanja vjernika prema svojim svećenicima. Glasoviti filozof de Bonald razgovarao je otkrivene glave sa sinom svećenikom. Maršal grof Huyn, otac brnskog nadbiskupa i kardinala Paula Huyna, sastao je u Beču na ulici mladomisnika. Maršal bi mu javno poljubio ruku. Kad se taj branio, rekao mu je maršal:"U vama gledam Kristova svećenika. Ako vi ne bi bili svećenik, ne bih vas ni pogledao!"

Nekoga je dana došla k don Bosku grofica X. Pratila su je njezina 4 sinčića. Kad ih je svetac blagoslovio, zamoli ga grofica, da joj kaže, što će biti u budućnosti njezina djeca. "Vi mi stavljate neobično pitanje, odgovorio je svetac, budućnost je poznata samo Bogu!" "Razumijem, kaže grofica, ipak mi kažite barem nešto." Tada don Bosko gleda u svakoga posebice i reče: "Ovaj će biti slavni general, ovaj drugi veliki državnik, Henrik će biti glasoviti liječnik." Grofica je sjala od veselja. Još je četvrti, najmanji, čekao pred don Boskom. Majka znatiželjno očekuje proročanstvo. Don Bosko položi ruku na njegovu glavu i zagleda se u njegove nedužne oči. "No, kakva će biti budućnost ovoga?" zapita grofica. "Ne znam, gospođo grofice, da li ćete biti zadovoljni." "Samo kažite, što mislite." "No, dobro! Od ovoga ćemo načiniti dobra svećenika!" Tada grofica, kao da je uvrijeđena što će u obitelji imati svećenika, pritisne sina k sebi kao da ga želi zaštititi pred nesrećom, i uzvikne: "Moj sin svećenik? Bolje da izabere jedan običan stalež. Molim Boga neka radije umre!" Don Bosko osta kao gromom ošinut na te riječi; ustane kao da će otići: "Mislim da nemam više šta govoriti s osobom, koja tako zlo misli o najljepšem i najplemenitijem zvanju na zemlji. I siguran sam, da će Bog vašu molitvu uslišiti!" "Oprostite, don Bosko!" "Gospođo grofice, vi prezirete najveći dar, što vam ga Bog može dati. Da li je, možda, sramota Bogu služiti?" "Molim opet: izvinite! Molite se za mene!" "Da, ja ću se moliti. Ali vašu je riječ Bog primio, čim ste ju izustili!" I grofica je otišla.

Prošlo je nekoliko mjeseci. Njezin sin teško oboli. Pozvali su don Boska da ga blagoslovi; ali nije išao. Na stalno pozivanje svetac je ipak otišao. Mali je bolesnik ležao u visokoj groznici: "Mama! Sjećaš li se što je rekao don Bosko...i što si ti odgovorila?" Majka je zakričala od boli i užasno plakala: "Moli don Boska da te ozdravi!" Don Bosko, uzbuđen, dao mu je blagoslov, oprostio se, ali je odluka Božja ostala nepromijenjena. Sinčić je umro, a njegovu baštinu primio je don Bosko da odgoji jednoga siromašnog dječaka za svećenika.

Da li je možda sramota služiti Bogu kao svećenik? Naprotiv! Don Bosko je rekao: "Najveća sreća, što je Bog može dati roditeljima, jest sin svećenik!" = Najljepši način zahvale dragomu Bogu za milost sv. zvanja jest svet život već u sjemeništu. Sveti Franjo Saleški te uči: "Nauka i pobožnost jesu dva oka dobroga sjemeništarca." Zahvali Bogu za milost, što te je pozvao da Mu služiš kao svećenik. Dnevno nastoj napredovati u pobožnosti i učenju.

Promisli: na koji način ćeš se danas zahvaliti dragom Bogu za milost, što te je pozvao u sjemenište?

12. listopada

ŠPARTANSKA ŠKOLA

U staroj grčkoj povijesti posebno mjesto zauzima grčki grad Šparta. Stanovnika, Špartanac, nije bilo baš mnogo. Ali su ipak postigli veliki uspjeh u svojoj domovini. Bili su dobro organizirani i u vojničkom pogledu dobro izvježbani. Njihov je zakonodavac bio Likurg, koji im je dao stroge zakone. Prema ovim zakonima svoju su mladež oštro odgajali, u disciplini, u poslušnosti i odricanju. To je bila po čitavom tada poznatom svijetu glasovita "špartanska škola!"

Dobro je rekao Jean Jack Rousseau: "Ako hoćeš da čovjek postane čovjekom, moraš ga odgojiti!" Nitko ne padne s neba odgojen. Čak je i Božji Sin htio i dozvolio da su Ga odgajali u tihoj nazaretskoj kućici. Tako je sa svakim čovjekom. I Crkva katolička hoće i želi svoje buduće svećenike da odgaja. U tu svrhu otvara svoje odgojne zavode= sjemeništa. A što je sjemenište?

Kod kuće ste poželi svoje žitarice ovršili ih, a pšenicu spremili u hambare; tamo ste je stavili tek kad se dobro posušila. Ako bi bila vlažna, onda bi se pokvarila. Zatim ste dolazili preko godine više puta, da pšenicu ispremiješate. Bolja ste zrna odabirali za novu sjetvu.

To zrnje ste čuvali u posebnim posudama. I prije nego ste išli sijati, vi ste ga namočili u plavom rastopljenom kamenu, da galica uništi sve kvarne gljivice i bakcile. Tek tada je pšenica bila pripravljena za sjetvu i zemlju, gdje će roditi novo zrnje, novi kruh.

I vi ste, dragi sjemeništarci, za svetu Crkvu pšenica. Odabrana pšenica, koja nakon više godina života i rada u sjemeništu rodi željenim plodovima. Ali prije moraju vas vaši poglavari preparirati, osposobiti, odgojiti. Vi sami i predobro znadete da takvi, kakvi ste sada, još niste sposobni da idete na polje rada kao svećenici. Treba vas za to odgojiti. Tu svrhu ima sjemenište.

Vi se u sjemeništu odgajate dvostruko: umno i duhovno. Umno, da pribavite potrebno znanje suvremenom svećeniku. Svećenik mora biti naobražen. Što ima širi horizont raznovrsnog znanja, to će lakše kao svećenik obrađivati svoj dio vinograda Gospodnjega.

Odgajati se morate i duhovno. Duhovnost je preduvjet i umnom radu. Što je svećenik pobožniji, to on sa većim uspjehom radi na polju što mu ga odredi njegov biskup. U dva pravca, dakle, odgajaju vas vaši poglavari.

K sv. Ivanu Bosku došao je dječak od svojih 13 godina. Zvao se Dominik Savio. Zamolio je da bude primljen u sje=

menište. Budući da je bio slabašna izgleda, don Bosko se nećkao. Ali je duboko prodro u njegovu dušu i spoznao da je zaista plemenita. Kad Dominik vidi kako je svetac neodlučan, mirno zapita: "No, hoćete li me primiti?" Don Bosko odgovori: "Nadam se da ćeš biti dobra roba." "Roba? A za koga?" pita Dominik. "Za Gospodina Boga!" "Dobro, odvrati Savio, Vi budite krojač, a ja ću biti roba i napravite lijepo odijelo za Gospodina Boga!" Don Bosko je zaista od njega napravio sveca, sv. Dominika Savija.

I ti moraš biti u rukama svojih poglavara roba. I to dobra roba, da bi tvoji poglavari mogli napraviti od tebe dobrog svećenika. Stoga im budi poslušan. Marljivo uči. Drži se reda. Budi pobožan.

Osim poglavara ima još jedan činitelj kod tvog odgoja. To si ti sam. I ti moraš kod svoga odgoja doprinijeti jedan veliki svoj udio. I ti moraš sebe odgajati. To je tzv. "samoodgoj."

U nekoj školi učio je učitelj svoje đake i katekizam. Djeca su bila po temperamentu vanredno živahna. Jednoga dana morao je učitelj ostaviti razred. Ali je zaboravio prije odlaska djeci kazati da budu mirna. Kad se vraćao u razred, mislio je da će naći strašan nered. Tiho, po prstima približavao se vratima. Ušao je i našao sve u savršenom redu i tišini. Veoma zadovoljan upita djecu: "Kako

je to moguće, da ste danas bili tako mirni?" Digao se jedan od učenika i odgovorio: "Quando non ci vedete voi, ci vede Iddio! Kad nas ne vidite Vi, vidi nas dragi Bog!"

Prekrasan odgovor. I vi morate držati sami sebe u redu. Sebe disciplinirati. Ne ad oculos servientes, sed Deo placentes, kako nas uči sv. Pavao. Ne poradi poglavara, nego poradi dragoga Boga. Stoga se nemojte nikada srditi na poglavare ako vas drže u disciplini. Znajte da je to samo za vaše dobro. Doduše, mladić u vašim godinama voli disciplinu. Njemu disciplina imponira, iako mu je teška.

Mladić Delpero postao je poznati lopov i svršio na vješalima. Prije izvršenja smrtne kazne dao je pozvati k sebi i svoju majku, da joj, tobože, kaže jednu tajnu. Kad je majka došla k njemu, on se sagne, kao da joj želi nešto kazati na uho. Sin joj tada sav bijesan odgrize uho uz riječi: "Da si me kaznila poslije prve moje krađe, ne bih se sada nalazio pod vješalima, a ti ne bi bila prisutna mojoj sramotnoj smrti!"

Jest, dragi sjemeništarci, odgoj je za vas same i za biskupiju od prevelike važnosti. Stoga budite disciplinirani u ovoj sjemenišnoj školi kao što su bili spartanski mladići disciplinirani u svojoj.

Promisli: kakav sam ja bio do danas? U čemu se moram disciplinirati u buduće?

13. listopada

PET PRVIH SUBOTA

Na granici Portugala i Španije u samostanu Pontevedra živi još i danas presretna Lucija, jedina još živa od ono troje djece kojima se ukazala Majka Božja u irijskoj kotlini blizu Fatime. Lucija živi kao časna sestra "Marija Lucija od Žalosne Majke Božje". Po dobroti Božjoj ona je ostala još ovdje na zemlji jer je njoj blažena Gospa odredila da izvrši veliki apostolat. Mala joj je Jacinta rekla u svojoj zadnjoj bolesti: "Ti ćeš ostati na zemlji, da kažeš ljudima da Gospodin želi na svijetu utemeljiti pobožnost prema Bezgrešnom Srcu Marijinu; da Srce Isusovo hoće da zajedno s Njim bude štovano i Bezgrešno Srce Marijino."

Način štovanja Prečistog Srca Marijina otkrila je Gospa sama. Preko one nevine djece zatražila je da se svijet posveti Njezinu Prečistom Srcu te da Joj naknađujemo za uvrede, kojima ljudi vrijeđaju majčinsko Srce Njezino. Zatim je izrazila želju da Joj ljudi daju zadovoljštinu jednom pobožnosti. To je pobožnost "pet prvih subota." Ovako je Gospa naredila Luciji: "Osvrni se, kćeri moja, na moje trnjem ranjeno Srce, što Ga vrijeđaju bezbožni ljudi kletvom i nezahvalnošću. Nastoj, da me bar ti tješiš. Kažem

ti, obećajem ti, da ću svima, koji redom kroz pet prvih subota u mjesecu obave ispovijed i prime sv. Pričest te izmole razmatrajući jedan dio sv. krunice s nakanom da mi naknade za uvrede, doći u pomoć na smrti!" = To je, dakle, Marijino obećanje. Slično onome našeg Spasiktelja za naknadnu pobožnost devet prvih petaka.

Ako želimo biti dionicima velike milosti koju je Marija obećala svojim štovateljima, treba da razumijemo što nebeska Majka traži. Najprvo traži da tu pobožnost obavljamo kroz pet prvih subota u mjesecu, i to bez prekida. Ako bi, dakle, netko počeo obavljati, pa bi iz bilo kojeg razloga prekinuo i ne bi završio, ne bi primio obećanu milost. To je za nekoga možda velika žrtva: n.pr. može da zaboravi, ili je bolestan itd. Sve je te poteškoće Majka Božja svakako predvidjela. Ali ih Ona ipak traži! Ako bi, dakle, netko prekidao, morao bi iznova početi. Ta se pobožnost može početi bilo koji mjesec. Pošto ju je netko već jednom obavio, može je opet početi po drugi put.

Marija traži naknadnu svetu Pričest baš na pet prvih subota u mjesecu. Traži svetu Pričest! Ako, dakle, nisi u stanju posvećujuće milosti Božje, ako bi imao na duši koji smrtni grijeh, onda bi morao najprije k sv. ispovijedi i tek onda k svetoj Pričesti. Ako se pak nedjeljno ispovijedaš i više puta pričešćuješ te ne bi imao na duši teškoga grijeha, onda možeš na prvu subotu mirno primiti samo svetu Pričest. Ovu svetu Pričest treba primiti s nakanom zadovoljštine Prečistom Srcu Marijinom, kao naknadu za bezbrojne uvrede Njoj učinjene.

K tome Marija traži da izmolimo jedan dio svete krunice. Sveta je krunica Marijina molitva. Mariji najviše ugađamo krunicom. I nju treba također izmoliti s nakanom naknade Bezgrješnom Srcu Marijinu. Svetu krunicu treba izmoliti razmatrajući pojedina otajstva. Marija, Kraljica neba i zemlje, ima uvid u stanje 20. vijeka. Ona je Majka i 20. vijeka! Uvidjela je da je naš vijek plitak. Ne misli puno, premalo ide na duboko. Brzi tempo, kojim danas teče naš život, kao da čovjeku skoro onemogućuje da se zamisli, živi samo iz dana u dan. Živi samo za ovaj svijet, a na vječnost kao da uopće ne misli, ili misli veoma malo. Postao je indiferentan, bezbrižan: kao da se njega vječnost ništa ne tiče.

Marija kao da ponavlja opomenu iz Sv. pisma: "Opustošena je zemlja, jer nema nikoga, koji bi razmišljao." (Jer 12,11). Stoga Marija našem stoljeću daje lijek za tu bolest. Traži da četvrt sata razmatramo o jednom otajstvu svete krunice. Jedino tako će se djeca Božja 20. vijeka

osvijestiti, progledati i popraviti, produbiti svoj vjerski život. To potvrđuje i sveto Pismo: "In meditatione mea exardescet ignis. U razmatranju mojem raspirit će se vatra." (Ps 38, 4). Mi ćemo ući sami u sebe, postati revni i gorljivi za slavu Božju i spas duše svoje ako budemo razmatrali.

Kada, dakle, moliš pojedino otajstvo svete krunice, živo sebi predoči onaj sveti prizor kao da si prisutan, kao da u duhu gledaš Isusa i Mariju kako se Oni vladaju, što govore... Zatim to primjenjuj, apliciraj na sebe, na svoj svagdanji život: Isus i Marija su takvi. A ja? Kakav sam? To će djelovati na tebe, to će te potaknuti na popravak života. To će biti najljepši plod svete krunice. To konačno i Marija od tebe hoće! Tako ćeš, zaista, imati korist od moljenja svete krunice. Inače moliš samo šablonski, mehanički.

Promisli: jesi li već kada obavio naknadnu pobožnost prvih pet subota da utješiš rastuženo Srce svoje nebeske Majke? Ako još nisi, odluči čim prije početi tu pobožnost. Za uzvrat Marija će te uzeti pod svoju majčinsku zaštitu. A nije malena stvar: biti pod okriljem Majke Božje!

+

+ +

14. listopada

"BOŽJE OKO"

Jeste li već kada gdje vidjeli trokut, a u sredini toga trokuta oko? Često se puta slika takvo oko na hramovima Božjim, u crkvama, iznad ulaznih vrata crkve ili kapele. A vidio sam takvo oko čak na vratašcima svetohraništa. Da li uopće razumijete značenje toga oka? To je simbol takozvanog "Božjeg Oka", o kojem kaže pjesma:"Božje oko svuda gleda, sakrit Mu se ništa ne da." To je simbol Božje svevidnosti.

Da Božje oko zaista svuda vidi, o tome nas na nebrojenim mjestima uvjerava samo sveto Pismo:"Do granica zemlje siže Njegov pogled; On vidi sve, što god je pod nebom!" (Jb 28, 24). A po Jeremiji nas opet uvjerava:"Da li se može netko tako predamnom sakriti, a da ga Ja ne bih vidio?" (Jer 23, 24). I opet:"Oči su Božje na svim mjestima i gledaju na dobro i na zlo!" (Spr. 15, 3). I psalmista priznaje:"Mene su gledale Tvoje oči još prije nego sam bio stvoren!" (Ps 138,16)

Božje oko vidi sve čovjekove puteve; "Moje su oči upućene na sve njegove staze; one nisu preda mnom sakrivene."(Jer. 16,17). Njegov pogled prodire čak u naše misli i naše srce! Sveti nas Pavao uči: "Sve je golo i otvoreno pred očima Nje-

govim!" (Hebr 4,13). = "Oči su Božje jasnije od sunca, one gledaju sve putove; one prodiru u dubine mora i u ljudsko srce, u najtajnije zakutke njegove."(Sir 23)

O toj velikoj vjerskoj istini govori nam i sv. Bernard:"Jedno oko bdije koje sve vidi, iako samo ostane nevidljivo!" Krasno nam o tome govori sv. Augustin: "Ti ideš od kuće: Bog te vidi. Ti dođeš kući: Bog te vidi. Ti zapališ svijetlo: Bog te vidi. Ti svijetlo ugasneš: Bog te vidi. Ti ideš u svoju sobu: Bog te vidi. Ti si sam na kojem mjestu: Bog te vidi! Boj se Njega, koji te svuda i uvijek vidi. Barem od straha pred Njegovim okom živi čisto!" Jest! Božje oko nikada ne spava. Vidi i po danu i po noći! Na svakom i najtajnijem mjestu, gdje nijedno drugo ljudsko oko ne vidi.

Običaj je da u nekim odgojnim zavodima ima na svakom mjestu natpis: Bog te vidi! Ili: Bog me vidi! Kako to dobro djeluje na mladu dušu. Na mladu, još nepokvarenu dušu! A i na onu mladu dušu, koja je već možda postala plijenom grijeha. Da, "Božje oko" te gleda ozbiljno i mirno, jasno i prodorno iz vječnosti svuda kuda ideš i gdjegod se nalaziš. Bio ti na dvorištu kod igre ili u kapelici kod molitve, u učionici kod knjige ili po noći u svojem krevetu. Stoga imaj na pameti tu svetu istinu, pogotovo, kad te đavao napastuje. "Bog me vidi! Kako bih mogao sagriješiti?" = O svetom se Efremu pripovijeda, da ga je jednom neka pokvarena ženska nagovarala na grijeh. On bi se, navodno, pokazao "spremnim", ali pod jednim uvjetom: da to bude na javnom trgu. Nato se ta osoba od stida upravo skamenila. Tada joj svetac reče:"Ti se nećkaš i bojiš sramote pred ljudima, a ne bojiš se griješiti pred očima Božjim i pred Anđelima?" Tim je riječima svetac uspio grešnicu navesti na put pokore.

Istina je, da je misao na prisutnost Božju već mnoge odvratila od grijeha. Zašto se mladež toliko puta podaje grijesima, pogotovo potajnim grijesima mladosti? Samo zato, što ili ništa, ili malo misli na to,da je Božje oko gleda i vidi. Kad bi se u tom slučaju mladić ozbiljno sjetio oka Božjeg, koje sve vidi, lakše bi se svladao u napasti i ne bi pao u grijeh.

Neki je mladić, Japanac, još poganin, sjedio u lijepo urešenoj crkvi njemačkih redovnika u Tokiju. Sve je promatrao i pažljivo gledao oltar. Iznenada je skočio na noge i pobjegao iz kapelice. Redovnik koji je resio kapelicu, pođe za njim te ga zapita zašto je pobjegao. Ovaj mu je poganski mladić sav uzbuđen odgovorio: "Kad sam tamo sjedio, moj se je pogled zaustavio na oku, koje je na vratima one male kućice. I tako me je prodorno pogledalo, da sam se pobojao te pobjegao, jer sam se sjetio da je to oko vašega Boga,

koji tamo stanuje. Ujedno sam se sjetio svoje nečistoće tako živo, da se nisam usudio još dulje ostati pred onim Okom."

I na tebe neka djeluje pogled na oko Božje, koje sve vidi i koje svuda vidi. Vježbaj se u tom da često preko dana pomisliš na "Božje oko." Ta vježba će ti uvelike koristiti u duhovnom životu. Ona će ti pomoći uvijek živjeti u prisutnosti Božjoj.

U nekom sjemeništu jedan od sjemeništaraca naslikao je trokut i u njemu "Božje oko." Stavio je tu sliku u učionici na pult i stalno imao pred sobom. Tako se je on vježbao u misli:"Božje oko svuda gleda, sakrit Mu se ništa ne da!"

Promisli: koliko si ti već napredovao u toj velikoj umjetnosti? Da li se često sjetiš Božje svevidnosti i posvudašnjosti pogotovo na mjestima gdje si sam? Vježbaj se u tom barem odsada!

+ + +

15. Listopada

POSLJEDICE ISTOČNOGA GRIJEHA

Prvi grijeh na svijetu, neposlušnost naših praroditelja Adama i Eve, ostavio je u čovjeku teške posljedice. Prije istočnoga grijeha bila je prekrasna harmonija između duše i tijela. Oni su se savršeno slagali u svemu. Tijelo je bilo podložno duhu. A poslije prve neposlušnosti Bogu nastao je nered u čovjeku. Tijelo se počelo buniti protiv duha. Ta se buna tijela pokazuje u svakom čovjeku; u nekom više, u drugom manje. I sveci su osjećali u sebi kako se tijelo diže protiv duha. Već je poganski pjesnik Ovidije zapisao:"Video meliora proboque, deteriora sequor!" Vidim u sebi dobro, a slijedim zlo! A sveti Pavao je rekao o sebi:"Osjećam u udovima svojim zakon, koji se protivi zakonu duha mojega!" To, što se protivi zakonu duha našega, mi zovemo zla nagnuća, zle sklonosti. Osjećamo da nas nešto vuče da učinimo ono što znamo da ne smijemo. Osjećamo neku silu, koja nas goni, da svojim zlim sklonostima i nagnućima udovoljimo. Moralisti nazivlju tu silu riječju "strast." Ta sila strasti nas vuče u grijeh. Latinski se kaže toj sili "passio", a njemački:Leidenschaft. Ove dvije riječi više izrazuju negoli naša riječ: strast. Onaj koji osjeća u sebi zlo nagnuće, strast, on upravo trpi! Znade da strasti i zloj sklonosti popustiti ne smije, da se mora boriti protiv nje. A to ga stoji borbe, on poradi toga "trpi"; a to izrazuje riječ "passio."

N.pr. netko osjeća u sebi neuredno nagnuće za čašću: želi, da bi ga svi hvalili, o njemu govorili i slavili. Akoli to ne postigne, ako ga ne slave, već omalovažuju i preziru, on poradi toga strašno

trpi. Slično onaj koji je sklon k srditosti: ako mu se ne udovolji, ako nije tako kako on hoće, tada se srdi i radi toga "trpi". To trpljenje osjeća pogotovo onaj, tko se predao nečistoj strasti. Slično je i s drugim zlim sklonostima i strastima, koje idu čovjeku "na živce".

Dragi Bog, koji je sama Dobrota, ostavio nam je kao posljedicu istočnoga grijeha ova zla nagnuća zato, da se borimo, da tim borbama zaslužimo vječnu nagradu. Sveti Bernard kaže:"Nitko ne može očekivati kraljestvo nebesko, ako se ne nauči vladati samim sobom!" Mi se, dakle, moramo protiv tih zlih sklonosti, što ih prirodno osjećamo u sebi, odvažno boriti. Moramo ih suzbijati, pobjeđivati, svladavati. Ne smijemo na njih hotimice pristati. Pogotovo je važno,da im se suprotstavimo odmah čim ih osjetimo, čim ih primjetimo, čim se pojave, čim smo ih svijesni. Strasti su kao crv u stablu; grize i rastače ga dok ono ne osuši. Strast je kao vatra; dok je slaba i tek počela gorjeti, lako ju je ugasnuti. Ako li se rasplamsa, tada nastane strašan požar i nije više moguće ugasiti ga.

Neki stari pustinjak bio je zaposlen sa svojim mladim učenicima. Morao je šumu, u kojoj su rasle ciprese, pretvoriti u vrt. "Vidiš li ovu cipresu, koja tek viri iz zemlje?" pitao je starac, iščupaj ju." U=

čenik ju je iščupao jednom rukom i bez muke, smiješeći se. Tada mu pustinjak pokaže drugu cipresu i reče:"Vidiš li ovu? Ta je već starija. Izvadi je!" Mladi je učenik sada već morao upotrijebiti obadvije ruke, da bi mogao iščupati. Konačno ga starac dovede do trećega drveta; ovo je bilo staro više godina. Mladić se je mučio, naprezao ali ga nije mogao iščupati:"Oče, ne ide. Ne mogu. Već je duboko potjeralo korijen!" Tada stari pustinjak dade mladomu pouku:"Vidiš, to je slika zlih sklonosti u ljudskom srcu. Dok su još male, dok se nisu ukorijenile, lako ih je iz srca iščupati, lako svladati. A što dulje rastu, to ih je teže iščupati. Ako je pak strast ili zla navika srce sasvim osvojila, tada je pak bez velike milosti Božje ne možemo više svladati!

Nastoj, dakle, svoje strasti, svoja zla nagnuća i zle sklonosti, što ih osjećaš već sada, odmah, čim si ih svijestan, svladati. Svladaj svoju srditost, svoju oholost, zavist, neposlušnost, neuredne misli, oči itd. I to odmah, čim se pojavi opasnost. Znaj, da je istinita riječ sv. Ambrozija:"Najopasniji je neprijatelj u tvojoj vlastitoj kući!" A taj neprijatelj jesu tvoja zla nagnuća. Netko je opet rekao veliku mudrost:"Strasti ne smijemo tolerirati, podnašati: ili ćemo mi svezati njih, ili će one svezati nas!" U "Nasljeduj Krista" čitamo: Pravi mir

srca ćeš zadobiti, ako svoje strasti svladavaš, a ne ako im dvoriš!"

Obično se kaže, da je strast slijepa. Tako veli sv. Ambrozije:"Strast je slijepa i ne vidi niti korak pred sobom." To znači: ne vidi, kuda vodi popuštanje zlim sklonostima.A ti znadeš, kuda bi te odvelo. Strast je kao vatra; nikad joj dosta, nigdje nema granice, cijeli svijet bi spalila! Zato gasi plamen strasti sa svladavanjem! Budi mudar i pazi, da te strasti ne svežu. Ako to postigneš, da ih oslabiš sada u mladosti, prištedit ćeš velike muke za kasnije. Ako pak sada zlim sklonostima popuštaš, jao tebi u zrelim godinama.

K sv. Teodoru došao je neki monah i tužio se da još, nakon 8 godišnje borbe, osjeća zla nagnuća i da nije postigao potpunu pobjedu nad samim sobom. Tada mu je prokušani opat odgovorio:"Dragi brate, ti se tužiš poradi neuspjeha svoje osamgodišnje borbe? Ja provodim već 60 godina pustinjski život i kroz to vrijeme niti jedan dan nije prošao, a da se koje zlo nagnuće nije diglo protiv mene!"

Tako, dakle! I sveci su nakon svetog života još osjećali "starog Adama" u sebi. Kako, dakle, nećeš ti, mladiću! Ako osjećaš u sebi strasti, nemoj se ništa čuditi. Nisi ti kriv! To si donio sa sobom na svijet. Ali tvoja je dužnost da se boriš! I to svaki dan! Odvažno i odlučno!

Promisli u ovom razmatranju: koja zla nagnuća osjećaš u sebi? Kako si se dosad borio protiv njih?

+

+ +

16. listopada

GOSPODNJA MOLITVA

Apostolima, učenicima Isusovim, bilo je i predobro poznato da njihov Učitelj često zalazi na Maslinsko brdo. Vidjeli su Ga kako se tamo moli svome nebeskom Ocu. Stoga su postali već znatiželjni kako se On Bogu moli. Kad su Ga jednoga dana opet našli uronjenog u molitvu, pristupili su k Njemu i zamolili Ga:"Gospodine, nauči nas moliti!" I tada Isus ispuni veliku njihovu želju. Draga Mu je bila njihova prošnja i zato im reče:"Kad se molite, govorite:Oče naš, koji jesi na nebesima...!"

Gospodin je naučio svoje učenike najkraću, a ujedno i najljepšu molitvu. Poznata je pod imenom "Oče naš" ili "Gospodnja molitva". Sveti oci ne mogu je se dosta nahvaliti. U malo riječi izrazio je Isus u njoj osnovne istine naše svete vjere. Očenaš navodi sve što smo mi ljudi Bogu dužni, a i sve što mi moramo od Boga. Oca svoga, moliti za dušu

i tijelo, za vremenitu i vječnu sreću. To je molitva ponizna, uzvišena, jednostavna. Ali i duboka. Njoj se dive i najučenije glave. Već je sv. Ciprijan rekao, da je u Očenašu sva Isusova nauka. A biskup Keppler je pogodio, kad je rekao, da je Očenaš kruna svih molitava, sedmerobojna duga, koja stvara most između neba i zemlje. Tertulijan je priznao da nas je samo Bog mogao poučiti kakva treba da bude naša molitva.

Godine 1938. umro je osnivač moderne turske države Kemal Mustafa, kojemu su dali nadimak "Atatürk", što znači "otac Turaka". Taj je nekatolički državnik izabrao svojim kćerama katoličku odgojiteljicu. Jednoga dana ona primjeti da je iz njezine sobe nestao njezin molitvenik. Skoro zatim pozva je predsjednik k sebi: "Da li ste opazili da nešto iz vaše sobe fali?" zapita je. "Jest, fali mi molitvenik!" "Evo ga, reče Atatürk, htio sam ga malo prelistati. Našao sam u njemu prekrasnu molitvu, koja mi se veoma sviđa. Obećajte mi da ćete tu molitvu svakidan moliti s mojim kćerama!" "A koja je to molitva?" upita odgojiteljica. "Očenaš!" odgovori predsjednik.

Gospodnju molitvu ne cijene samo katolici, nego čak i inovjerci. Možda još oni više nego mi katolici. Mi uopće ne znamo kakvo veliko blago, duhovno blago, posjedujemo. Kako je to utješno da smije=

mo Boga nazivati svojim Ocem. To možemo jer smo Njegova djeca. Stoga su tu molitvu tako rado molili prije svega Sveci, ugodnici Božji. Kad je sveti Hugo, biskup, ležao na samrtnoj postelji, pitali su ga koju bi molitvu predmolili. Odgovori im tihim glasom:"Očenaš... Očenaš!"

Mi se možda dosađujemo kad toliko puta ponavljamo jednu te istu molitvu. Zaboravljamo, naime, da moramo Očenaš moliti sabrano i razmišljajući. U njemu su najprije prošnje koje se odnose na Boga: da se sveti ime Njegovo, da dođe k nama kraljestvo Njegovo, i da se svuda i na nebu i na zemlji vrši Njegova sveta volja. U drugom dijelu ima prošnja koja se odnosi na nas ljude: da nam udijeli"kruh naš svagdanji", a to znači sve potrebno duši i tijelu; da nam oprosti naše grijehe, "dugove naše"; da nas čuva od napasti i svakoga zla. Kadgod, dakle, molimo tu tako sadržajnu molitvu, mislimo na smisao riječi koje izgovaramo i recitirajmo ih pažljivo i sabrano. Sveti Toma uči:"Od Gospodnje molitve nikad se nećeš vratiti bez koristi."

Na Maslinskoj gori, na mjestu gdje su Isusovi učenici prvi puta čuli riječi Očenaša, sagradila je carica Helena prekrasnu crkvu, već u 4. vijeku. Danas stoji na tom mjestu samostan čč. sestara.Na hodniku oko samostana vise na stijeni 32 ploče i na njima ispisan Očenaš u 32 jezika. Kako je to značajno. Time se pokazuje univerzalnost, općenitost Crkve.Svi narodi su djeca jednoga te istog Oca nebeskoga, kojega mi, braća među sobom, nazivljemo Svojim Ocem u Gospodnjoj molitvi. Ta je molitva uvijek zajednička molitva djece Božje čitavoga svijeta. Svakog dana, svakog sata i svake sekunde diže se vapaj djece Božje nebeskom Ocu:"Oče naš, koji jesi na nebesima." I nikad, do sudnjega dana neće zamuknuti "Očenaš" na zemaljskoj kugli.

Na Bijelu nedjelju, dne 14. travnja godine 1912., potopio se engleski luksuzni brod "Titanic". Oni, koji su se spasili, pripovijedali su kako su putnici digli svoje ruke prema nebu i molili. Svi su molili. Također i oni, koji možda već godinama nijesu imali na svojim ustima Ime Božje. Ali svi su molili samo onu molitvu koju su svi znali, iako su već davno bili na nju zaboravili:"Oče naš..."

Jest, Očenaš je molitva koju znade moliti svaki kršćanin. Ta naučio ju je od svoje drage majke. I ako je kada zaboravi, u potrebi se nje sjeti te je opet nastoji pobožno izmoliti. Možda čak tako pobožno, kao i onda kad ju je zajedno sa svojom majkom prvi puta izmolio.

Sveti biskup Udalrik bio je veoma darežljiv prema siromasima. Kadgod bi nekome udijelio milostinju, preporučio bi mu se da za njega izmoli Očenaš. Kad je biskup obolio, došao je neki prosjak moleći milostinju. Ali ga je sluga otjerao. Sveti je biskup slugu poradi toga pokarao, jer da je sada prikraćen za jedan Očenaš. Na to sluga veli:"Ah, što, jedan Očenaš! Što vrijedi?" Za kaznu poslao je biskup slugu u Rim, neka pita papu koliko vrijedi jedan Očenaš. Sluga je morao na put. Kad se vratio, rekao je što mu je Sveti otac odgovorio:"Očenaš vrijedi koliko i jedan zlatnik, koji siže do neba!"

U očima Božjim, na Božjoj vagi, jedan Očenaš što ga pobožno izmolimo, vrijedi svakako puno više nego li mi siromašni ljudi mislimo. Koliko je bijednih grešnika već primilo milost obraćenja baš poradi pobožno izmoljenog Očenaša neke pobožne duše.

Promisli: kako si do sada molio najljepšu molitvu:"Oče naš...?" Kako ćeš nastojati moliti ga ubuduće?

+

+ +

17. listopada

MOŠT VRIJE

Svaki se vinogradar najviše veseli jeseni. Najljepši mu je dan kada dođu u njegov vinograd berači. To je dan berbe grožđa. Kod kuće domaćin ima slatke brige. U podrumu je već spremio velike bačve, koje leže na debelim balvanima. Bačve je dobro oprao, očistio i sada u vinskom podrumu čekaju na slatku kapljicu. Neki od radnika prešaju grožđe, a drugi nose slatki mošt u pripravljene bačve.

Idite u isti vinski podrum nakon nekoliko dana. Primaknite uho bačvi. Čuje se, kako nešto šumi. Jest, mošt vrije. U bačvi vrši se proces vinskog dozrijevanja. Bačva mora biti na vrhu otvorena, jer bi inače eksplodirala. U moštu su goleme sile. Ali malo po malo mošt se smiruje, čisti; talog pada na dno bačve, a mošt postaje čisto, kristalno, rujno vino!

Takvom moštu sličan je mladić u vašim godinama. I u tebi sve kipi i vrije. Po tvome mladom tijelu struji strašna sila. U tvojim žilama kuca vruća, vatrena i uzburkana krv. Sve vrvi u tvojim mislima i osjećajima. Upravo čudnovato je tvoje duševno raspoloženje: nervozan si i mušičav, razdražljiv, prkosan, buntovan, osjetljiv, uvredljiv, nestrpljiv, neposlušan, zamišljen, tužan, potišten, nepovjerljiv, melankoličan, kritičan i revolucionaran. U tebi je često puta prava bura. Neki je američki pedagog rekao, da je mladež stvorena od elektriciteta, tj. podvrgnuta naglim promjenama. I u tebi odigrava se važan i sudbonosan "proces dozrijevanja". Od dječaka postaješ mladić!

Dok se tvoje tijelo brzo razvija, razvijaju se u tebi i neke nove misli, nepoznate želje. O njima nisi do sada imao ni pojma. Niti mislio nisi na te stvari. Ali sada kao da si postao zabrinut i pitaš se: što je to zapravo sa mnom? Dolaze ti na pamet svakojake misli i sumnje, čak i ružne misli i vjerske sumnje. U sebi osjećaš neke tajne porive, neke sklonosti, nagnuća, nagone. Ta nagnuća mogu biti doduše i dobra, napr. k pobožnosti, poniznosti, darežljivosti, radinosti, molitvi, poslušnosti. A mogu biti i zla, ako te vuku ili naginju na zlo, u grijeh. Jedan osjeća u sebi sklonost srditosti, drugi oholosti, neposlušnosti, nečistoći, krađi, laži itd. Kod tih zlih sklonosti zastupano je svih sedam glavnih grijeha. Jedan osjeća jedno, drugi drugo zlo nagnuće. Nekoji čak i više njih. Kod nekih to se javlja jače, kod drugih slabije, kod nekih prije, kod drugih kasnije.

Nikada nisu dječaci morali dozrijevati u mladiće, a mladići u muževe, u tako opasnim okolnostima kao mladež 20. vijeka. U prijašnjim vremenima obiteljski je život bio uredniji, a kućni odgoj uspijevao je mlade duše usmjeriti na pravi put proljetnih oluja. Tada te oluje mladenačkog života nisu podraživale i potpaljivale moderne tekovine. Danas u 20. vijeku radio, televizija i sav tehnički napredak uzbuđuju u mladim dušama negativne pojave, bude u njima zle strasti, zle sklonosti i nagnuća.

To su godine tzv. puberteta. To je za mladića drugo rođenje. Jako strujanje krvi pobuđuje u mladiću osjećaj odvažnosti, snage, individualnosti, samosvijesti i otpora svemu, što mu je stalo na put. On ne pozna zapreka, kojih ne bi mogao svladati. Oduševljava se za velike ideje. Sve hoće reformirati prema svojim idejama. S velikim interesom prati tehnički napredak, satelite, atomske eksplozije. Sanjari i pravi nacrte.

Osim toga javlja se u njemu želja za neovisnošću, samopouzdanje u svoje sposobnosti. Neovisan želi biti čak u vjerskim istinama. On hoće absolutnu slobodu. Ne biti vezan niti ćudorednim zapovijedima. Prema nauci vjere treba zle sklonosti obuzdavati. Mladić, međutim, hoće potpunu slobodu. Stoga se nekoji od njih u tim godinama posvade čak i s vjerom. Vjera, naime, zabranjuje grešne užitke na koje ih mame zla nagnuća. Stoga oni zabace i vjeru, samo da mogu udovoljavati zlim strastima.

U ovim burnim godinama mladosti blago mladiću, koji nađe čovjeka, koji ga shvaća, vodi i savjetuje; koji ga razumije i kojega on razumije! Kojemu može mirna srca povjeriti svoju ljudsku i mla denačku mizeriju! Tako lijepo kaže francuski pisac Payot: "O, kad bi se shvatilo koliko važnosti može imati jedna jedina riječ ohrabrenja, jedan dobar savjet u tim blaženim satima dvadesetih godina!"

Znaj, da imaš toga savjetnika, koji će ti dati riječ ohrabrenja, u osobi svoga sjemenišnog duhovnika. On ti na duhovnim razgovorima daje smjernice i upute, koje će ti biti potrebne čitavoga tvoga života, u tvome sadašnjem i u budućem životu. Stoga budi s njime potpuno iskren, slušaj ga i pokoravaj mu se u svemu. Radi se o tebi i tvome dobru! Ako mu se ne povjeriš, on te ne može voditi; ne može ti dati potrebnih uputa koje sada trebaš. Zato mu se bez oklijevanja povjeravaj u svemu.

Promisli: koje sklonosti ti osjećaš u sebi? Da li moliš o. duhovnika za potrebne savjete? Da li si mu iskren?

+

+ +

18. listopada

KINESKI ZID

Nešto jedinstveno na svijetu jest tzv. "kineski zid". Sagradili su ga Kinezi na sjevernoj strani svoje ogromne države da se zaštite protiv tatarskih navala i nomadskih najezda. Gradili su ga u II. stoljeću prije Krista. Dugačak je oko

3300 kilometara. Vuče se preko brda i dolina te se penje čak na 1700 metara visine. U podnožju širok je 8 metara, a gore 5 m. Visina mu iznosi 11 metara. Na svakih 66 metara duljine ima visoki toranj visok 16 metara. Zid je sagrađen od granitnih blokova te učini na čovjeka upravo impozantan dojam. Na svakih 12 do 13 kilometara imao je vrata za ulaz u kinesku državu. Sa zida moglo se veoma dobro kontrolirati svakoga tko bi mu se približio. Na taj su način stari Kinezi imali granice svoje ogromne zemlje zatvorene prema svim strancima, i nitko nije mogao ući u njihovu zemlju bez dozvole i njihovog pristanka. Tako je Kina bila kroz više stoljeća nepoznata država. Kinezi su živjeli kao svojim posebnim životom. Konačno je ipak uspjelo jednom katoličkom misionaru da se potajno ušulja u tu zagonetnu zemlju i u njoj zapali svjetlo svete vjere.

Dragi sjemeništarci! Toj zatvorenoj zemlji, okruženoj debelim i visokim zidinama, slična je duša odraslog mladića. Mladić u vašim godinama boji se, kako on misli, "stranog" utjecaja na svoju nutrinju. Bojažljiv je i plašljiv, i stoga zatvoren sam u sebe, ne voli imati s nikim posebnog povjerenja. On živi svojim posebnim životom. Ima svoje "tajne", koje rješava sam u ministarstvu unutrašnjih poslova svoga srca. Njegova je duša pravi labirint: ima sve puno neriješenih problema i pitanja, koja ga muče. U njoj vlada čitava zbrka planova, misli, želja, pojmova, koje želi riješiti. Ali ujedno uviđa, da još nije dorastao, niti sposoban, niti duhovno zreo da bi ih riješio. U druge pak povjerenja nema. Stoga mu je duša nemirna, tapka sad ovdje sad ondje i traži izlaza iz zagonetaka, koje muče njegovu mladu i još neiskusnu dušu. Volio bi naći odgovor na razna pitanja, koja ga muče. Ali on usprkos svojih burnih osjećaja često puta nema snage, da se otvori jer u nikoga nema povjerenja. Okružen kineskim zidom nikome ne dáda se ušulja u nepoznatu i zagonetnu državu njegova srca. On dobro uviđa da tako ne valja. On čak i trpi radi svoje zatvorenosti: postane tužan, zamišljen. Katkad znade i zaplakati. Tako se osjeća nesretnim. Ali se ne otkriva lako.

Da je tome zaista tako, evo dokaza. O. duhovnik primio je ovakvo pismo: "Dragi oče duhovniče! I ja, kao svaki, imam svoju manu. Ona je strašna. Mnogo trpim u duši radi nje. Svaki put kad sam bio kod vas na duhovnom razgovoru, ili sam samo tako došao u vašu sobu, uvijek sam se bojao potanje objasniti vam tu svoju manu. Sad ću vam je uz pomoć Marijinu objasniti. Vi znadete da sam često bio kod vas. Ali nikada se nisam ufao otkriti vam svoje srce. Zadnji put, kad sam došao po

knjigu, čak sam lagao da nemam nikakve poteškoće s čistoćom. Oprostite, molim vas! Lagao sam vam jer nisam bio pripravljen. Ali kad sam otišao iz vaše sobe, uhvatila me takva muka, da sam jedva izdržao. Spremao sam se svaki dan i kucao na vrata više puta. Nije vas bilo, ili je već netko drugi bio unutra. Odlučio sam, da ću vam napisati!" I onda sve lijepo i iskreno piše o svojim poteškoćama. A pismo završava: "Ali molim vas, pomozite! Molim vas, pomozite mi!"

Ovo je, zbilja, klasičan primjer, koliko borbe može imati jedan mladić da se otkrije. Kako se teško mladić vaših godina otkriva i otvara, svjedoči veliki poznavalac mladenačke duše sveti Ivan Bosko. On je toliko preporučivao mladićima da budu iskreni. Ako mladić nije iskren, dogodi mu se kao i bačvi sa moštom, koja nema odozgor otvora: on duhovno eksplodira! To se pogotovo primjećuje kod svete ispovijedi. Mladić, koji nije iskren, stalno traži drugoga ispovjednika. Ili se srami priznati svoju ljudsku bijedu na ispovijedi ili čak znade zatajiti te se tako svetogrdno ispovjedi, a možda i svetogrdno pričešćuje!

Blago mladiću, koji u takvom položaju i u takvim problemima nađe nekoga, koji će ga razumjeti i pomoći mu!

Kroz vrata svoga srca mladić pušta samo svoje najintimnije prijatelje. Obično je, iskustvo tako potvrđuje, da mladić sam sebi traži savjetnika! Taj je savjetnik obično koji od njegovih drugova ili prijatelja. Ali kako da mu savjetuje onaj koji još sam treba savjetnika. Onaj mladić, koji se nalazi u istom ili sličnom položaju kao on sam! Mladić, dakle, treba nekoga drugoga, starijega, iskusnijega! Toga "starijega i iskusnijega" daje ti sveta Crkva u osobi svoga svećenika, o. duhovnika. On ti je od Boga postavljen za savjetnika i vodiča u olujnim godinama tvoga mladog života. Blago tebi ako tvoj o. duhovnik bude među onim tvojim "najintimnijim prijateljima", kojima ti slobodno otvaraš vrata svoje zagonetne mlade države! Njemu slobodno i mirno otvori vrata svoga srca! I bit će ti mnogo lakše!

Neki Klaudije Bouvier, koji je kasnije postao svećenik, zapisao je: "Da sam upravo u danima svojih mladenačkih godina sreo bistra i odlučna vođu, ja bih svakako mnogo lakše našao pravi put!" To je dragocjeno priznanje jedne mladenačke duše. Slično mora priznati i mnogi drugi mladić, koji je iskusio dobrotu duhovnog vodstva. Koliko bi mladića u vašim godinama ostalo dobrih, poštenih i nepokvarenih, da su u tim olujnim godinama našli svećenika koji bi ih uputio u tajne mladenačkih godina. A jer ga nisu našli, ili nisu ufali se otvoriti mu vrata mlade države svoga srca, toliki su se izgubili. Ti ne budi takav! Nego iskreno otvori vrata svoga srca svome ocu duhovniku. Nemoj se zatvoriti kineskim zidom pred njim! Povjeri mu se sasvim, nemoj mu ništa sakrivati. On smije sve znati: sve što te tišti, sve tvoje kreposti, sve tvoje slabosti i mladenačke ludosti. A to sve samo zato, da te može lakše voditi.

Promisli: jesi li iskren svome duhovniku? Ili pak sakrivaš svoje "tajne"? Ruku na srce! Odgovori iskreno!

+

+ +

19. listopada

ENDOGENE SILE

U gimnaziji učili smo da u zemlji postoje takozvane "endogene i eksogene sile". Ove su tajanstvene sile uzrokom zemaljskim katastrofama. One prouzrokuju često puta strašne potrese. Te u zemlji sakrivene sile znaju prouzrokovati silne vulkanske erupcije, znaju sasvim promijeniti lice zemlje. Često puta nestaju čitava brda, a nastaju nova. Te su sile tako jake, da mogu i pravac rijeke promijeniti. Poradi tih endogenih sila bilo je ogromnih ljudskih žrtava. Čovjek se bori protiw njih. Ali je pred njima nemoćan. Njima čovjek nije gospodar!

Što se događa u prirodi, to se zbiva i u tebi. I u tebi rade endogene sile. Krv jače cirkulira, kruži upravo neshvatljivom žestinom, nekim neodoljivim tempom. U sebi osjećaš tajne porive, nešto, što te vuče i mami na grijeh. To su strasti. One mogu katkad biti upravo strašne. Mogu prouzrokovati u tebi užasne duševne potrese i katastrofe smrtnoga grijeha i srušiti u tebi sve što je čisto i sveto.

Utješno je kod toga da te "endogene" sile, koje su u tebi, možeš pokoriti. Kod tebe nije tako kao u prirodi, protiv koje je čovjek nemoćan. Ti naprotiv možeš, a i moraš te sile u sebi ukrotiti, svladati. Tima tajnim silama, nagonima, ti ne smiješ popuštati niti im udovoljiti. To je doduše često puta veoma teško. To od tebe traži heroizma. Ali mladić voli biti heroj! A pravo je junaštvo znati sam sebe svladati. Na primjer: žestoka si temperamenta, brzo se razljutiš u igri sa drugovima. Ili čak odeš usred igre uz riječi: "Pa igrajte sami!" Takve endogene sile, koje te tjeraju na srditost, svladaj! Nemoj napuštati igru! Radije "stisni zube", kako se to obično kaže, ne reagiraj, ne pokazuj što ti u srcu kuha. Slično i u drugim slučajevima, u kojima se javljaju endogene sile. Ti moraš nad njima zagospodariti!

Usprkos energije koju osjećaš u sebi, ti sve više uviđaš svoju slabost i nemoć. Tražiš nekog da ti pomogne u tom. Trebaš nekog da te vodi! Najrazboritije jest da to bude tvoj duhovni vođa, tvoj o. duhovnik. On je tebi što i šofer automobilu. Auto stoji na cesti, motor radi i još čeka samo šofera. Kad on dođe, sjedne za volan, pritisne dugme, i veselo pojuri. Uživaš ga pogledati! I ti ćeš se veseliti i uživati kraj svoga "šofera duhovnika". Ali samo pod jednim uvjetom! Ako mu se povjeriš, ako mu se otvoriš. Ako mu nisi iskren, onda te ne može voditi! Naprotiv, doživjeti možeš brodolom!

Pisac Sadreau kaže: "Koliko bi nerazboritih mladića izbjeglo brodolomu, kad bi imali hrabrosti otvoriti svoje srce svećeniku kad osjete prve poteškoće, prve valove strasti i sumnje!" Da, kad bi oni imali hrabrosti! Iako mladić u tvojim godinama voli biti hrabar, nažalost, nije hrabar u povjeravanju svojih endogenih sila. On bi htio da se otkrije, da sve prizna, ali nema snage! Rado bi bio iskren, ali često ne može! I radi toga silno trpi!

Došao u sobu o. duhovnika mladić, drhtavom rukom pružio cedulju i jecajućim glasom reče: "Velečasni, pročitajte!" O. duhovnik uzme list i čita: "Dragi oče duhovniče! Već je nekoliko mjeseci otkako sam došao u sjemenište. Ali vam se još nisam povjerio. U mojoj duši ima tajna, koje me je bilo sram otkriti premda sam že=

lio. Velečasni! Ja sam nesretan i čeznem za izgubljenom srećom. Znam da ću je naći samo kod svete ispovijedi. Hoću da umirim svoju savjest, koja me uznemiruje na svakom koraku. Molio sam se Duhu Svetomu i Bezgrešnoj za rasvjetljenje i jakost, da bih vam se mogao povjeriti! Stid me je, ali ako hoću da budem uzoran svećenik, moram vam se povjeriti!" Zatim u pismu povjerava svoje borbe sasvim iskreno. = Evo vam klasičnog primjera kako mladenačko srce osjeća potrebu da se povjeri. Ali ga to mnogo košta. To je, zaista, heroizam! Nemaju, doduše, svi mladići takve borbe u pogledu iskrenosti. Nekoji se odmah i lako povjeravaju. Svaka je ljudska duša nepoznanica za sebe.

Budi, dakle, iskren o. duhovniku! Ako ti je kada teško otvoriti svoje srce, preporučam ti: moli i opet moli! Idi prije u kapelicu i moli Isusa da ti udijeli snage da budeš iskren! Osim toga moli Isusa i za krepost poniznosti. Ako, naime, budeš ponizan, onda ćeš biti i iskren! Našoj se oholosti protivi biti iskren i povjerljiv. Ako si iskren, bitćeš miran i zadovoljan. Ako nisi iskren, onda nisi ni miran. Savjest te grize i prekorava radi tvoje neiskrenosti. Savjest u tebi upravo viče: Lažeš! Nisi bio iskren! = Koliko mi je mladića već priznalo, da je zaista tako!

Prvi je korak, doduše, težak. Teško je probiti led. Ali kad si jednom smogao snage, onda će dalje ići lako. Znaj i to, da je o. duhovnik baš zato u sjemeništu, da tebi pomogne u tim previranjima "endogenih sila" svojim savjetima.

Bilo je 16. svibnja 1857, u gradu Turinu. Oko svećenika Ivana Boska okupili se njegovi dragi mladići i razgovarali. Jedan od njih upita don Boska: "Kojim se pravilom i ključem služio Dominik Savio da je postao tako dobar i svet?" Svetac mu odgovori: "Ključ, kojim se je Dominik Savio služio i došao u nebo, bila je poslušnost, pouzdanje u o. duhovnika!"

Promisli: kako si iskren o. duhovniku kod sv. ispovijedi ili na duhovnom razgovoru? Ako treba nešto popraviti, popravi!

+

+ +

20. listopada

PITAGORINA ŠKOLA

Jedna od najistaknutijih ličnosti u staroj Grčkoj bez sumnje je slavni mudrac Pitagora. Bio je osnivač posebne zajednice, za njegovo doba nešto neobične. Tko je htio biti članom te zajednice, morao je proći kroz teške kušnje. Živjeli su, tako reći, redovničkim životom. Vježbali su se ne samo u gimnastici, nego i u ascetici, tj. u strogom odricanju sjetilnih užitaka. U svemu su bili ovisni o svome učitelju. On je bio za njih najveći auktoritet. U svemu bi se pozivali na njega riječima:"autos efa!" On je tako Rekao!" I to im je bilo dosta. Tražio je od svojih učenika bezuvjetno povjerenje i vjernost, a među učenicima međusobnu povezanost. Tko je htio biti stalno primljen u njegovu zajednicu, morao se naročito vježbati u šutnji. Ta vježba trajala je pet godina. Tko je izdržao kušnju, bio je zreo za Pitagorinu školu.

Filozof Pitagora predobro je znao, od kakvog je značenja šutnja. O tome nas uvjerava i Sveto pismo:"Mnogo govoriti nije bez grijeha, i tko kroti svoj jezik taj je mudar!" (Posl. 10, 19). Sveti Ambrozije kaže:"Prije svega učimo se šutjeti, da bismo znali govoriti; mnoge sam vidio da su griješili radi govora, jedva kojega radi šutnje!" A slavni govornik Lacordaire se izrazio:"Šutnja je nakon govora druga velesila na svijetu." Narodna poslovica veli:"Govoriti je srebro, a šutjeti zlato!" I opet druga:"Otvorene oči i zatvorena usta još nikome nijesu škodili!"

Sveti Jeronim kaže, da je Pitagora učio svoje učenike najprije pet godina šutjeti, da bi zaboravili ono, što su znali slaboga; a slušajući njega naučili što bi govorili. Stoga naučimo i mi najprije šutjeti, da budemo onda znali govoriti.

Korist šutnje razumjeli su i sveci. Sveti Jakob uči:"Tko jezikom ne griješi, taj je savršen čovjek." Stoga su se stari pustinjaci marljivo vježbali u šutnji. Bilo je čak takovih, koji po sedam godina nisu s nikim progovorili.

Slavni slikar Michelangelo, dok je slikao sikstinsku kapelu, imao je na ulaznim vratima natpis: Silenzio!Šutnja! Sveti Ivan "Silentiarius" proživio je u šutnji oko 47 godina; od toga je dobio i nadimak.

A zašto, iz kojih nam se razloga šutnja tako preporuča? Da li je, zbilja, tako veliko zlo, ako koju nepotrebnu riječ progovorimo? Budući da nam šutnju i Sveto pismo preporuča, znači, da je ona svakako veoma korisna. Sveti Bazilije uči, da je veliko umijeće znati govoriti i šutjeti u pravo vrijeme. Da to naučimo potrebno je mnogo vježbanja u šutnji.

Šutnja je veliko sredstvo, da očuvamo duh pobožnosti. Ona nas čuva u sabranosti, jer je temelj razmatranju. U šutnji lakše misliš na Boga i svete stvari. Kada držimo šutnju, tada u duhovnom životu više napredujemo nego li ako stalno klepećemo jezikom. Stoga preporuča neki pisac duhovnog života:"Najviše govori sam sa sobom!" Sveti Ivan Klimak kaže:

"Šutnja pogoduje duhu molitve, čuva oganj ljubavi Božje, čuva mir duše i vodi te k Bogu!" A Toma a Kempis:"Duša, koja se želi duhovno obnoviti, mora početi sa šutnjom. Jer u šutnji duša duhovno napreduje." Ako ne znamo držati šutnje, tada se tužimo jedan na drugoga, mrmlja se i kritizira, oduzimlje se vrijeme i sebi i drugima te počimi i drugih neurednosti.

Pripovijeda se, da sveti otac prigodom imenovanja kojega novog kardinala, dotičnoga uvede u svoj ured. Tom prilikom papa obavi ceremoniju, tzv."zatvaranje usta." Taj obred ima novoga crkvenog dostojanstvenika podsjećati na dužnost šutnje o službenim tajnama.

Dobro je to znati, da bismo se i mi vježbali u kreposti šutnje. Nastojmo se stoga sada, kad smo se uvjerili o koristi šutnje, i mi vježbati u njoj. Ta je krepost toliko potrebna u životu! Već sada u sjemenišnom, a pogotovo u budućem svećeničkom životu. Držimo, dakle, što moguće savjesnije svagdanju šutnju na određenim mjestima, npr. u spavaonici ujutro, navečer i preko dana. Držite šutnju pogotovo u učionicama, da nikoga ne smetate u radu svojim brbljanjem. Znajte šutnju držati i na hodnicima, kada idete iz blagovaone ili učionice u kapelicu ili u koje drugo mjesto. Sveto pismo kaže:"Ima vrijeme kad se šuti, i vrijeme kad se govori." (Prop 3,7).

K slavnomu propovjedniku Abrahamu a Sacta Clara došla je jednom neka gospodja i tužila se da je preslaba i da ne može postiti; upita ga za savjet, što da radi. Propovjednik joj odgovori:"Postite jezikom, ako ne možete želucem!"

Tako i ti posti šutnjom u određeno vrijeme. Šutnjom se vježbaš u svladavanju samoga sebe, a to je tako važno za duhovni život. Šutnju držati u određeno vrijeme i na određenom mjestu dužan si i zbog poslušnosti. A poslušnost je izraz volje Božje. Ako, dakle, držiš šutnju, vršiš volju Božju, koja se javlja po volji poglavara.

Zapamti ovu misao: Šutjeti o sebi, to je poniznost. Šutjeti i slušati, to je pokora. Šutjeti o pogreškama bližnjega, to je ljubav! Šutjeti u određeno vrijeme i na određenom mjestu, to je mudrost! Šutjeti u kušnjama, to je heroizam. Znati šutjeti jest znak svetosti! Stoga i ti moli Gospodina poput kralja Davida:"Postavi, Gospodine, stražu pred moja usta, i kračun pred usnice moje!" (Ps 140, 3).

Promisli u ovom dobrim mislima bogatom razmatranju: kako si do sada držao šutnju? što moraš u buduće popraviti?

+

+ +

21. listopada

SVETOHRANIŠTE

Iz crne afriške prašume došao je prvi puta u svom životu jedan crnac u grad na rijeci Kongo. Bilo je pod večer. Mrak je padao na zemlju. Tada se začuje srebrni glasić zvona. Crnac se veoma začudio. Još nikada nije čuo tako ugodan glas. Znatiželjan zapita jednog prolaznika: "Otkuda taj glas?" "Iz kuće Božje!" bio je odgovor. On se još više začudi. "Iz kuće Božje? Zar ima Bog ovdje svoju kuću?" I kao da ga neka nevidljiva sila tjera, bježao je prema ulici iz koje je taj divan glasić odjekivao. Nježan je zvončić još pjevao kad je crnac stigao na ono mjesto. Ugleda siromašnu misijsku crkvicu. Glavna su vrata bila otvorena. Približio se i s nekim svetim strahom zavirio u crkvu. Pred glavnim oltarom drhtalo je vječno svijetlo. A tada, kao da se preplašio, odskoči uz pomisao: Ovdje je kuća Božja!

Jest, po čitavoj zemaljskoj kugli Bog ima svoje kuće, svoj stan. Već izvana razlikuju se kuće Božje od običnih zgrada i stanova: veće su i imaju zvonik. Nalaze se među ostalim kućama, okružene od sinova ljudskih, od djece Božje.

Kad se je drag naš Spasitelj opraštao od svojih učenika, rekao im je utješne riječi: "Ne ću vas ostaviti sirote. Ostat ću s vama u sve dane do svršetka svijeta." Jest, On je među nama, pravi "Emanuel", tj. Bog među nama. Skrio se pod poniznu priliku pšeničnog kruha. On, Bog, kojega ni zemlja ni nebo ne mogu obuhvatiti. Opravdano je uskliknuo sv. Toma Akvinac: "Divna je dobrota Božja i velika naša čast: nije bilo naroda, da bi Bog tako bio s njime kao što je naš Bog s nama." U sredini naših sela i gradova bijeli se kao golubica čista kuća Božja, crkva, i u njoj = Bog! Naš Bog, tvoj i moj Bog!

Pod skromnim je krovom On razapeo svoj sveti šator, da stanuje u njemu... Ne u slici bijelog oblačića kao u Starom Zavjetu nad škrinjom zavjetnom, nego u bijeloj, svetoj Hostiji. U maloj kućici na oltaru, u svetohraništu, što su Mu ga izradile zahvalne ljudske ruke. Tamo živi i kuca u Presvetom Oltarskom Sakramentu Srce našega Boga! Onoga velikoga Boga, koji je sve stvorio, koji sve uzdržava i upravlja. Onoga dobroga Boga, koji je rekao: "Veselje je moje prebivati sa sinovima ljudskim!" (Pr. 8,31). To je mogla izmisliti samo ljubav Božja. Zato bi na svakom svetohraništu morale biti napisane riječi, što ih je sveti Ivan rekao o Isusu: "In finem dilexit eos! Do kraja ih je ljubio!" (Iv. 13, 1). Zaista, nedokučiva je ljubav našega Boga! Zato se presveti Ol=

tarski Sakramenat i zove: Sakramenat ljubavi!

Da zahvalna ljudska srca uzvrate svome dragom Spasitelju njegovu neizmjernu ljubav, pobrinula su se dobra djeca. Ona Mu njegov stan ovdje na zemlji najljepše rese. Od Boga samoga nadahnuti i nadareni umjetnici često su puta izradili upravo predivna svetohraništa, prave umjetnine i remekdjela iz suhoga zlata, iz dragocjenog mramora ili skupocjenog drveta. I to je sasvim opravdano. Svetohranište je, naime, ono najdragocjenije i najsvetije u našim crkvama. Svetohraništa su srca naših hramova, jer u njima stanuje živi Bog. Svetohraništa sa živim Isusom u sebi čine nama katolicima i najskromniju crkvu dragom i privlačivom.

Neki je anglikanski pastor došao u London sa svojom petgodišnjom kćerkom. Idući gradom ušli su iz znatiželje i u katoličku crkvu. Vječno svjetlo titralo je pred oltarom. Ono je pobudilo u srcu djeteta veliku pažnju. "Tatice, zašto ovo svjetlo gori?" pitala je mala. "Ovo svjetlo želi upozoriti da je Isus nazočan tamo iza zlatnih vratašca," odgovara otac. "O, ja bih tako rado vidjela Isusa!" "Ne možeš Ga vidjeti, jer su vratašca zaključana." "O, kako bih rado vidjela Isusa," ponovila je mala. Putem ušli su i u anglikansku crkvu. Ali tamo nije bilo ni

vječnoga svjetla ni svetohraništa. "Oče, zašto ovdje nema nikakvog svjetla?" pita djevojčica. "Jer tu nema Isusa." Taj odgovor djevojčicu veoma iznenadi. Bila je tužna i govorila je samo o katoličkoj crkvi. U anglikansku više nije htjela ići. To na oca učini dubok dojam. Sve više je uviđao da čovjek može biti sretan samo tamo, gdje je Isus. Obratio se i postao katolik zajedno sa svojom kćerkicom, samo da bi mogao biti tamo, gdje je Isus.

Naši su djedovi svetohranište nazivali "Kuća Božja". Na vratašcima bio je malen prozorčić, tzv. "oko". Kroz to je oko svjetlilo svjetlo kao da Isus svojim svevidnim okom po crkvi na svoje vjernike. Zaista, lijepa dosjetka. Danas je, obično, vječno svjetlo ili na oltaru ili pokraj oltara, ili pred glavnim oltarom. Ono gori i po danu i po noći u znak Isusove nazočnosti u svetohraništu. = Sa svetim strahopočitanjem, kao onaj crnac, stupaj u crkvu, u taj Božji hram na zemlji. Sveta tišina vlada unaokolo. Srce tvoje neka osjeti blizinu Božju. I nehotice se spusti na koljena pred svojim Bogom i – moli! Došao si u pohode, u audijenciju svome Bogu!

Promisli: što je svetohranište za tebe? Da li se tvoje misli kada preko dana vraćaju pred svetohranište? Da li ideš rado k Isusu u audijenciju?

22. listopada

ZAKLJUČAO JE ISUSA

Gospodin župnik naredio je zvonaru neka navečer, kad pozvoni "Anđeo Gospodnji", dobro pregleda po crkvi, da se ne bi netko sakrio i što po noći ukrao. Zvonar se ravnao prema dobivenim uputama. Kad je pozvonio, tada sve pregleda pod klupama, u ispovjedaonici, na pjevačkom koru, u sakristiji itd. Kad se uvjerio da nikoga nema, zaključa crkvu i ključ preda župniku. Ujutro župnik opomene zvonara, da je nekoga zatvorio u crkvi sinoć poslije Zdravomarije. Iznenađeni zvonar uvjeravao je g. župnika da nikoga nije mogao zaključati. Ali je župnik i dalje tvrdio svoje, da je nekoga ostavio zaključana. No, što vi mislite, koga? Pogodite! Znam da ste vi već pogodili! Isusa, je li? Jest, Isusa, koji je ostao u crkvi preko noći u onoj maloj kućici na oltaru, u svetohraništu. Isus je zatvorenik! Da, zatvorenik ljubavi prema nama ljudima.

Gdje je Isus u svetohraništu? U maloj bijeloj Hostiji, pod svetom prilikom kruha. A, kako je došao On pod priliku bijelog kruha? Po svojem svećeniku preko svete Mise, za vrijeme podizanja ili pretvorbe. I svećenik, Njegov sluga zatvorio Ga je u svetohranište. Ovdje

čeka da dođemo te Mu se poklonimo. Svetohranište je Isusovo prijestolje. Pred njim On prima audijencije. Iz njega dijeli naš Kralj i Vladar svoje milosti svima koji dolaze k Njemu u pohode.

Isus nikada nije sam! Anđeli okružuju Njegovo euharistijsko prijestolje. I klanjaju Mu se. Ali On želi da Ga i mi pohađamo. Tko će k Njemu u pohode preko dana ako ne mi? Ta mi smo Njegovi dvorjanici, Njegovi sjemeništarci i miljenici. Mi želimo postati Njegovi svećenici. Stoga je sasvim prirodno da Mu dolazimo u posjete. Kadgod stignemo, a to neka bude što češće, svratimo rado u kapelicu i barem kratko Ga pozdravimo, poklonimo Mu se i pomolimo. Sa svojim Isusom ne smijemo postupati kao sa nepoznatim strancem! Ne smijemo dopustiti da bude sam. To bi bila crna nezahvalnost za tolika primljena dobročinstva. Osobito zato, što nas je pozvao u sjemenište.

U znak, da zaista vjerujemo u Isusovu nazočnost u svetoj Hostiji, svaki put pobožno kleknimo desnom nogom do poda pred svetohraništem. Isus će nam taj neznatni dokaz naše ljubavi i poštovanja bogato nagraditi.

U nekom selu živio je siromašni i pobožni seljak. Velikom je mukom uzdržavao svoju brojnu obitelj. Svake večeri vraćao se iz polja umoran svojoj kući mimo župske crkve. Svratio bi unutra i pred svetohraništem nepomično klečao neko vrijeme. Gospodin župnik, koji ga često tako promatrao, zapita jednog dana svoga vrijednog župljanina: "Što vi radite svake večeri u crkvi? Čini mi se, da ništa ne molite." "Ne, velečasni, odgovara pobožni seljak, samo se s Isusom gledam; tiho Mu tužim svoje jade. A On mi daje snage da ne klonem pod teretom tolikih briga svagdašnjeg života."

Jest, nikada neće na ovom svijetu biti očito, koliko je milijuna bijednika našlo upravo pred svetohraništem utjehu i snagu! Isus ih je okrijepio, odvažno su uzeli križ na svoja leđa te išli stopama svoga Božanskog Učitelja. Koliko ih se već isplakalo pred svetohraništem i našlo potrebnu pomoć!

Bilo je za vrijeme svjetskog rata. Pred svetohraništem svoje župske crkve klečao je vrijedan i pobožan župnik, pastir svoga stada. Povjerljivo je razgovarao sa svojim Spasiteljem. Njemu je u zaštitu preporučivao svoje vjernike, a i sebe. Molio Ga je, da ga čuva i očuva u opasnostima. U to mu kao munja sune u glavu misao: "Brzo se digni i makni iz župskog stana!" Svećenik posluša taj tihi šapat, izađe iz crkve i makne se iz kuće. Dva sata iza toga tražili su ga. Budući da ga nisu našli, otišli su i više se nijesu vraćali. Bio je spašen nadahnućem pred svetohraništem.

Koliko utjehe, pomoći i nadahnuća naći ćemo i mi u svom mukotrpnom životu, ako budemo rado dolazili pred prijestolje milosti, u posjet, u audijenciju svome Bogu. On jedini nam može pomoći, jedino Njemu su poznati svi naši jadi. U iskrenoj i toploj molitvi Njemu povjeravajmo svoje brige. Sigurni budimo da ćemo se uvijek od audijencije s Bogom jači vraćati u svagdanji život. Samo probajte, pak ćete se sami uvjeriti, da vas ne varam!

Promisli: da li si volio ići u kapelicu pohoditi Isusa? Kako često si Ga preko dana posjećivao? Pokaj se zbog svoje dosadašnje nemarnosti! Odluči to u buduće popraviti!

+
+ +

23. listopada

POHOD PRESV! OLT! SAKRAMENTU

Dragi sjemeništarci! Mi živimo u stoljeću atoma, sattelita, motorizacije, mehanizacije... Stroj sve više čovjeka potiskuje. Priznati moramo da je ljudski um postigao zavidne uspjehe. Kako velik mora biti tek Bog, koji je čovjeku dao um da može stvarati još grandiozna djela. Moderna je tehnika sama u sebi dobra. Ta zašto je dobri Bog uop=

će i dao čovjeku razum, nego li da sebi olakša i oljepša život ovdje na zemlji?

Ali opasnost prijeti čovjeku, modernom čovjeku 20. vijeka zato, što ne mari za duhovne vrijednosti i za posmrtni život. Ta opasnost prijeti i nama. I mi smo djeca 20. vijeka. Također i nas može zahvatiti moderni duh mehanizacije, tj. da sve vršimo mehanički, kao stroj, čak i pobožne vježbe. I one "službene", koje su nam određene, propisane. Stoga se moramo čuvati tzv. "mehanizirane pobožnosti"; čuvati se moramo da ih ne obavljamo od navike, kako tako, površno i bilo kako. Ako budeš već sada u sjemeništu površan, bit ćeš površan i kao svećenik. Već sada polažeš temelje svojem budućem duhovnom životu.

Zato nastoj već sada svoje pobožne vježbe savjesno vršiti. I one svoje "privatne". Među njih spada i svagdanji pohod Presv. Olt. Sakramentu. Znaj, da moraš imati neku čežnju za Isusom. Znaj, da te mora upravo nešto vući pred svetohranište. Sveti Albert Veliki, učitelj svetoga učenika Tome Akvinskoga, rekao je, da je više znanja stekao pred svetohraništem negoli u školi.

A što da radiš pred svetohraništem? Što da moliš? Što da od Isusa tražiš? Najprije, kad dođeš u kapelicu, pobožno klekni. Svojim svijesnim činom poklona

pozdraviš Isusa. Nekoji pri tom kažu: "Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te, jer si svojim svetim križem svijet odkupio." Drugi opet kažu poput kralja Davida:"Substantia mea tamquam nihilum ante Te. = Ja sam kao ništica pred Tobom!" Drugi izgovore koju drugu poniznu i dobru misao; ne smeta ako ništa ne kažeš. Glavno je da lijepo i pobožno klekneš. Zatim se digni, idi na svoje mjesto u klupi, pa pozdravi Isusa:"Hvaljen i slavljen budi Isus u Presv. Olt. Sakramentu, sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen." Onda razgovaraj sa svojim Spasiteljem, kako ti diktira tvoje pobožno srce.

Prekrasno pšenično polje steralo se pred nekim svećenikom. Promatrao je bogato klasje, što je svoje glave sagibalo pod jutarnjim povjetarcem. Tri su se klasa posebno isticala svojom veličinom i bogatstvom zrna. Promatrajući ih kao da je čuo njihov međusobni razgovor. Onaj, koji je bio na najvišoj stabljici, ponosito je držao svoju glavu i rekao: "Želim biti tako bijelo brašno, da mogu poslužiti za kruh kralju!" Drugi klas izrazi svoju želju:"Želim dati svoje brašno za kruh ljubavi, da bih mogao nahraniti one, koji žive u bijedi i nestašici." Treći klas, duboko sagnut nad pšeničnim poljem, ponizno uskliknu:"Ja bih rado postao = Hostija!" Kakva lijepa ambicija!

Sveti je Ignacije, biskup i mučenik, ovako molio idući na stratište:"Pšenica sam Kristova. Neka me samelju zubi lavova, da budem dobro tijesto Kristovo." I ti budi pšenica. Moli Isusa, da budeš hostija! Promisli, kakva je hostija? Malena! Moli Isusa, da budeš "malen", tj. ponizan. Tako ćeš postati "velik", tj. svećenik. Nadalje: hostija je okrugla, a to znači savršenost! Moli Isusa, da iz dana u dan sve više rasteš u svetosti, da iz dana u dan budeš bolji, savršeniji. Hostija je nadalje bijela, tj. čista. Moli Isusa na pohodu da ti pomogne, da budeš čist u mislima, pogledima, djelima. Kratko: moli Isusa da postaneš pšenica Kristova, iz koje se peče hostija.

Što ćeš još moliti Isusa na pohodu? Na dvorištu si se u igri razljutio na svoga druga; posvadiste se, i sada se gledate kao pas i mačka. Reci Isusu, da ti pomogne postati strpljivijim, da bi se znao svladati. Moli Ga za onoga druga s kojim si se zavadio i sad ste na "ratnoj nozi"; da se izmirite i jedan drugome oprostite. Drugi put opet došao si u okršaj s kojim poglavarom. Moli Isusa da budeš poslušan; moli za svoga poglavara. Kod učenja imaš poteškoće. Moli Isusa za rasvjetljenje pameti da možeš lakše učiti. Moli za svoje roditelje, drugove itd.

Pohod ne treba da bude ne znam kako dug. Ako ne stigneš na dulje vrijeme, barem klekni i reci:"Klanjam Ti se, Isuse! Molim Te, blagoslovi me!" Zatim ustani, klekni, prekriži se, i mirno izađi sretan, što si posjetio svoga dragog Isusa, svoga Boga i Spasitelja. Njegov blagoslov pratit će te na stazama tvog života.

Sveti Filip Neri, apostol Rima, običavao je svaki put, prije odlaska u grad, otići u crkvu pred svetohranište i pomoliti se ovako:"Isuse! Filip ide u grad. Čuvaj ga, nemoj se pouzdavati u njega. On je slab. Čuvaj svoga Filipa, da Ti se ne iznevjeri!"

Tako praktciraj i ti, npr. prije nego ideš na šetnju ili u grad. Preporuči se Isusu: Isuse! Čuvaj svoga Josipa, svoga Stanka, svoga Šimuna, Svoga Ivana, svoga Stjepana, svoga Antuna, svoga Nikolu. Da Ti se ne iznevjeri! Znaš, Isuse, slab sam! Čuvaj me, da Ti se ne iznevjerim!= A kad si se vratio, skokni za čas opet k Njemu da Ga pozdraviš, da Mu se zahvališ što te je čuvao. Ili da Ga zamoliš za oproštenje ako si bio slab.

Promisli: kako si do sada obavljao svoj pohod i koliko puta? U buduće rado i češće pohađaj Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu!

+

+ \+

24. listopada

MISIJSKA KRUNICA

Veliki Prorok i Čudotvorac iz Nazareta prolazio je sa svojom dvanaestoricom kroz žitno polje Palestine. Bogata pšenica se talasala u jutarnjem suncu. Puni klasovi duboko su se sagibali na lakom povjetarcu. Bilo je pred žetvu. Taj pogled na rumena polja podsjetio je Gospodina na ljudske duše diljem svijeta. Za časak stane pred zlatnim klasjem i reče zamišljenim učenicima: "Žetva je velika, ali je radnika malo! Molite se, dakle, gospodaru žetve, da pošalje radnike u žetvu svoju!" (Mt 9, 37).

Čitav je svijet sa svojih pet kontinenata misijsko polje. Besmrtne su duše zlatna pšenica. To je brojem: dvije milijarde i osamsto milijuna ljudi. Ali je istom jedna trećina sjemena u Kristovu hambaru. Utješno je, da su danas više nego ikada u povijesti Crkve ljudska srca spremna prigrliti Krista. Stoga smo dužni da misijske radnike, žeteoce, podupiremo svojom molitvom: "Adveniat regnum Tuum! Dođi kraljestvo Tvoje!" (Lk 11, 2). U tu svrhu neka nam posluži takozvana "misijska krunica".

Auktor i propagator je "misijske krunice" glasoviti američki pisac i radiogovornik biskup Fulton Sheen koji je prije nekoliko godina osnovao "Svjetski kruničarski pokret". Njegova je inicijativa bila primljena s velikim oduševljenjem. Svrha je kruničarskog pokreta moliti sv. krunicu za obraćenje svih ljudi, što je baš izričito tražila Gospa u Fatimi. Taj cilj ima i misijska krunica.

Zemaljski globus sastoji se od pet kontinenata. I sveta krunica ima pet desetica. Za svaki kontinenat moli se jedna desetica. Svaka desetica ima i svoju boju prema kontinentu za kojega se moli.

Prva je desetica zelena i moli se za Afriku. Sjeća nas zelenih afričkih šuma i svete boje muslimana. Afrika je po veličini treći kontinent. Još prije sto godina zvala se "crni kontinent". A danas je baš Afrika jedan od najljepših dragulja katolicizma. Ona je "vrt Crkve" kako ju je nazvao papa Pijo XII. Zelena boja sibolički označuje nadu, ufanje! To je Afrika za Krista, koji ju sve više osvaja.

Ali usprkos te vesele konštatacije tri poteškoće usporuju rad misionara: muslimani, protestanti i loš primjer bijelih naseljenika. U Africi se bije borba za duše domorodaca: tko će ih više osvojiti: križ ili polumjesec. Stoga pobožno molimo prvu, zelenu deseticu za ustrajnost 21. milijuna afričkih katolika u vjeri, za obraćenje 80 milijuna afričkih muslimana i za obraćenje još 90 milijuna afričkih nekršćana.

Druga je desetica *crvena*: moli se za američki kontinent čiji su prvi stanovnici bili crvenokošci. Ovaj kontinent ima razmjerno najviše katolika u svijetu: 55 % od ukupnog stanovništva. Ipak su obje Amerike još uvijek misijska područja. Tu su Indijanci, Crnci, Eskimi i moderni pogani. I američki katolici nalaze se u vrlo delikatnoj situaciji. Tamo su vrlo aktivni protestanti, koji raspolažu velikim materijalnim sredstvima.

Zato moramo pobožno moliti crvenu deseticu svete krunice za ustrajnost u vjeri 170 milijuna američkih katolika, za obraćenje 61 milijun američkih protestanata i za obraćenje 25 milijuna američkih nevjernika.

Treća je desetica *bijela*: moli se za Europu i za vrhovnog svećenika, Bijelog Oca, koji iz Vatikana nad katoličkim svijetom. Europa je srce kršćanstva. U prošlosti je gotovo čitava bila katolička. No sada je podijeljena od shizme /raskola/ i hereza /krivovjerja/. Tako su kršćani u Europi razdijeljeni u tri grupe: katolici, protestanti i pravoslavni. Osim te nesretne pocijepanosti kršćanski je život kod velikih katoličkih naroda u nekim krajevima počeo jako opadati.

Dužni smo zato, da puno molimo bijelu deseticu, da se Europi vrati katoličko lice nekadašnjih vremena. Bijelu deseticu molimo, dakle, za ustrajnost 200 milijuna europskih katolika, da bi svoju vjeru ispovijedali svojim praktičnim životom; za 160 milijuna naše braće pravoslavaca i za 120 milijuna protestanata, da bi opet našli put k jedinstvu.

Četvrta je desetica *plava*; moli se za Australiju i Oceaniju i za nebrojene otoke rasijane u plavim vodama Tihog oceana. Prije 150 godina bio je taj kontinent nepoznat, mjesto za zatvorenike. Danas se razvija i tamo moderan način života. Plavu deseticu molimo za ustrajnost 2 milijuna katolika Australije i Oceanije, za obraćenje tri milijuna nekršćana i za 8 milijuna protestanata.

Peta je desetica *žuta*: moli se za Aziju, zemlju izlazećeg sunca i kolijevku civilizacije. Taj najveći kontinent broji jednu milijardu i pol stanovnika. Više od polovice cijelog svijeta. Tu su ogromna Kina, Indija, Japan itd. Katolici su u neisporedivoj manjini. Iako su napori misionara upravo herojski, ipak Crkva teško napreduje. Najjači su muslimani, hinduisti, budisti, konfucionisti itd.

Ako promislimo samo činjenicu, da živimo u povijesno doba, kad se premoć prenosi sa Zapada na Istok, tada smo zaista dužni svim srcem moliti žutu deseticu za ustrajnost malenog broja od 30 milijuna azijskih katolika, za obraćenje

266 milijuna azijskih muslimana, i jednu milijardu tristo milijuna azijskih nekršćana.

Ponegdje je običaj na početku svete krunice moliti tri "Zdravo Marije". I ove je biskup Sheen iskoristio za misije. Nakana je da ove tri Zdravomarije molimo za misijonare. Oni su prvoborci, pioniri u širenju Kristova kraljestva. I oni su potrebni pomoći Božje. Pravedno je da se i njih sjetimo u "misijskoj krunici".

Kad smo krunicu izmolili, obuhvatili smo čitav zemaljski globus sa svim kontinentima. A jer je krunica Marijina molitva, zato naš vapaj uzlazi k Mariji, Kraljici svijeta! Ona uzima globus u svoje ruke i u svoju zaštitu.

Moleći "misijsku svetu krunicu" mi vršimo želju Gospe Fatimske:"Molite za obraćenje svijeta!" Kao da je htjela kazati:"Molite za sve ljude svih kontinenata, svih rasa i svih jezika! Svi su oni braća vaša! Svi imate istoga Oca! Svi imate istu Majku, premda Je svi još ne poznate!" Ovakav način moljenja svete krunice odgovara, dakle, duhu Marijinih zahtjeva u Fatimi: da cijeli svijet postane kraljestvo sinova Božjih. Stoga neka i tvoj zaključak i odluka bude: I ja ću početi moliti "misijsku svetu krunicu!"

+
+ +

25. listopada

DUHOVNI TRENING

Jeste li već kada promatrali nogometaše, atletičare, skijaše i druge športaše, kako se vježbaju u raznim disciplinama? Među njima je njihov učitelj, trener. On govori, pokazuje, tumači, ispravlja... A učenici onda nastoje raditi prema primljenim uputama. Oni se vježbaju, treniraju da se što bolje osposobe za utakmice, za natjecanje.

Kao djeca veoma smo rado promatrali vojnike koji su vježbali na livadi, egzercirali. Upravo uživali smo kako spretno znaju skidati pušku s ramena, kako trče, skaču, s puškom ciljaju i slično. A vježbao ih je oficir. Vojnici su ga slušali i ravnali se prema njegovim uputama. Egzercirali su zato, da bi uvježbani mogli braniti domovinu.

I mi imamo egzercicije. Vježbamo se. To su godišnje duhovne vježbe. Razmatramo o vječnim istinama, molimo se više nego obično, slušamo propovijedi... Duhovno se treniramo da postanemo sposobni boriti se sa svojim zlim nagnućima i sotonom. Duhovne vježbe vodi trener, svećenik koji propovijeda, savjetuje, daje smjernice za duhovni život. A svrha je duhovnih vježbi duhovna obnova samoga sebe. Duhovne vježbe su vrijeme duhovne refor=

me. Preko praznika, a i preko školske godine, u mnogim smo stvarima popustili kao rasklimani vijci. Stoga je potrebno da stroj, duhovni život, "zašarafimo", da više ne bude labav, jer bi to bilo opasno za stroj našega duhovnog života.

Jednoga dana sastadoše se dva svećenika u čekaonici biskupa mantovskog msgr Josipa Sarto, koji ih je bio pozvao k sebi. Iznenađen pita jedan:"O, pa ti ovdje? "E, biskup me pozvao!" "I mene!" odgovara drugi. Tada se otvore vrata biskupove sobe. "O, bravo, kaže biskup smješeći se. Točni ste kao sat! Moram u grad, pa ćemo zajedno!" Izađu. Na ulazu u palaču već je čekala kočija. Kad su uzeli mjesto, biskup reče:"U samostan Marije, Posrednice milosti!" Dva suputnika se pogledaše. Nenajavljen dolazak biskupov iznenadio je opata. "Ništa, ništa, kaše biskup, radi se o dobrom djelu, djelu ljubavi. Imam dva svećenika, koji već dugo žele obaviti duhovne vježbe. Vama ih povjeravam!"

Biskup Sarto, kasniji sveti papa Pijo X., znao je da ovoj dvojici njegovih svećenika trebaju duhovne vježbe. Stoga ih je na lijepi način namamio u grad i sam odvezeo u samostan, da tamo obave rentgenski pregled svoga duhovnog života. Da, duhovne vježbe su zaista pregled naše prošlosti i zgoda da uredimo prošlost, ako nam nešto predbacuje. Pregledati moramo i sadašnjost. Pogotovo je od velike

važnosti promisliti: koja je moja "Ahilova peta", u kojoj sam stvari najosjetljiviji? Kad sam pregledao prošlost i sadašnjost, tada mogu izvršiti treći dio duhovnih vježbi: stvoriti potrebne odluke za budućnost, o popravku života.

Potrebno je, svoju dušu uzeti kao na dlan te ustanoviti godišnji bilans: suficit i deficit. Ako ustanovimo deficit, tada odvažno recimo "stop!" Tako dalje ne valja! Zato uđimo u sebe! Studirajmo sebe, upoznavajmo svoje dobre i zle strane. Dobre, da ih sačuvamo i usavršimo,a zle, da ih popravimo. Razmatrajmo, ispitivajmo se, udubimo se. Molimo poput sv. Augustina: ut noverim Te, noverim me! Gospodine, pomozi, da upoznam Tebe i sebe!

Živjela je u nekom rimskom samostanu neka č.sestra bez pravog redovničkog duha. P. Lancitius najavio je da će se u samostanu održati duhovne vježbe. Časna sestra izjavi da ih ne želi obavljati. Konačno je ipak odlučila prisustvovati prvim propovijedima. Govorile su o cilju čovjeka na zemlji. Po Božjoj milosti one su tako djelovale na nju, da se je bacila pred noge propovjednika riječima:"Oče! Ne smijem se više igrati s Bogom! Ja sada jasno vidim što On od mene traži! Ja želim postati sveta, i to što prije. Molim, pomozite mi!" Kad se je vratila u svoju ćeliju, posvetila se bez krzmanja dragomu Bogu, odbacila sve što ju je sje ćalo na grešnu prošlost i postala svima uzor prave svetosti.

Priznati treba da su duhovne vježbe Božja injekcija svakomu tko ih obavlja. Mnogi i mnogi su se preko njih osvijestili, ustali iz duhovne tromosti i počeli živjeti novim životom. Stoga opravdano kaže sv. Alfonso Liguori: "Duhovne vježbe su pravo blago, što ga je dragi Bog objavio u naše vrijeme svojoj Crkvi i za koje Mu nikada nećemo moći dovoljno zahvaliti." One su reformacija čovjeka, jer ga sasvim obnavljaju. Uđeš li u duhovne vježbe kao "stari čovjek", izaći ćeš kao "novi".

Da duhovne vježbe postignu željeni cilj, moraš se čuvati rastresenosti. Ostavi sve brige, a sam sebi budi najveća briga. Sveti Petar Krizostom govori: "Cijelu smo godinu posvetili svome tijelu; dajmo sada svojoj duši nekoliko dana!"

Isus je prve duhovne vježbe obavio u pustinji sam cijelih 40 dana. Svojim je apostolima naredio da idu u samotno mjesto i tamo neko vrijeme posvete sebi pošto su se toliko mučili za druge. Poveo ih je u samoću da u njoj čuju nadahnuća Božja.

Neki je gospodin htio telefonirati iz javne telefonske govornice svome prijatelju. Nazvao ga je, ali ga nije mogao ništa razumjeti, jer je zaboravio zatvoriti vrata prema ulici. Tada mu prija-

telj vičućim glasom reče u telefon: "Vrata zatvori, inače me ne ćeš čuti!" Čim je zatvorio vrata, mogao je mirno govoriti i sve razumjeti. I mi moramo u duhovnim vježbama zatvoriti za sobom vrata, da nas svijet ne bi smetao svojom bukom. "A ti, kad se moliš, uđi u svoju sobu i zatvorivši vrata pomoli se Ocu svomu u tajnosti", opominje nas Spasitelj. (Mt 6,6).

U duhovnim vježbama otvori srce svoje Duhu Svetomu. On će kao emisiona radio stanica govoriti preko propovjednika kao preko zvučnika tvojoj izranjenoj i utjehe željnoj duši.

U nekom Domu za duhovne vježbe napisao je jedan mladi čovjek na sliku Srca Isusova u sobi olovkom: "Ovdje sam postao sretan!" I ti ćeš morati sam sebi priznati nakon dobro obavljenih duhovnih vježbi: "Ovdje sam postao sretan!"

Promisli: kako da što bolje raspoložiš svoje srce za duhovne vježbe, koje ćeš obaviti ovih dana?

+

+ +

26. listopada

"ATTENDE LECTIONI!"

Učeni Suarez je rekao da bi sve svoje znanje dao za četvrt sata razmatranja. Tako su i drugi sveci cijenili ovu pobožnu vježbu.

Ima još jedna pobožna vježba, koja je za duhovni napredak od iste važnosti. To je duhovno štivo. Sveti Alfons Rodriguez kaže: "Duhovno je štivo sestra mislene molitve." Od kolike je važnosti duhovno štivo vidimo iz preporuke, koju je apostol sveti Pavao dao svome učeniku Timoteju: "Attende lectioni! Pripazi na čitanje!" (1 Tim 4,13). A sveti Atanazije veli: "Ne može napredovati u duhovnom napretku tko nije revan u duhovnom čitanju!" Sv. Jeronim u svojem pismu Eustokiji piše: "S knjigom u ruci neka te uhvati san, i glava neka ti padne na svetu knjigu!"

Iskustvo nas uči od kolike je koristi duhovno štivo. Povijest je kršćanstva puna izvanrednih obraćenja što ih je Bog proizveo preko duhovnog čitanja. Dokaz je tome i sv. Augustin. Bio je velik grešnik. Padao je, a svoje obraćenje stalno odugovlačio. Jednoga dana kao da čuje neki glas: "Uzmi i čitaj!" Ustane, uze svetu knjigu što ju je imao kod sebe i poče čitati. Dok je čitao, udijeli mu Gospodin toliko svijetlo da je sve na svijetu ostavio i posvetio se sasvim Njegovoj službi. Obratio se i postao svetac.

Sveti Ignacije bio je častohlepni časnik. Ranjen u nogu u borbi kod Pamplone ležao je u bolnici. Bilo mu je dosadno i zatraži bilo kakvu knjigu. Sestra mu dade život svetaca. Čitajući tu knjigu od dosade, promjenio se; milost ga je taknula i on je odlučio svoj život posvetiti borbi za slavu Božju. Obratio se i postao osnivač Družbe Isusove, vrlo zaslužnog Reda naše Crkve.

Da, zaista, čovjek nikada ne zna gdje ga čeka milost Božja. Sveti je Ivan Colombini bio plemić i načelnik grada Siene. Jednog je dana umoran došao iz vijećnice svojoj kući. Njegova gospođa još ne bje dogotovila ručka. Zbog toga se sav razbjesni. Da ga umiri, pruži mu žena jednu knjigu da je čita i tako prikrati vrijeme do objeda. U svom bijesu baci knjigu na pod. Konačno se sagne, uzme knjigu i počne čitati. Bio je to životopis sv. Marije Egipatske. Tih je nekoliko časova odlučilo njegovim životom. Silno potresen poče živjeti bogobojazno i sveto. Nastojao je da svlada svoju prirođenu naglost i srdbu. Penjući se od kreposti do kreposti postao je svetac. Takovih primjera bilo je u svim stoljećima. Imade ih i danas.

Duhovno je čitanje u neku ruku važnije od slušanja riječi Božje. Propovjednika ne možemo uvijek imati pri ruci, a dobru knjigu možemo. Dobra riječ i najvrsnijeg propovjednika prolazi i zato ne djeluje tako dugo. A knjigu možeš opet i opet uzeti u ruke te čitati, o tom razmišljati i to potpuno prisvojiti. U dobroj knjizi nalaziš dobra i iskrena savjetnika, jer ti knjiga kaže bez straha ono, što ti se ne usuđuje katkada reći prijatelj ili savjetnik. Ona ti bez pardona spočitava tvoje pogreške, kori te i opominje.

O sv. Benediktu se pripovijeda, da je svojim redovnicima odredio svaki dan stalno vrijeme za duhovno čitanje i u isto vrijeme imenovao dva starija redovnika da obilaze samostanom i paze da li se pravilo izvršava. Tako je taj veliki svetac cijenio duhovno štivo. I to sasvim opravdano; ono je duhovna hrana za našu dušu. Ono goji u nama dobre misli, potiče našu volju na dobro, rasvjetljuje naš razum, jača nas u borbi protiv napasti, ugušuje u nama strasti i podržava veselje za službu Božju. Stoga je već sveti Jeronim preporučivao:"Divinas scripturas saepius lege! Često čitaj duhovno štivo!

Čitati pobožnu knjigu znači staviti ogledalo pred oči duše, da u njem gledamo svoju nutrinju. U tom ogledalu spoznajemo i vidimo što imamo na sebi dobra i zla, koliko napredujemo i koliko smo još daleko od savršenosti. U duhovnom čitanju mi se oduševljavamo na primjerima svetaca u želji da ih nasljedujemo. Njihove borbe i sjajne pobjede djeluju na nas. Dobivamo snage da ne klonemo duhom u napastima i borbama. Zato preporučuje sv. Augustin:"Najbolje ćeš se okoristiti duhovnom lektirom, ako se služiš njome kao ogledalom, u kojem se duša ogleda i ti nastojiš popraviti, što u tebi ne valja!"

Istina je što veli sv. Ambrozije:"U molitvi ti govoriš Bogu, a u duhovnom čitanju Bog govori tebi." Sada razumijemo zašto je Crkva naredila, da već i sjemeništarci imaju duhovno štivo u svojem dnevnom redu i da su ga dužni svaki dan obaviti.

Promisli: kako si do sada cijenio duhovno štivo? Nisi li ga malomarno obavljao? Možda si ga čak lakomišljeno propuštao? Iskreno priznaj i stvori primjernu odluku!

+
+ +

27. listopada

KAKO DA ČITAM ?

O knjizi "Filoteja", koju je napisao sv. Franjo Saleski, kao i o knjizi "Nasljeduj Krista" Tome Kempenca priča se da su obratile toliko ljudi, koliko slova imaju. Može to biti i istina. Ali činjenica je da ima duhovno štivo na svakoga čovjeka veliki utjecaj. Tebi se nameće pitanje: kako da čitam duhovnu knjigu da ću imati od nje koristi?

Što se tiče načina duhovnog čitanja, valja zapamtiti da nam ono može koristiti samo tada, ako pobožnu knjigu ne čitamo kao jednu priču ili kakav roman.

Ne čitaj brzo i "gutajući", kako to znaju mladi ljudi čitati neke romane. Pobožnu knjigu treba čiati mirno, pažljivo i sabrano. Da čitanje prodre do srca, i da ga natopi kao blaga rosa, mora biti polagano i promišljeno. Kad naiđemo na koju dobru misao, koja nam se sviđa, dobro je da se kod nje malo duže zadržimo razmišljajući o onom što smo pročitali. Stoga nemoj čitati samo da ti vrijeme prođe, nego razmišljaj o onom što čitaš i onda to apliciraj, primjenjuj na sebe i svoj život. Pitaj se: što slijedi iz toga za moj život? On je bio takav! A kakav sam ja? Zašto ja nisam takav? U čemu mogu nasljedovati toga sveca, taj dobar primjer? Što sam učinio u toj kreposti do sada? Što ću učiniti ubuduće?

Sveci savjetuju da valja katkada čitanje prekinuti i o pročitanome malo razmišljati; zadržati se u kojem dobrom čuvstvu, što se u nama pobudilo za vrijeme čitanja i koje djeluje na našu volju. Iza toga opet nastavimo čitanje. Sveci kažu da kod duhovnog čitanja moramo imitirati kokoš kad pije: malo pije i odmah uzdigne glavu; opet malo pije i nanovo uzdigne glavu.

Iz rečenoga se jasno vidi da je duhovno čitanje tijesno povezano s misaonom molitvom ili razmatranjem. Ako pobožnu, duhovnu knjigu budeš čitao razmišljajući tj. zadržavajući se kod pojedinih rečenica i primjenjujući ih na sebe, onda ćeš se malo po malo naučiti i razmatranje dobro obavljati. Ako još nisi uspio da dobro razmatraš, onda uzmi često u ruke koju pobožnu knjigu; ona će ti jačati vjeru i poticati na samozataju i pobožnost, ako budeš čitao razmatrajući. Nije svrha duhovnog čitanja da se znanstveno izobraziš, da nešto novo naučiš, da udovoljiš svojoj radoznalosti. To je svrha nauke i učenja. Svrha je pak duhovnog štiva da duhovno napreduješ, da se učvrstiš u duhovnom životu.

Duhovno je čitanje tvoja duhovna hrana; od te hrane ti moraš duhovno živjeti. To znači: nemoj nikada odložiti pobožnu knjigu, a da nisi iz nje nešto zapamtio ili iz nje ubrao koji plod. To jest: kod čitanja stvori koju dobru odluku. Ona mora biti plod duhovnog štiva. Ta odluka neka bude praktična, određena, u vezi s onim što si pročitao.

Dobro će biti da prije i poslije čitanja uzdigneš srce i misli k Bogu. Moli da ti čitanje bude korisno, odnosno da poslije čitanja ostaneš vjeran svojoj odluci.

Ruski general Nikolaj, državnik u Kavkazu, molio je svoga prijatelja u Parizu da mu pošalje za razonodu nekoliko knjiga. Prijatelj mu je molbu ispunio. Poslao mu je različite romane. Iz šale dodao je k tim knjigama i knjigu:"Prava i kriva pobožnost", koju je baš tada napisao biskup Dupanloup iz Orleansa. Pošiljka sretno stigne. I nakon nekoliko mjeseci uze general dopust, otputova u Orleans k biskupu, osta osam dana kod njega i obavi duhovne vježbe. Odatle otide u kartuzijanski samostan u Grenoble, i kao monah je u siromašnoj ćeliji živio služeći Bogu do svoje smrti.

Ona pobožna knjiga za šalu priložena drugim romanima djelovala je na državnika; preko nje je milost učinila svoje. I ti uzmi i čitaj! Ne znaš gdje, u kojoj pobožnoj knjizi te milost Božja čeka. I tebi vrijedi onaj glas što ga je čuo sv. Augustin:"Tolle, lege!" I to često, ako je moguće svaki dan. Sveti Jeronim kaže: "Dušu moramo svaki dan hraniti duhovnim štivom." A sveti Franjo Saleski preporuča:"Čitaj svaki dan, iako ne puno, ali pobožno. Smatraj onu knjigu kao pismo što ti ga šalju sveci za ohrabrenje i kao putokaz u nebo!" Uzmi! Čitaj! I razmišljaj! Nastoj da ga nikad ne propustiš!

Promisli: kako si čitao duhovno štivo? Da li si ga možda na laku ruku propuštao na svoju veliku duhovnu štetu?!

+

+ +

28. listopada

SJEDINJENJE S BOGOM

Isus, naš Spasitelj nas uči:"Treba neprestano moliti i nikada ne prestati!" (Lk. 18,1). Mnogi se upravo snebivaju, kad čuju te Isusove riječi. Čude se i pitaju: kako se može cijeli dan moliti. Kako ćemo moći Isusovoj naredbi udovoljiti?

Ljudi imaju veoma krive pojmove o molitvi. Neki misle da moraju cijeli dan držati sklopljene ruke i moliti. Ali to ne stoji! Da netko bude pobožan, nije potrebno da cijeli dan boravi u crkvi ili da kod kuće sjedi s molitvenikom u ruci. Možemo moliti na svakom mjestu, u svako doba dana, gdjegod se nalazimo. Molitva je naime, "dizanje duše k Bogu". A to se može svuda. Svuda se možeš povezati u molitvi s Bogom. Svuda možeš svoje misli uzdignuti k Bogu. Sveti Ivan Bosko uči: "Svaka misao na Boga, svaki pogled k Njemu već je molitva." Tako možeš Boga moliti neprestano. A to neprestano moljenje znači: biti s Bogom sjedinjen. Sveci su bili stalno, habitualno s Bogom sjedinjeni. Preko cijeloga dana, i kod posla i kod učenja. Njihov život i rad bila je neprestana molitva.

Kako da ti to pređe u običaj, u habitus? Samo vježbati treba! Sve se postigne vježbanjem, pa i molitva, i sjedinjenje s Bogom. Sveti Vinko Paulski daje za to recept:"Ruke kod posla, srce kod Boga!"

Sve što te okružuje, povezuje te s Bogom. Sve te podsjeća na Njega. Zato možeš neprestano misliti na Boga; a svaka je misao na Boga molitva. Gledaj samo u prirodu! Čitava je priroda jedna ogromna knjiga koja ti govori o Bogu! Samo je otvori i čitaj! Iz knjige prirode! Priroda Božja je ogromno svetište. U tom neizmjernom hramu Božjem odjekuje predivna simfonija, koja čovjeka upravo uzhičuje i opaja. To je koncert najuzvišenijih melodija Bogu na slavu. On uzdiže misli i srce tvoje k Bogu. Otvori samo oči i gledaj! Otvori uši i slušaj! Promatraj divni red u svemiru! Sve se slijepo ravna po od Boga određenim zakonima. Slušaj divnu i skladnu i veličanstvenu pjesmu stvorova Božjih! Tebi, svome bratu, pjevaju i govore o Bogu.

Priroda ima svoj jezik kojim ti govori: "Caeli enarrant gloriam Dei! Nebesa pripovijedaju slavu Božju!" (Ps 18,2). Promatraj samo jedne lijepe ljetne noći one sićušne svjetiljke koje titraju nad tvojom glavom! Tebi se one pričinjaju sićušne, a zapravo su to ogromni svjetovi. Neke su zvijezde po milijun puta veće od naše "male" zemlje. Kao zrnce praška je čovjek prema njima. A kako je velik Umjetnik = Bog, koji je sve to stvorio. Stvorio samo zato, da Mu se ti diviš. Da Mu se klanjaš! U zvijezde je On zapisao svoje sveto ime. Nemoj biti slijep. Nemoj svoje oči zatvarati pred velikom knjigom prirode,koja ti govori o Bogu!

Vidiš li veliku vatrenu kuglu koja te grije preko dana? Ona daje život prirodi. Sjeti se:"O, kako je dobar Bog!" Ili gledaš šareno cvijeće. Kako je obučeno u prekrasno odijelo. Niti najveći umjetnik ne može ni približno tako živim prirodnim bojama naslikati i najjednostavniji cvijet, kako ga je Stvoritelj naslikao. Divi se gledajući to prekrasno šarenilo na našim livadama. Kako li je lijep tek dragi Bog koji sve to tako divno odijeva!

Uzmeš li u svoje ruke jabuku, krušku, grožđe, sjeti se pri tom: kako je darežljiv moj Bog kad mi svaki dan prostire bogat stol, da se nahranim. = Čuješ ptice, kako pjevaju; svaka svojim akordom, već prema tome kako joj je Bog stvorio grlo. Kad sve to vidiš i čuješ, tada se i ti pridruži tomu predivnomu koncertu svojim glasom, svojim mislima i željama.

Pogled padne ti na crkvu. Sjeti se:O, tamo je moj dragi Bog! To je Njegova kuća. I pošalji Mu jedan toplo pozdrav pred svetohranište. Vidiš crkveni toranj. Opet jedna misao na Boga: to je prst,ko=

ji ti pokazuje gore k Bogu. Zvonik te uči: tamo moraš doći, k Bogu. Toranj je kao k molitvi sklopljene ruke, koje se dižu k Bogu i tebe podsjećaju, da ih i ti sklopiš i da moliš! Čuješ crkveno zvono? Sjeti se, da i ona mole svojim bronastim jezikom i pozivaju tebe na molitvu!

Sve te u prirodi sjeća na Boga; sve te sjedinjuje i povezuje s Bogom. Samo sjetiti se moraš. A ti toliko puta ideš ovim velikim vrtom Božjim otvorenim očima i ne vidiš te ljepote. Ne sjetiš se pokloniti Svevišnjemu!

Imaj koju svetu sličicu na radnom stolu da se sjetiš Boga za vrijeme učenja. Baci tu i tamo svoj pogled na križ u sobi, da se sjetiš velike ljubavi Božje prema tebi; da Mu uzvratiš ljubav. Nauči se da te sve podsjeti na Boga.

Znaj, da je sjedinjenje s Bogom predokus neba i života blaženih. "Tko nosi u svom srcu Boga, taj nosi raj u sebi", kaže sv. Ignacije. A sv. Augustin:"U sjedinjenju s Bogom duša je sretna." Sv. Ivan od Križa uči:"Duše, koja je sjedinjena s Bogom, boji se đavao kao Boga samoga."Za mlade ljude najpotrebnija je vježba: često sjećanje na prisutnost Božju. Sjedinjenje s Bogom silno djeluje na duhovni napredak. = Promisli: kako si se vježbao u sjedinjenju s Bogom? Da li već znadeš preko dana svoje misli uzdignuti k Bogu?

29. listopada

STRELOVITE MOLITVICE

Tko je od vas bio na uzburkanom moru i doživio nevrijeme, taj će lako razumjeti strašan prizor na Genezaretskom jezeru. U silnoj stisci i pogibli molili su Isusovi učenici:"Gospode, izbavi nas!" Bila je to kratka molitva, vapaj prestrašene duše. Kakav je bio njezin učinak? Čuvši vapaj svojih učenika Isus podigne svoju svemoguću ruku i samo na Njegovu riječ nasta velika tišina tako da su se učenici silno začudili!

Koliko se puta u svetom evanđelju osjetilo blagoslov tako kratke, ali usrdne - strelovite - molitvice. Slijepac na putu kliče i moli:"Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!" I Gospodin se smilovao. Žena Kananejka je vikala:"Gospodine, pomozi mi!" I Gospodin usliša njezinu molitvu. Da, i to je prava molitva, iako kratka. Takove kratke, strelovite molitvice, uzdisaji, pomažu nam kao sredstvo za vježbanje u sjedinjenju s Bogom.

Da su strelovite molitvice dobre, pokazao nam je Isus svojim primjerom. U posljednjim časovima svoga zemaljskog života, videći na križu, ponavljao je strelovite molitvice: "Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!" = "Bože moj, Bo že moj! Zašto si me ostavio?" = "Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj!"

Ovako možemo i mi neprestano moliti i vježbati se u sjedinjenju s Bogom. Tima molitvicama ne gubimo puno vremena, a ponavljati ih možemo na svakom mjestu, kod svakog posla, u učionici, spavaonici na ulici, kod igre, u kapelici, u blagovaonici itd. Nitko to ne će ni primijetiti. Tako ćemo cijeli dan pretvoriti u neprekidnu molitvu.

Da se u toj pobožnosti vježbamo, potiče nas primjer svetaca. Jedva ćete naći sveca koji se za života nije koristio tim načinom vježbanja u sjedinjenju s Bogom. Strelovite molitvice bile su običajna pobožnost svetih pustinjaka kroz više stoljeća, još prije nego su se uopće štampali molitvenici. Njihove kratke molitvice dizale su se kao plamene strelice k dragom Bogu. Sa strelovitim molitvicama na ustima pretvarali su oni pustinje u cvjetne vrtove i plodna polja.

Sveti Franjo Asiški na koljenima je opetovao:"Bože moj i sve moje!" Sv. Franjo Ksaverski je ponavljao:"O beata Trinitas! O Presveto Trojstvo!" U tihoj noći čuli su ga ponavljati:"O, Isuse moj, Ti ljubavi srca moga!" Sveti Leonardo bi ponavljao:"Isuse moj, milosrđe!" Sveta Terezija od M. I. opetovala je često i često:"Bože moj! Ljubim Te!"

Budući da su strelovite molitvice

kratke, nema opasnosti da bi ih molili rastreseno. Lijepo kaže Meschler:"Prije nego može doći rastresenost, već su te krilate molitvice kod Boga!" To su molitvice iz dubine srca te imaju veliku moć da prodiru oblake i postizavaju milost. To kratko i toliko puta opetovano kucanje otvara nebeska vrata, a i Božansko Srce!

Uz pomoć tih strelovitih molitava postižemo za duhovni život toliko potrebnu sabranost. Pomoću njih lakše ćemo držati šutnju, i kod najveće zaposlenosti biti stalno sjedinjeni s Bogom. A baš sabranost je majka svih kreposti, duhovnog napretka i duhovne veličine čovjeka. Time ćemo se vježbati u stalnoj nazočnosti Božjoj. A misao na prisutnost Božju je glavna vježba u duhovnom životu.

Strelovite molitvice nose nam neizmjerni blagoslov Božji. Čuvaju nas od grijeha jer nas sjećaju Božje prisutnosti. Koliko manje grijeha bi se počinilo, pogotovo protiv svete čistoće, kad bi se sjetili prisutnosti Božje baš strelovitim molitvicama. Molitvica:"Bog me vidi!" dala bi nam snage da se svladamo.

Te nam kratke molitve ulijevaju jakosti u patnjama svagdanjeg života. Strelovita molitvica:"Bože, pomozi! Bože, daj mi snage!" zaista će nam dati jakosti u teškoćama. Bog će nam pomoći jer su strelovite molitvice "strijelice koje pogađaju milosrđe Božje." One ujedno umnožaju u nama ljubav prema Bogu. Tko iskreno ponavlja preko dana:"Slatko Srce mog Isusa, daj da Te ljubim sve to više," ili:"Isuse moj, milosrđe!" ili:"Bože moj, ljubim Te!" ili:"Bože moj, daj da Te ljubim!" taj će sve više uništavati u sebi sklonost na grijeh, a jačati krepost i ljubav prema Bogu. A ljubav je prema Bogu motor za pridobivanje svih kreposti.

Koliko zasluga možeš steći na taj način svaki dan! Koliko oprosta zadobiti, jer je Crkva strelovite molitvice nadarila mnogobrojnim oprostima. Koliko svaki dan učinimo prestupaka, pogrešaka, nemarnosti, koje nas zadužuju kod Boga i za koje ćemo morati trpjeti ili ovdje na zemlji ili u čistilištu. A sa strelovitim molitvicama mi ih brišemo. I koliko duša možemo spasiti iz čistilišta sa ovim oprostima. Strelovite molitvice su zlatna zrnca, malena, doduše, ali od ogromne vrijednosti za duhovnu riznicu.

Istina, na početku se moraš siliti da se navikneš izgovarati ih. Ali kad ti uđu u slatki običaj, bit će disanje tvoje mlade i poletne duše!

Promisli: koju strelovitu molitvicu ćeš izabrati za vježbanje u sjedinjenju s Bogom?

+

+ +

30. listopada

MILOST USTRAJNOSTI

Svanulo je prekrasno lipanjsko jutro. Dva se studenta odluče popeti se na vrh Triglava. Oba su bili iz ravnice. Nikada još nisu vidjeli ovakve gorske divove. Pjevajući hitro su koračali. Putem čak prestigoše starijeg planinara koji se također uputio prema vrhuncu. Ali on je stupao polaganim i proračunatim koracima, tako da bi i "puž prije došao," kako su oni mislili. Kad se pola sata kasnije ogledaše na "staroga", vidjeli su ga duboko ispod sebe, sitnog kao mrava. "Taj sigurno danas neće stići na vrh," uvjeravali su jedan drugoga. No pluća naših mladića stadoše raditi sve brže. Osjetili su da im treba odmora. Najprije su se svakog pola sata odmarali po pet minuta, a kasnije već svaki četvrt sata po pola sata. I kad su već prema podne posve iscrpljeni stigli do izvora vode, gle, najednom se pojavi onaj "stari od koga bi i puž brže puzao." Išao je oprezno i mirnim koracima dalje, kako su ga vidjeli kad su ga bili prestigli. On im se prolazeći mimo njih nasmiješi i polako nestane. Kad su se kasnije ogledali opet za njim, pričinio im se kao mrav ali sada visoko iznad njih. A dva naša mlada turista ostadoše ležati na pećini.

I vi ste, dragi sjemeništarci, kao ova dva mlada neiskusna turista. Danas ste puni Boga, velikih misli, dobre volje i svetih odluka. U svetim duhovnim vježbama uvidjeli ste da je riječ Božja "svjetiljka nogama vašim i svjetlo putovima vašim." (Ps 118,105). Poput mladog Davida odlučili ste "čuvati zapovijedi Božje." I vaša molitva vapi:"Vodi me, Gospode, putem zapovijedi Tvojih, jer to i hoću!"

Ali da i vaše dobre odluke brzo ne izgore poput zapaljene slame, trebate sada još jedno: ustrajnosti. Sveti Augustin lijepo kaže:"Mnogi započnu, ali ih malo ustraje." Jest! Mnogo smo već odluka stvorili u svome životu. Da smo ih držali, već bismo bili sveci. "Početnicima je nagrada obećana, a daje se samo onima koji ustraju," kaže sv. Bernardo. A Isus obećaje:" Tko ustraje do konca, taj će se spasiti." (Mt 24, 13). "Ne znate li, da oni, što trče u trkalištu, svi trče, ali jedan prima nagradu?" uči sv. Pavao. (1 Kor 9,24). Sv. Jeronim veli:"Mnogi dobro započnu, ali ne ustraju i slabo svršavaju." Sv. Bonaventura:"Sve kreposti zaslužuju plaću, a samo ustrajnost je dosegne."

A što znači ustrajnost? Ustrajan biti znači ostati dosljedan u dobru sve do smrti. To jest: stalnom borbom sa samim sobom i željeznom, neslomljivom voljom ići naprijed, korak po korak, kao onaj stari planinar. U duhovnom životu neuspjesi su neizbježivi; stalno se penjati, to je teško i lako možemo poskliznuti i strmoglavitise u ponor. U visinama može čovjeka zahvatiti umor, koji zna omamiti. Vuče nas da se odmorimo, pa makar u snijegu i ledu! A to znači smrt.

Zato mirno, polako i ustrajno naprijed, korak po korak! Ne kao novaci koji bi htjeli brzo se popeti na vrhunac savršenosti, baš kao ona dva mlada alpinista! Kad uvide da to stoji truda, da to ne ide tako lako, onda popuštaju i klonu. Samo ustrajan rad vodi k uspjehu. Svi veliki ljudi bili su u svome radu ustrajni i tako stvorili velika djela. Oni su neumorno težili za svojim ciljem. I baš u toj njihovoj ustrajnosti je velika tajna njihova uspjeha. Između velikana i prosječnog čovjeka često je jedina razlika: velikan ide k cilju energičnom i nepokolebivom voljom, a prosječan čovjek klone pred prvom poteškoćom.

Ustrajati, dakle, i to do konca. Samo zbog pomanjkanja ustrajnosti često puta u zadnji čas propadne uspjeh; trebali smo izdržati, možda, samo još jedan dan, jedan sat, pa bismo postigli žuđeni uspjeh. A jer nismo ustrajali, propalo je sve. Bez ustrajne borbe nema pobjede, a bez pobjede nema krune!

Tako je i u duhovnom životu. Moramo se boriti ustrajnom, žilavom voljom. Kada te strast mami, ne popusti! Ne predaj se! Ustrajno odbijaj napadaje! Ne kloni! Naprotiv, prkosno kaži:"Neću!" I to ustrajno toliko puta, koliko se puta pojavi strast. Ako ti kada noga poskliznë i padneš, onda mirno ustani, pokaj se i ispovijedi! Obnovi odluku i opet u nove borbe kao da se nije ništa dogodilo!

Znaj, da ono što si stekao mukom, dugotrajnim naporom, borbom, svladavanjem, što si stekao znojem i krvlju, znaj, da to dulje i čvršće drži, a to i sam više cijeniš.

Ali ustrajnost u dobru nije samo plod tvoga truda; ona je u prvom redu dar Božji: magnum donum perseverantiae= veliki dar postojanosti! Dar je! Treba dakle moliti Boga za nj. Zato moli svaki dan:Bože, daj mi snage! Daj mi milost ustrajnosti u dobrim odlukama! Daj mi da izdržim. Koliko puta vrijedi za nas ona Pavlova: "Htjeti je u meni, ali izvršiti ne mogu!" Daj mi, Bože, jakosti, odlučne volje, koja je potrebna, da se svladam!

U knjizi tvoga života bit će najvažnija zadnja stranica, gdje će pisati da li si ustrajao! Predaj svoje dobre odluke, učinjene na duhovnim vježbama, u ruke Majci Božjoj, Posrednici svih milosti. Ona će ti izmoliti milost ustrajnosti!

31. listopada

KRIST KRALJ

Dne 11. prosinca 1925. slavni papa Pijo XI okružnicom "Quas primas" javio je "urbi et orbi" gradu Rimu i čitavom svijetu= da osniva novi blagdan Gospodnji blagdan Krista Kralja. Papa Pijo XI imao je bistro oko, oštar pogled u zapleteni život današnjice. Kao brižni otac uvidio je da njegova duhovna djeca zaboravljaju na Boga i Njegove zapovijedi. Zato ih je htio pozvati natrag s puta koji vodi u propast: pojedince i mase. Uvjeren da je spas čovječanstva jedino u Kristu, papa hoće spriječiti sigurnu katastrofu u koju svijet srlja. Stoga novim blagdanom želi vratiti Kristu čast, koju Mu 20. vijek oduzima i negira. Time sveti otac nije Krista proglasio Kraljem, nego je samo priznao ono, što On jest sam po sebi.

Već su starozavjetni proroci objavili da će naš Spasitelj biti ujedno Kralj, Knez mira, da će za baštinu dobiti sve narode, da kraljestvu Njegovu ne će biti kraja, da će vladati pun mudrosti i pravednosti i da će vlast Njegova trajati u vijeke.

Svoje kraljevsko dostojanstvo potvrdio je Isus sam. U najsvečanijem trenutku, kad se radilo o Njegovu životu, On jasno izjavljuje pred najvišom zemaljskom vlašću: "Ja jesam Kralj!" I prije Uzašašća svoga na nebo Isus svijestan svoje vlasti kaže: "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji!" (Mt 28, 18) Takove apsolutne, sveobuhvatne vlasti nema nijedan zemaljski vladar.

Isus Krist je, dakle, Kralj! Sporedno je, kako se zvao: ili kralj, ili car ili predsjednik republike. Ime nije važno. On je vladar kojemu na čitavom svijetu nema jednakoga. "Njemu ide čast i vlast u vijeke vjekova" veli sv. Petar. (1.Petr 4,11.) On ima neograničeno pravo nad čitavim čovječanstvom. Na križu je stekao vlast nad nama, jer je za sve trpio i umro. Svi su ljudi dionici Njegova spasenja; zato su i svi narodi Njegova kraljevska baština.

Krist je vladar, kralj vasione. Njegovo prijestolje diže se do neba; Njegovo kraljevsko žezlo siže preko cijeloga svijeta. Njegovo kraljestvo nema granica! Svi su ljudi svih kontinenata Njegovi podanici, državljani. I svi su državnici ovoga planeta Njemu podložni, Jer Isus Krist jest najviši Državnik, On je Bog! Zato Njegovo kraljevsko dostojanstvo nije ovisno od ljudskog priznanja. Ljudi Mu čak mogu odreći poslušnost = jer su slobodni. Ali On, Kralj imat će ipak zadnju riječ kao Sudac na koncu.

svijeta.! Iako Isus nije Kralj ovoga svijeta, jer On je kralj duša, ipak On nije radi toga manje vrijedan Kralj, jer svi smo Njegovo vlasništvo.

Krist je Kralj! Prijestolje Njegovo je križ! S tog prijestolja ispružio je svoje ruke kao da hoće zagrliti čitav svijet u svojoj prevelikoj ljubavi i dobroti. Jer On je Kralj ljubavi, pravde i mira, istine i milosti!

Krist je Kralj! Njegovo je prijestolje svetohranište! Iz njega vlada prisutan u svetoj Hostiji! Ovdje prima Isus u kraljevsku audijenciju. Tu se možemo Njemu pokloniti! Njemu, svome Kralju! Mi, Njegovi podanici!

Krist je Kralj! No, nije li On Kralj samo na papiru? Ta vidimo da sve bježi od Njega! O, da! Kad bi On dijelio unosne službe, ministarske stolice, svi bi išli k Njemu! Ali On traži svladavanje, samozataju, odricanje. Traži da Ga slijedimo s križem na ramenima! A to kao da modernog čovjeka najviše odbija od Krista Kralja! Usprkos tome Isus i modernom čovjeku govori: "Tko hoće za mnom da ide, neka se odreče samoga sebe, uzme križ svoj i ide za mnom.(Mt 16,25). "I tko ne uzme križa svoga i ne ide za mnom, nije mene dostojan!" (Mt 10,38).

Nad glavnim gradom Brazilije Rio de Janeiro diže se 700 metara visoka pećina

Corcovado. Na vrhu te pećine sagradila je Brazilija godine 1931. orijaški spomenik Krista Kralja. Sam temelj visok je 12 metara; u tom temelju je kapela Srca Isusova. A na tom temelju stoji veličanstveni kip Krista Kralja, visok 30 metara. Isus je prikazan sa ispruženim rukama, kao da hoće zagrliti grad Rio de Janeiro i čitavu Braziliju. Širina ispruženih ruku iznosi 30 metara. Visina Isusove glave ima tri metra i 75 cm. Brazilija je žrtvovala za taj jedinstveni kip na svijetu tri milijuna. Vidi se iz čitavog grada i daleko s mora. Neizbrisiv dojam napravi na svakoga stranca prvi pogled na taj neobičan kip. Dne 12. listopada bio je svečano blagoslovljen. Sprijeda na temelju ima natpis:" Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat!Krist pobjeđuje, Krist vlada, Krist zapovijeda!" Evo, to je simbol sreće za naš 20. vijek.

Dragi sjemeništarci! Što ćemo mi učiniti danas u čast našemu Kralju? Kod blagoslova svečano ćemo izreći posvetnu molitvu Kristu Kralju. Priznat ćemo Ga svojim Kraljem. Ujedno ćemo Njemu obećati vjernost do groba! Njegova barjaka, križa, nikad se nećemo stidjeti, nego uvijek i svuda širiti Kristovo kraljestvo u dušama kao budući svećenici. A sada kao sjemeništarci, poklonimo Isusu, svome voljenom Kralju, svoje srce! Neka samo On u njemu kraljuje. I pobožno ćemo izgovarati u Očenašu riječi:"Adveniat Regnum Tuum! Dođi kraljestvo Tvoje!" I rado ćemo hodati k Njemu u audijenciju u crkvi, pred Njegovo prijestolje = svetohranište!

Promisli: u čemu ćeš danas Isusu iskazati svoju odanost?

+

+ \+

IZDALI Salezijanci, Zadar, Trg 27.III.
br. 2.
UMNOŽENO ciklostilom bogoslova, Zadar,
Trg 27.III. br. 2.
ODGOVARA Franjo Skuhala, SDB, Zadar,
Trg 27.III. br. 2.

ZADAR 1961.

SADRŽAJ

Rujan

1. Život je knjiga 7
2. Povratak u sjemenište 11
3. Zavodska pravila 15
4. Duh sjemeništa 20
5. Ključ života 25
6. Biranje zvanja 29
7. Bl. Marko Križevčanin 34
8. Mala Gospa 39
9. "Mladiću! Kažem ti:Ustani!" 44
10. Nemoj odgađati! 48
11. Zov Božji! 54
12. "Et nomen Virginis Maria!". 58
13. "Bernarde, ad quid venisti?" 64
14. Kakvo drvo, takav rod! 68
15. Blagdan Žalosne Gospe 72
16. U znaku križa 78
17. A Deo incipe! 82
18. "Blagoslovi, Gospodine!" .. 87
19. Večernja molitva 92
20. Pregled dana 97
21. Poziv sv. Mateja 101
22. Misaona molitva 106
23. Kako razmatrati 110
24. Posebni ispit savjesti 114
25. O čemu da vodim posebni ispit savjesti? 118
26. Važne točke 124

Rujan

27. Kajanje i odluka 128
28. Sveti Venceslav 133
29. "I vidjevši Isus " 138
30. Sveti zaštitnik Dalmacije 141

Listopad

1. Mjesec svete krunice ... 147
2. Vjeran pratilac kroz život 151
3. Svetica ruža 156
4. Asiški Sirotan 161
5. Svadbeno ruho 166
6. Sveti Bruno 170
7. Blagdan svete krunice .. 174
8. Isusova učiteljska katedra 179
9. Jedna od najljepših crta 183
10. Studij i duhovni život . 186
11. Svećeničko zvanje 191
12. Špartanska škola 196
13. Pet prvih subota 200
14. "Božje oko" 204
15. Posljedice istočnoga grijeha 207
16. Gospodnja molitva 212
17. Mošt vrije 216

Listopad

18. Kineski zid 220
19. Endogene sile 225
20. Pitagorina škola 229
21. Svetohranište 234
22. Zaključao je Isusa 238
23. Pohod Presv. Oltarskom Sakramentu 241
24. "Misijska krunica" 246
25. Duhovni trening 251
26. "Attende lactioni!" 255
27. Kako da čitam? 259
28. Sjedinjenje s Bogom 263
29. Strelovite molitvice ... 267
30. Milost ustrajnosti 271
31. Krist Kralj 275

* * *

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
DUBROVNIK